

Bosna i Hercegovina

Ministarstvo sigurnosti

Босна и Херцеговина

Министарство безбједности

Сектор за имиграцију

МИГРАЦИОНИ ПРОФИЛ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

за 2017. годину

Површина: 51.209 км²

Укупна дужина границе: 1.604 км

Укупан број граничних прелаза: 83

Сарајево, април 2018. године

Садржај

Резиме.....	4
I - УВОД.....	8
1. Извори и методологија прикупљања, разврставање и обрада података.....	8
2. Доступност и квалитет података.....	10
3. Ниво усклађености са Уредбом (ЕЗ) бр. 862/2007.....	11
4. Обављене консултације.....	11
II - МИГРАЦИОНИ ПРОФИЛ БИХ.....	12
1. Визе.....	12
1.1. Визе које издају ДКП-ови БиХ.....	12
1.2. Визе издате на граници.....	14
2. Одбијање уласка и незаконит прелазак границе.....	18
2.1. Одбијање уласка у БиХ.....	18
2.2. Откривени незаконити преласци државне границе.....	22
3. Привремени и стални боравак странаца.....	25
3.1. Привремени боравак.....	26
3.2. Стални боравак.....	32
4. Илегалне миграције и подузете мјере према странцима.....	35
4.1. Отказ боравка.....	37
4.2. Рјешења о протјеривању.....	38
4.3. Стављање странаца под надзор.....	39
4.4. Присилно удаљење странаца из БиХ.....	40
5. Повратак нерегуларних миграната.....	40
5.1. Добровољни повратак бх. држављана у БиХ уз помоћ <i>ИОМ</i> -а.....	40
5.2. Добровољни повратак странаца из БиХ у земље поријекла уз помоћ <i>ИОМ</i> -а и Службе за послове са странцима (СПС).....	43
5.3. Повратак по споразумима о реадмисији.....	47
5.3.1. Прихват и предаја по споразумима о реадмисији.....	47
5.3.2. Прихват по споразуму о реадмисији са Републиком Хрватском.....	48
5.4. Самосталан добровољни повратак странаца из БиХ.....	50
6. Међународна заштита (азил).....	52
7. Издате радне дозволе странцима.....	58
8. Стицање држављанства БиХ.....	62

9. Емиграција из БиХ	64
9.1. Миграциони токови	64
9.2. Број емиграната.....	66
9.3. Статус емиграната	68
9.4. Новчане дознаке	70
10. Имиграциона политика БиХ, правни и институционални оквир	73
А Н Е К С И	82

Резиме

Миграциони профил Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Миграциони профил БиХ) настао је као резултат потребе да се успостави механизам за прикупљање статистичких података о миграцијама и међународној заштити, систем обраде миграционих статистика, као и систем правовременог и квалитетног извјештавања о миграционим токовима у БиХ. Овај документ има за циљ да обезбиједи Савјету министара БиХ увид у кључне трендове у области миграција, а Министарству безбједности могућност израде квалитетних политика и усвајања квалитетних прописа. Овим актом омогућава се међународним организацијама надлежним за област миграција потпунији увид у миграционе трендове у БиХ.

Израдом Миграционог профила БиХ који се годишње ажурира испуњена је обавеза из **Мапе пута за либерализацију визног режима**, која је од стране Европске комисије презентована властима БиХ у јуну 2008. године, а односи се на „Управљање миграцијом“ - „Успостава и примјена механизма за праћење миграционих токова, дефинисање миграционог профила БиХ који би се редовно ажурирао, који би укључивао податке о илегалној и легалној миграцији, као и успостава тијела које би било одговорно за праћење и анализу података о миграционом стању и токовима.“

Свеобухватно испуњавање услова из Мапе пута, укључујући и израду Миграционог профила, у коначници је **15.12.2010. године** резултирало стицањем безвизног режима за **држављане Босне и Херцеговине**.

Први Миграциони профил БиХ усвојен је на сједници Савјета министара БиХ 24.09.2009. године, а његовој изради претходила је „Анализа мјера потребних за успоставу механизма за праћење миграционих токова и дефинисање миграционог профила Босне и Херцеговине“ која је обухватила преглед законодавног, институционалног и организационог оквира за прикупљање миграционих статистика у БиХ, те преглед европских и међународних стандарда и пракси у области миграционих статистика. У циљу успоставе и примјене механизма за праћење миграционих токова и годишње ажурирање Миграционог профила БиХ, инструменти за прикупљање и размјену статистичких података формализовани су кроз Одлуку Савјета министара БиХ којом се надлежне институције и агенције кроз 34 дефинисане табеле обавезују, у складу са својим надлежностима, на достављање података са параметрима потребним за израду миграционог профила и праћење миграционих токова БиХ. Овом одлуком дефинисане су врста и структура статистичких података о миграцијама и међународној заштити и обавеза институција Босне и Херцеговине да, у оквиру своје надлежности, прикупе статистичке податке о миграцијама и међународној заштити и да те податке достављају Министарству безбједности до 31. јануара за претходну годину. Институције које су у складу са наведеном Одлуком доставиле статистичке податке за израду Миграционог профила БиХ за 2017. годину су: Министарство иностраних послова - Сектор за међународно-правне и конзуларне послове, Министарство за људска права и избјеглице - Сектор за исељеништво, Министарство цивилних послова - Сектор за држављанство и путне исправе, Агенција за рад и запошљавање БиХ, Министарство безбједности - Сектор за имиграцију, Министарство безбједности - Сектор за азил, Министарство безбједности - Служба за послове са странцима и Министарство безбједности - Гранична полиција БиХ.

Након достављених података од институција и агенција приступило се квантитативној и квалитативној анализи истих. Годишњи извјештаји појединих институција и агенција су послужили као додатни извор квалитативних информација потребних за тумачење миграционих статистика и трендова. Обрада података извршена је квантитативно и квалитативно за основне миграционе токове у периоду од посљедњих 10 година тј. од 2008. до 2017. године, а компаративни показатељи су урађени за сва миграциона кретања за период 2016. и 2017. година. По обављеној обради и анализи свих расположивих података, урађен је Миграциони профил БиХ за 2017. годину.

Миграциони профил БиХ за 2017. годину садржи сљедеће податке: визе, одбијање уласка и незаконит прелазак границе, привремени и стални боравак странаца, илегалне миграције и предузете мјере према странцима, повратак нерегуларних миграната, међународна заштита (азил), издате радне дозволе странцима, стицање држављанства БиХ, емиграција из БиХ, те имиграциона политика БиХ, правни и институционални оквир.

Уочени трендови миграционих токова:

1. Визе

1.1 Визе које издају Дипломатско-конзуларна представништва БиХ

Дипломатско-конзуларна представништва БиХ у 2017. години су издали 28.751 визу, што представља повећање од 25,76% у односу на 2016. годину када је издато 22.862 визе, а посматрано по годинама од 2009. године уочава се стални тренд раста броја издатих виза да би кулминацију достигао у 2017. години.

1.2. Визе издате на граници

На граници БиХ је у 2017. години издато 57 виза што је за 14% мање него у 2016. години када је на граници издато 66 виза, а посматрано по годинама уочава се од 2008. године стални тренд пада броја издатих виза на граници БиХ, осим у 2015. години.

2. Одбијање уласка и незаконит прелазак границе

2.1. Одбијање уласка у БиХ

Број одбијених улазака у БиХ од стране Граничне полиције БиХ у 2017. години је износио 2.313 и повећан је за 3,12% у односу на 2016. годину када су одбијена 2.243 уласка.

2.2. Откривени незаконити прелазак државне границе

Број откривених незаконитих прелазака државне границе БиХ у 2017. години износио је 766 (607 илегалних улазака и 159 илегалних излазака из БиХ) и повећан је значајно за 251,38% у односу на 2016. годину када је износио 218 откривених незаконитих прелазака границе.

3. Привремени и стални боравак странаца

3.1. Привремени боравак

Станцима у БиХ одобрено је 11.372 привремених боравака у 2017. години што је за 1,28% мање него у 2016. години када је одобрено 11.519 привремених боравака. Посматрано по годинама од 2008. године уочава се стални тренд раста броја одобрених привремених боравака у БиХ, осим у 2011., 2016. и 2017. години када је дошло до благог пада.

3.2. Стални боравак

Станцима у БиХ одобрено је 750 сталних боравака у 2017. години што је смањење од 6,13% у односу на 2016. годину када је одобрено 799 сталних боравака.

4. Илегалне миграције и подузете мјере према странцима

4.1. Отказ боравака

Број отказаних безвизних или привремених боравака у 2017. години је износио 282, што је смањење од 44,49% у односу на 2016. годину када је отказано 508 безвизних или привремених боравака. Што се тиче отказа сталних боравака у 2017. години забиљежено је повећање од 26,92% гдје је отказано 66 сталних боравака, за разлику од 2016. године када је тај број износио 52.

4.2. Рјешења о протјеривању

Број рјешења о протјеривању у 2017. години је 927, што је значајно повећање од 121,77% у односу на 2016. годину када је донешено укупно 418 рјешења о протјеривању. Такође у 2017. години је издато 38 рјешење о отказу безвизног или привременог боравака са мјером протјеривања.

4.3. Стављање странаца под надзор у Имиграциони центар

Укупно је 860 странаца стављено под надзор у Имиграциони центар у 2017. години што је значајно повећање од 176,53% у односу на 2016. годину када је тај број износио 311.

4.4. Присилно удаљење странаца из БиХ

Током 2017. године, донешен је 1 закључак о дозволи извршења рјешења о протјеривању, а у 2016. години тај број је износио 18.

5. Повратак нерегуларних миграната

5.1. Добровољни повратак држављана БиХ у БиХ уз помоћ *ИОМ*-а

Уз помоћ *ИОМ*-а у 2017. години добровољно је враћено 379 бх. држављана у Босну и Херцеговину, а укупно је враћено на овај начин од 2008. до 2017. године 1.372 бх. држављана.

5.2. Добровољни повратак странаца из БиХ у земље поријекла уз помоћ *ИОМ*-а и Службе за послове са странцима

Због недостатка финансијских средстава *ИОМ* у посљедњих шест година није организовао ниједан добровољни повратак страних држављана из БиХ путем AVR програма у земље поријекла, а укупно је на овај начин од 2008. године враћено 608 страних држављана из БиХ.

Служба за послове са странцима у 2017. години извршила је добровољни повратак из БиХ за укупно 628 странаца, док је у 2016. години тај број износио 246. Од 2012. до 2017. године Служба за послове са странцима је вратила укупно 1.541 страног држављана из БиХ.

5.3. Прихват по споразумима о реадмисији

По споразумима о реадмисији у 2017. години прихваћено је 1.485 бх. држављана. Од тога по основу споразума о реадмисији у којима је провјеру идентитета и држављанства БиХ вршио Сектор за имиграцију Министарства безбједности БиХ или поступао у складу са чланом 6. Споразума између БиХ и Европске заједнице о реадмисији лица која бораве без дозволе, одобрен је прихват за 994 држављана БиХ. Упоредном анализом података евидентно је да је 491 лице директно враћено Граничној полицији БиХ без претходне најаве Сектору за имиграцију Министарства безбједности БиХ.

По Споразуму о реадмисији са Републиком Хрватском у 2017. години прихваћено је 311 држављана трећих земаља, што је значајно повећање у односу на претходну годину када је тај број износио 105 страних држављана.

6. Међународна заштита (азил)

Азил у БиХ затражила је 381 особа у 2017. години, док је 2016. године тај број износио 79. Укупно од 2008. до 2017. године азил у БиХ је затражило 980 особа.

7. Издате радне дозволе странцима

Радних дозвола за странце у 2017. години је издато 2.593, што представља благо смањење од 1,33% у односу на 2016. годину када је тај број износио 2.628 радних дозвола.

8. Стицање држављанства БиХ

Држављанство БиХ у 2017. години је добило 667 лица што представља смањење од 2,20% у односу на 2016. годину, а највише држављанстава БиХ стекли су држављани Србије и Хрватске (97%).

9. Емиграција из БиХ

Министарство за људска права и избјеглице Босне и Херцеговине (МЉПИ), према доступним званичним подацима агенција за статистику земаља пријема и дипломатско-конзуларних представништава Босне и Херцеговине, процјењује да укупан број лица која воде поријекло из Босне и Херцеговине што укључује потомке бх. исељеника рођене у земљи домаћина износи најмање 2 милиона.

I - УВОД

Израда Миграционог профила Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Миграциони профил БиХ) је у дијелу Мапе пута за либерализацију визног режима који се односи на „Управљање миграцијом“ дефинисана као један од услова потребних за укидање визног режима грађанима Босне и Херцеговине.

Основна сврха израде Миграционог профила је прикупљање релевантних статистичких податка и информација неопходних како би одређена држава била у могућности развијати и примјењивати своју миграциону политику.

У циљу успоставе и примјене механизма за праћење миграционих токова и годишње ажурирање Миграционог профила БиХ, инструменти за прикупљање и размјену статистичких података формализовани су кроз Одлуку Савјета министара БиХ којом се надлежне институције и агенције кроз 34 дефинисане табеле обавезују, у складу са својим надлежностима, на достављање података са параметрима потребним за израду миграционог профила и праћење миграционих токова БиХ.

Савјет министара БиХ је на приједлог Министарства безбједности 24.09.2009. године донијело Одлуку о обавези достављања статистичких података о миграцијама и међународној заштити Министарству безбједности (“Службени гласник БиХ” број 83/09). Овом одлуком дефинисане су врста и структура статистичких података о миграцијама и међународној заштити и обавеза институција Босне и Херцеговине да, у оквиру своје надлежности, прикупе статистичке податке о миграцијама и међународној заштити и да те податке достављају Министарству безбједности до 31. јануара за претходну годину. Достављене статистичке податке о миграцијама и међународној заштити Сектор за имиграцију прикупља, обрађује и анализира у сврху праћења миграционих токова и редовног годишњег ажурирања Миграционог профила БиХ који укључује податке о легалној и илегалној миграцији.

Израда Миграционог профила представља задатак Одсјека за аналитику, стратешко планирање, надзор и обуку при Сектору за имиграцију Министарства безбједности, који обједињава миграциону статистику, обрађује податке и креира извјештаје за различите намјене. Треба имати у виду да је у том смислу Одсјек потребно даље развијати у правцу праћења миграционих токова, те израде специјалистичких анализа и извјештаја у области имиграција, те дефинисања миграционе политике у складу са стандардима у овој области и потребама Босне и Херцеговине.

1. Извори и методологија прикупљања, разврставање и обрада података

Извори и методологија прикупљања података проистекли су из Одлуке о обавези достављања статистичких података о миграцијама и међународној заштити Министарству безбједности (“Службени гласник БиХ” број 83/09).

Као извор података дефинисане су сљедеће институције, организације и агенције: Министарство иностраних послова – област виза издатих у ДКП-има БиХ; Гранична

полиција БиХ, област одбијања уласка странаца у БиХ, незаконит прелазак границе и издате визе на граници; Служба за послове са странцима – област боравка странаца у БиХ, предузете мјере према странцима у БиХ и реадмисија страних држављана и лица без држављанства; Министарство безбједности - Сектор за азил – област међународне заштите; Министарство безбједности – Сектор за имиграцију – реадмисија држављана БиХ и добровољни повратак уз подршку *ИОМ*-а; Министарство цивилних послова – област стицања држављанства БиХ; Министарство за људска права и избјеглице, Сектор за исељеништво – област емиграције бх. држављана и исељеништво и Агенција за рад и запошљавање БиХ – област радних дозвола за стране држављане у БиХ.

Као методологија прикупљања података наведеном Одлуком дефинисане су укупно 34 табеле намијењене наведеним институцијама и организацијама које су задужене за поступање по Закону о странцима и Закону о азилу у БиХ. Табеле обухваћају податке о земљама држављанства, рођења, полну и старосну структуру, те остале релевантне параметре о поступцима и одлукама везаним за кретање и боравак странаца и азил у БиХ за 2017. годину. Такође, у циљу успостављања свеобухватног механизма праћења миграционих токова и израде Миграционог профила БиХ, по истој методологији креиране су и табеле које се односе на стицање држављанства БиХ, на држављане БиХ у смислу њихове емиграције, добровољног повратка и издатих радних дозвола за стране држављане у БиХ. Табеле су дизајниране у складу са европским и међународним стандардима, нарочито у складу са *Уредбом (ЕЗ) бр. 862/2007 Европског парламента и Савјета од 11. јула 2007. о статистици Заједнице о миграцијама и међународној заштити и о стављању изван снаге Уредбе Савјета (ЕЕЗ) бр. 311/76 о изради статистике о страним радницима*, којом се државама чланицама налаже хармонизовано извјештавање о миграционим токовима и међународној заштити, те у складу са моделима миграционих профила УН-а и *ИОМ*-а.

У складу са наведеном уредбом табеле су достављене поступајућим органима у области миграције и међународне заштите у БиХ и разврстане су по: држављанству, држави рођења, полу и добним групама.

Након достављених попуњених табела од институција, организација и агенција приступило се квантитативној и квалитативној анализи достављених података. Годишњи извјештаји појединих институција и организација су послужили као додатни извор квалитативних информација потребних за тумачење миграционих статистика и трендова. Обрада података извршена је квантитативно и квалитативно за основне миграционе токове у периоду од посљедњих 10 година тј. од 2008. до 2017. године, а компаративни показатељи су урађени за сва миграциона кретања за период 2016. и 2017. година. По обављеној обради и анализи свих расположивих података, урађен је Миграциони профил БиХ за 2017. годину. Подаци о површини Босне и Херцеговине и укупној дужини државне границе преузети су из Стратегије интегрисаног управљања границом у Босни и Херцеговини за период 2015-2018. године. Извор за податак о укупном броју граничних прелаза у БиХ је *Одлука о одређивању граничних прелаза у БиХ* број 52/12 коју је Савјет министара БиХ донијело 03.05.2012. године („Сл. гласник БиХ“ број 39/12) и Уговор између Републике Хрватске и Босне и Херцеговине о граничним прелазима склопљен приликом приступања Републике Хрватске Европској унији.

2. Доступност и квалитет података

Анализом достављених података, дошло се до неколико закључака везаних за доступност и квалитет података. Већина институција, организација и агенција је успјела доставити основне податке до задатог рока.

Анализа је показала да већина поступајућих органа води оперативне и детаљне евиденције о странцима и поступцима везаним за странце у БиХ, али и да ове евиденције нису у потпуности прилагођене статистичком праћењу токова и стања миграције и међународне заштите и статистичком извјештавању, како то налаже европски стандард. Из ових разлога, наведени органи нису били у могућности, на једноставан и брз начин, добити податке из својих евиденција и укључити их у достављене табеле, већ су већином били у ситуацији рачунати податке и уносити их у достављене табеле али са још увијек недовољном аутоматизацијом. Већина поступајућих органа, мада не у свим случајевима, били су у могућности доставити податке разврстане према држави поријекла (или рођења), те доби и полу.

Подаци којима располажу Гранична полиција БиХ, Служба за послове са странцима, Сектор за азил и Агенција за рад и запошљавање БиХ и који су достављени Сектору за имиграцију усклађени су с Одлуком о обавези достављања статистичких података о миграцијама и међународној заштити Министарству безбједности (“Службени гласник БиХ” број 83/09).

Министарство цивилних послова прослиједило је податке о стицању држављанства, које су у складу с раније споменутом Одлуком доставиле надлежне ентитетске институције, Федерално Министарство унутрашњих послова и Министарство управе и локалне самоуправе Републике Српске.

Због непостојања механизма за прикупљање података о исељеништву из БиХ, ове податке није могуће разврстати по старосној доби и полу. Подаци прикупљени путем дипломатско-конзуларних представништава БиХ као и организација и удружења исељеника БиХ у тим земљама представљају само процјене с обзиром на то да се у истим не води никаква евиденција о држављанима БиХ који живе у иностранству. Што се тиче поглавља везаног за „Емиграцију из БиХ“, Министарство за људска права и избјеглице БиХ анализу стања исељеништва једним дијелом заснива на овим процјенама, али и званичним подацима надлежних институција земаља пријема о грађанима БиХ.

И поред одређених недостатака у комплетности достављених података квалитет достављених података је задовољавајући. Достављени подаци према задатим табелама и подаци из годишњих извјештаја о раду Службе за послове са странцима и Граничне полиције БиХ, те анализа Сектора за исељеништво Министарства за људска права и избјеглице БиХ, омогућили су задовољавајућу анализу миграционих токова и израду Миграционог профила БиХ за 2017. годину. **Он представља до сада урађени десети Миграциони профил БиХ на годишњем нивоу.**

3. Ниво усклађености са Уредбом (ЕЗ) бр. 862/2007

Уредба (ЕЗ) бр. 862/2007 Европског парламента и Савјета од 11. јула 2007. о статистици Заједнице о миграцијама и међународној заштити и о стављању ван снаге Уредбе Савјета (ЕЕЗ) бр. 311/76 о изради статистике о страним радницима послужила је као оквир за дефинисање европског стандарда у смислу прикупљања статистичких података о миграцији и међународној заштити. Државе чланице ЕУ су, према овој Уредби, која прописује да је прва референтна година за прикупљање података 2008. година, дужне *Eurostat*-у достављати податке предвиђене Уредбом. Уредба даје основне дефиниције појмова и поступака миграције и међународне заштите. Међутим, за прву референтну годину Уредба предвиђа могућност достављања података према дефиницијама предвиђеним законодавствима држава чланица, уз обавјештавање *Eurostat*-а о евентуалним разликама у односу на дефиниције Уредбе.

4. Обављене консултације

Нацрт Миграционог профила БиХ достављен је свим институцијама, организацијама и агенцијама које су судјеловале у његовој изради достављањем релевантних података, у циљу достављања мишљења, примједби и сугестија. Након прибављања наведених мишљења, примједби и сугестија урађен је Приједлог Миграционог профила БиХ за 2017. годину, те је исти достављен министру Министарства безбједности ради одобравања и слања Савјету министара БиХ на усвајање.

Дана 16. априла 2018. године Савјет министара БиХ је на 139. сједници усвојио Миграциони профил БиХ за 2017. годину.

II - МИГРАЦИОНИ ПРОФИЛ БИХ

1. Визе

Виза је дозвола за прелазак државне границе која омогућује улазак у земљу и боравак у року одређеном у визи или прелазак (транзит) преко територија БиХ ако странац за то испуњава услове. У правилу, странац је дужан визу прибавити прије доласка на гранични пријелаз БиХ, уколико није држављанин земље чијим држављанима није потребна виза за улазак у БиХ. Визе издаје Министарство иностраних послова преко Дипломатско-конзуларних представништава БиХ (у даљем тексту: ДКП БиХ). У изузетним случајевима, прописаним Законом о странцима (у даљем тексту: Закон) визу може издати на граници Гранична полиција БиХ.

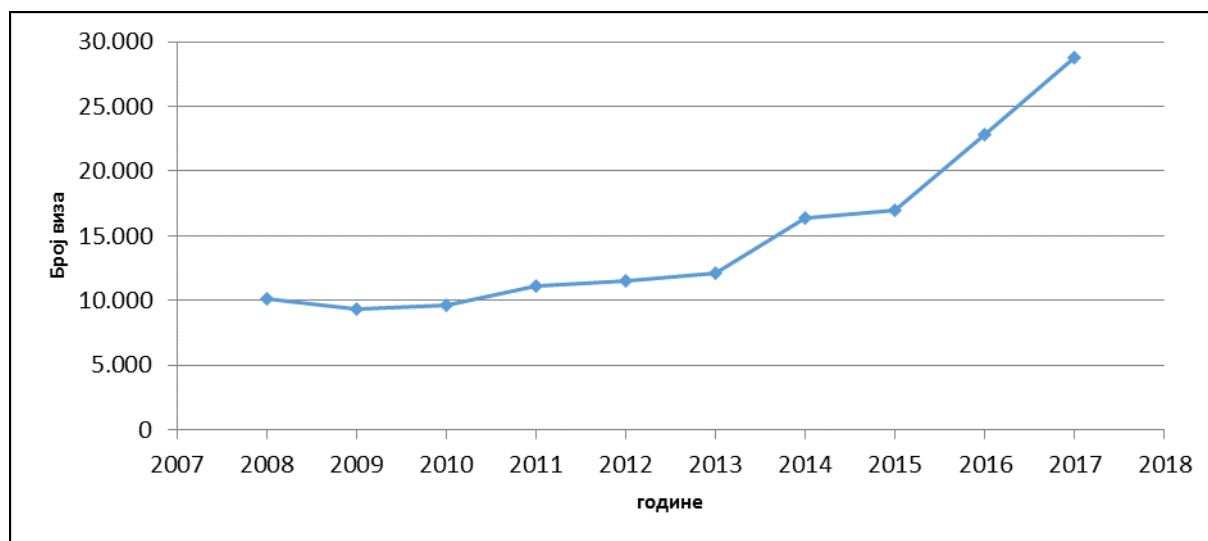
1.1. Визе које издају ДКП-ови БиХ

Према информацијама достављеним од Министарства иностраних послова БиХ дајемо табеларни и графички преглед броја издатих виза по годинама са кратком анализом ученог тренда.

Табела 1. Укупан број издатих виза од 2008. до 2017. године

Године	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Визе	10.139	9.284	9.623	11.126	11.482	12.107	16.351	16.970	22.862	28.751

Графички приказ издатих виза од 2008. до 2017. године

Анализирајући податке о броју издатих виза у презентованом периоду у ДКП-има БиХ евидентан је континуитет опадајућег тренда у 2008. и 2009. години што је резултат увођења наљепница за визе, као и посљедица уласка у Европску унију Румуније и Бугарске (01.01.2007.), а држављани наведених земаља ослобођени су прибављања виза за улазак у БиХ Одлуком Савјета министара БиХ¹, која је ступила на снагу 28.06.2007. године. Континуирани пад броја издатих виза у ДКП-има је настављен и у 2009. години што је резултат доношења Одлуке Савјета министара о визама² која је ступила на снагу 24.12.2008. године. Након 2009. године долази до континуираног раста броја издатих виза. Што се тиче 2016. године уочен је значајан пораст у броју издатих виза (34,72%) у односу на 2015. годину, а такођер и у 2017. години гдје тај пораст у односу на 2016. годину износи 25,76%.

У циљу дефинисања актуелне проблематике у области виза презентујемо упоредне показатеље о броју издатих виза у току 2016. и 2017. године за државе чијим је држављанима издато највише виза за улазак у БиХ, са кратком анализом уочених параметара.

Табела 2. Укупан број издатих виза у 2016. и 2017. години разврстан по државама

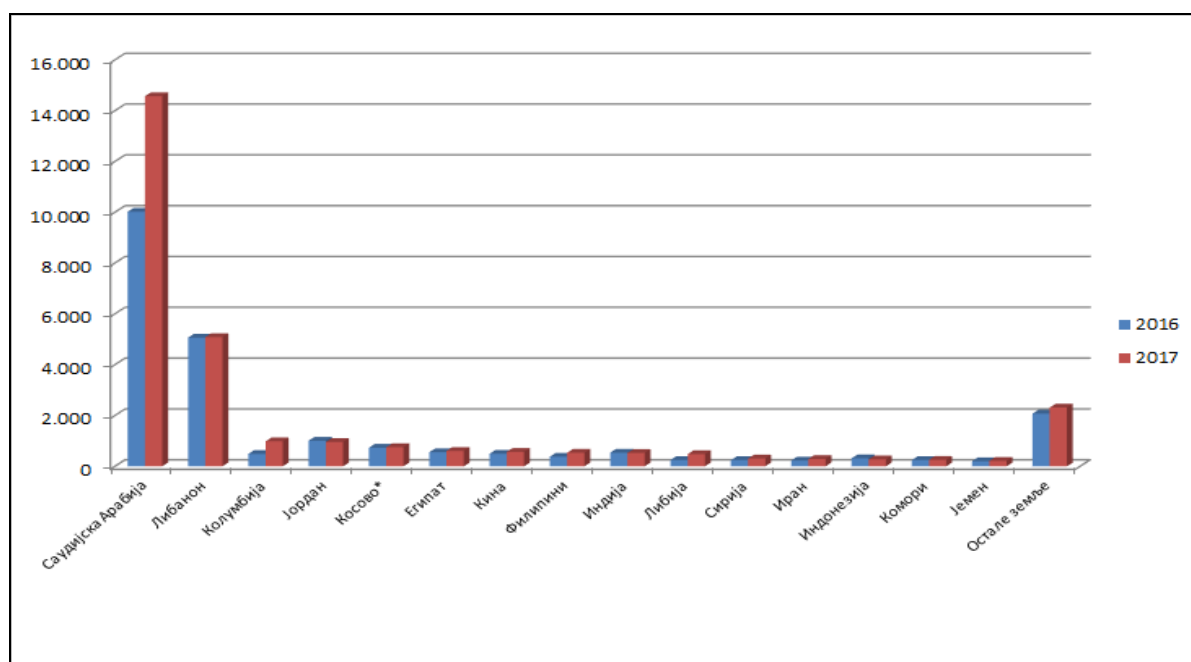
Р.бр.	Држава	2016	2017	%
1.	С. Арабија	10.023	14.573	45,40%
2.	Либан	5.066	5.090	0,47%
3.	Колумбија	488	985	101,84%
4.	Јордан	1.011	960	-5,04%
5.	Косово* ³	734	754	2,72%
6.	Египат	557	608	9,16%
7.	Кина	497	572	15,09%
8.	Филипини	382	536	40,31%
9.	Индија	537	529	-1,49%
10.	Либија	250	485	94,00%
11.	Сирија	246	310	26,02%
12.	Иран	231	291	25,97%
13.	Индонезија	316	274	-13,29%
14.	Комори	246	254	3,25%
15.	Јемен	204	215	5,39%
16.	Остале земље	2.074	2.315	11,62%
	Укупно	22.862	28.751	25,76%

¹ Одлука о допунама одлуке о одређивању земаља чији су држављани изузети од визног режима приликом уласка, изласка или преласка преко територије БиХ („Сл. гласник БиХ“, број 8/08).

² Одлука о визама („Сл. гласник БиХ“, број 100/08).

³ Овај натпис не прејудуцира статус Косова и у складу је са УН Резолуцијом Савјета безбједности 1244 и мишљењем Међународног суда правде о косовској декларацији о независности.

Графички приказ издатих виза у 2016. и 2017. години разврстан по државама

Анализирајући податке о броју издатих виза у ДКП-има БиХ у 2017. години у односу на 2016. годину разврстане по земљама чијим држављанима је издато највише виза за улазак у БиХ уочава се смањење броја издатих виза за држављане Индонезије, Јордана и Индије. Значајно повећање броја издатих виза у 2017. години у односу на 2016. годину уочено је код држављана Колумбије, Либије, Саудијске Арабије, Филипина, Сирије и Ирана. Велики број издатих виза за држављане Саудијске Арабије је из разлога туристичких активности и појачане активности на организовању бизнис конференција. Такође велики број издатих виза за држављане Либана и Колумбије проузрокован је све већим интересом држављана тих земаља за вјерским туризмом и посјети Међугорју. Знатан број издатих виза за држављане Кине је по основу рада у БиХ. Према подацима достављеним од Министарства иностраних послова БиХ број за примљених захтјева у 2017. години је био 29.111. У прошлој години позитивно је ријешен 28.751 захтјев или 98,76%.

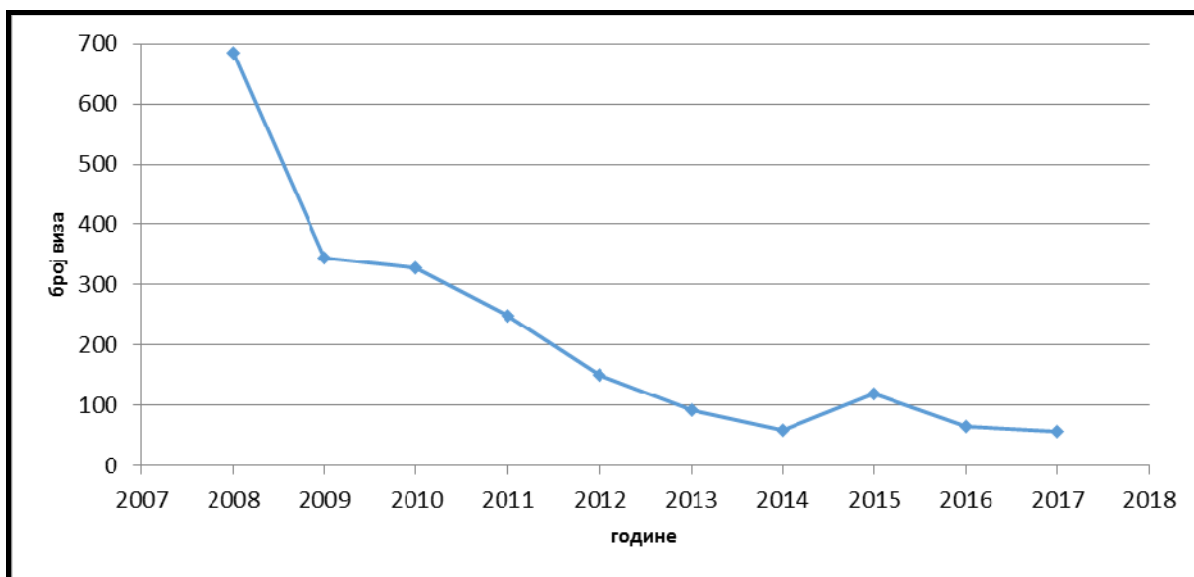
1.2. Визе издате на граници

Закон о странцима, дозвољава Граничној полицији БиХ издавање визе на граници ако то захтијевају разлози безбједности БиХ, хуманитарни, озбиљни професионални или лични разлози. Гранична полиција БиХ може издати визу за краткорочни боравак (Виза Ц) за један улазак до 15 дана или аеродромску транзитну визу (Виза А).

Табела 3. Укупан број издатих виза на граници БиХ од 2008. до 2017. године

Године	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Визе	684	345	327	248	150	93	58	120	66	57

Графички приказ издатих виза на граници БиХ од 2008. до 2017. године

Анализирајући податке о броју издатих виза на граници у презентованом периоду, од 2008. године изразит је опадајући тренд и може се закључити да се реализује постављени циљ смањења броја издатих виза на граници, што је уједно и један од захтјева ЕУ. Достигнути показатељи резултат су развоја ДКП мреже, развоја правног оквира који прописује да се виза на граници издаје само у изузетним Законом дефинисаним случајевима и досљедне примјене истог од стране Граничне полиције БиХ.

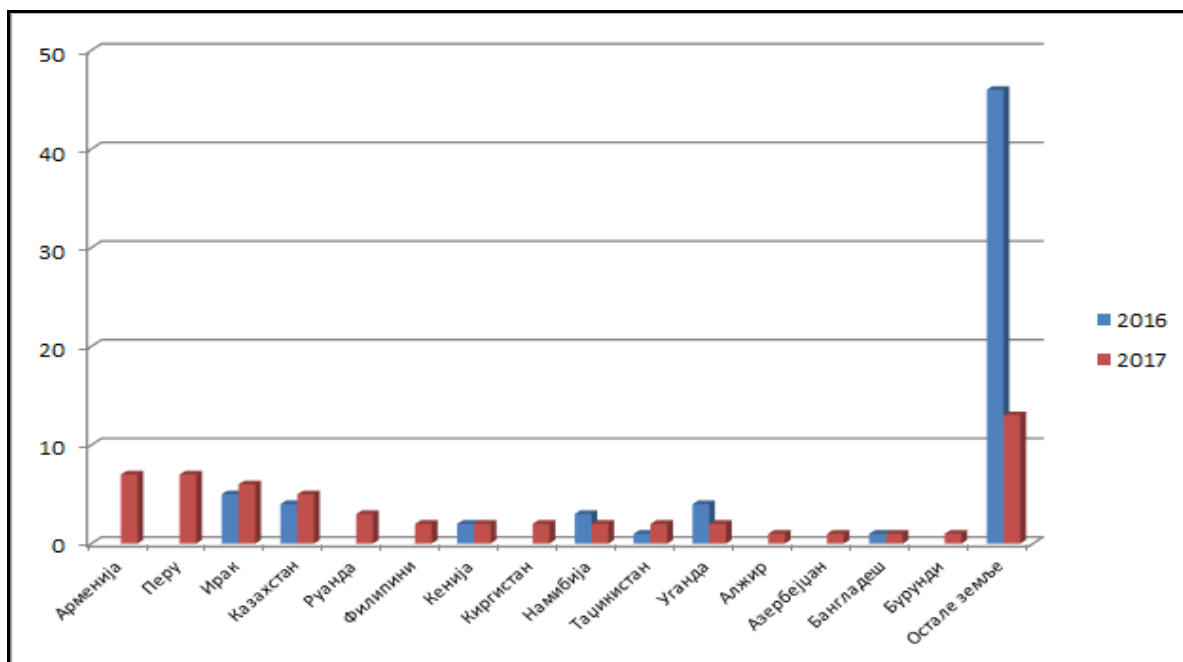
У циљу дефинисања актуелног стања у области издавања виза на граници презентујемо упоредне показатеље о броју издатих виза у току 2016. и 2017. године за државе чијим је држављанима издато највише виза за улазак у БиХ, са кратком анализом уочених параметара уз уважавање измјена у законодавству ради потпунијег тумачења података.

Табела 4. Укупан број издатих виза на граници у 2016. и 2017. години разврстан по државама

Р.бр.	Држава	2016	2017	%
1.	Јерменија	-	7	-
2.	Перу	-	7	-
3.	Ирак	5	6	20,00%
4.	Казахстан	4	5	25,00%
5.	Руанда	-	3	-
6.	Филипини	-	2	-
7.	Кенија	2	2	0,00%
8.	Киргистан	-	2	-

Р.бр.	Држава	2016	2017	%
9.	Намибија	3	2	-33,33%
10.	Таџикистан	1	2	100,00%
11.	Уганда	4	2	-50,00%
12.	Алжир	-	1	-
13.	Азербејџан	-	1	-
14.	Бангладеш	1	1	0,00%
15.	Бурунди	-	1	-
16.	Остале земље	46	13	-71,74%
Укупно		66	57	-13,64%

Графички приказ издатих виза у 2016. и 2017. години разврстан по државама

У 2015. години дошло је до значајног повећања издатих виза на граници (106,98%) и тај број је износио 120 виза и све су биле Визе Ц и издате су од стране ЈГП Аеродром Сарајево. У посљедњих 10 година забиљежен је стални опадајући тренд до 2014. године, да би у 2015. години дошло до пораста од 107% у односу на 2014. годину. У посљедње двије године је поново дошло до значајног смањења броја издатих виза на граници тако да је у 2017. години у односу на 2016. годину дошло до смањења од 13,64% и тај број је износио 57 виза. С обзиром на опште постављени захтјев и принцип смањења броја виза које се издају на граничним прелазима, БиХ може извјестити о константном смањењу броја издатих виза на граници од 2008. године до 2014. године. Према Годишњем извјештају о раду Граничне полиције БиХ за 2017. годину⁴ 53 визе су издате на међународном граничном прелазу Аеродром Сарајево и 4 визе су издате од стране ЈГП Бијељина. У 2016. години извршено је поништавање 3 визе за држављане Шри Ланке, док је у 2017. години поништено 14 виза за држављане Бангладеша.

У смислу најчешћих држава поријекла странаца којима се издаје виза на граници БиХ, 2017. година је показала да је највећи број виза издат страним држављанима који су дошли из Јерменије, Перуа, Ирака и Казахстана, те да је забиљежен и значајан пад издатих виза на граници за држављане Камеруна и Нигерије.

Што се тиче полне структуре, статистички подаци за 2017. годину показују да је више виза издато мушкарцима (68%) него женама (32%), те да се у случају оба пола ради највећим дијелом о лицима старосне доби од 36 до 59 година (49%), као што се види и у табелама и графиконима који слиједе.

⁴ Гранична полиција БиХ „Анализа рада Граничне полиције БиХ за 2017. годину“ Сарајево, јануар 2018. године, стр.22.

Табела 5. Структура издатих виза на граници по старосној доби и полу разврстан по држављанствима за 2016. г.

	Камерун	Ирак	Нигерија	Казахстан	Уганда	Остале државе (од укупно 28)	Укупно
0-17	0	0	0	0	0	0	0
18-35	1	0	0	0	0	7	8
36-59	3	0	0	1	0	9	13
60+	0	0	0	0	0	1	1
Укупно женска лица	4	0	0	1	0	17	22
0-17	0	0	0	0	0	0	0
18-35	0	2	1	1	3	5	12
36-59	2	3	4	2	1	14	26
60+	0	0	0	0	0	6	6
Укупно мушка лица	2	5	5	3	4	25	44
Свеукупно по држављ.	6	5	5	4	4	42	66

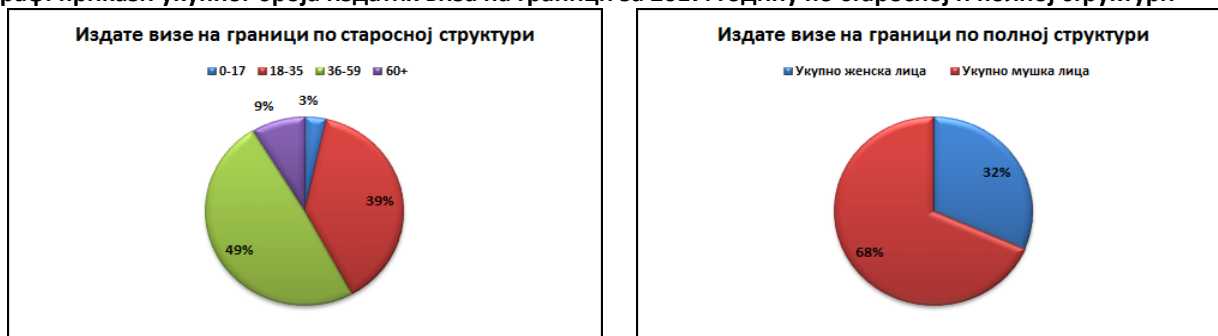
Графички прикази укупног броја издатих виза на граници за 2016. годину по старосној и полној структури

Табела 6. Структура издатих виза на граници по доби и полу разврстан по држављанствима за 2017. г.

	Јерменија	Перу	Ирак	Казахстан	Руанда	Остале државе (од укупно 28)	Укупно
0-17	0	0	0	0	0	2	2
18-35	1	1	0	3	0	2	7
36-59	0	0	0	0	1	8	9
60+	0	0	0	0	0	0	0
Укупно женска лица	1	1	0	3	1	12	18
0-17	0	0	0	0	0	0	0
18-35	3	3	0	2	2	5	15
36-59	3	3	4	0	0	9	19
60+	0	0	2	0	0	3	5
Укупно мушка лица	6	6	6	2	2	17	39
Свеукупно по држављан.	7	7	6	5	3	29	57

Граф. прикази укупног броја издатих виза на граници за 2017. годину по старосној и полној структури

2. Одбијање уласка и незаконит прелазак границе

Одбијање уласка је мјера коју у складу са Законом реализује Гранична полиција БиХ само према страним држављанима и лицима без држављанства који покушавају легално прећи државну границу БиХ и ући у БиХ, а да при томе не испуњавају Законом прописане услове за улазак. У наведеним случајевима Гранична полиција БиХ одбија улазак тим лицима, а у складу са одредбама прописаним Законом доноси и рјешење о одбијању уласка. Странац или лице без држављанства може се на наведену одлуку жалити Министарству безбједности, али подношење жалбе не омогућава улазак у БиХ.

Незаконит прелазак границе подразумијева лица откривена у покушају илегалног преласка државне границе БиХ приликом уласка или изласка из БиХ. Наведена лица могу бити држављани БиХ, странци или лица без држављанства.

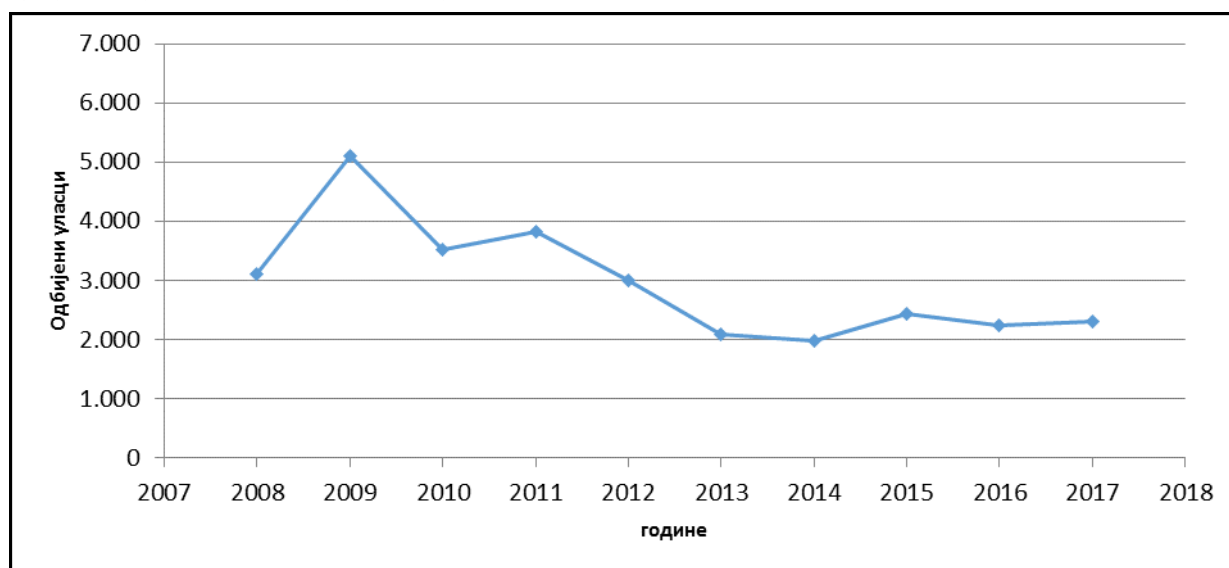
2.1. Одбијање уласка у БиХ

Странцу који не испуњава опште услове за улазак у Босну и Херцеговину на основу члана 19. и 20. Закона о странцима, нити се на њега примјењује међународни уговор или одлука о уласку под посебним условима, може бити одбијен улазак у БиХ.

Табела 7. Укупан број одбијених уласака на граници БиХ од 2008. до 2017. године

Године	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Одбијени уласци	3.102	5.103	3.514	3.830	2.998	2.079	1.987	2.432	2.243	2.313

Графички приказ одбијених улазака у БиХ од 2008. до 2017. године

Анализирајући податке о броју одбијених улазака на граници у презентованом периоду уочава се да је од 2009. године константан опадајући тренд ових параметара. У периоду од 2011. до 2014. године долази до сталног смањења броја одбијених улазака на граници, да би од 2015. до 2017. године дошло до благог повећања броја одбијених улазака. У 2017. години број одбијених улазака је већи за 3,12% у односу на 2016. годину и износио је 2.313 одбијених улазака.

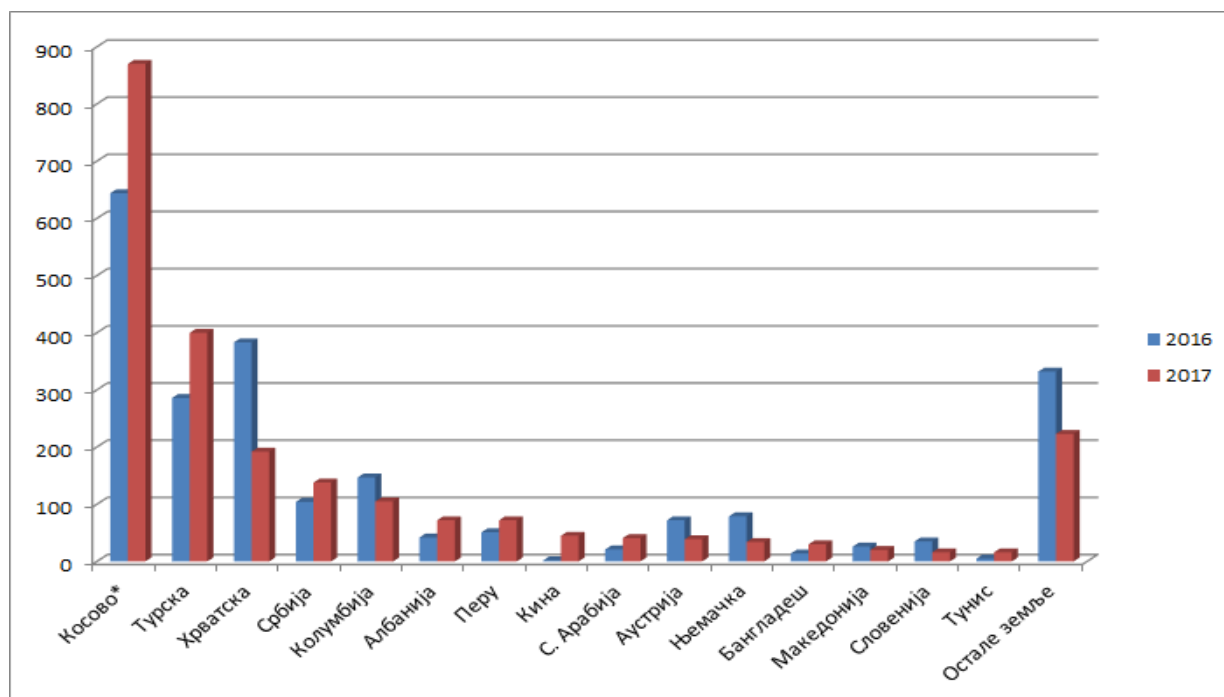
У циљу дефинисања актуелног стања у овој области презентујемо упоредне показатеље о броју одбијених улазака у току 2016. и 2017. године за 15 држава чијим је држављанима издато највише рјешења о одбијању уласка у БиХ, са кратком анализом уочених параметара.

Табела 8. Укупан број одбијених улазака на граници у 2016. и 2017. години разврстан по државама

Р.бр.	Држава	2016	2017	%
1.	Косово*	644	870	35,09%
2.	Турска	286	400	39,86%
3.	Хрватска	383	192	-49,87%
4.	Србија	104	138	32,69%
5.	Колумбија	147	105	-28,57%
6.	Албанија	42	72	71,43%
7.	Перу	51	72	41,18%
8.	Кина	2	45	2150,00%

Р.бр.	Држава	2016	2017	%
9.	С. Арабија	21	41	95,24%
10.	Аустрија	72	39	-45,83%
11.	Њемачка	79	34	-56,96%
12.	Бангладеш	14	30	114,29%
13.	Македонија	26	20	-23,08%
14.	Словенија	35	16	-54,29%
15.	Тунис	5	16	220,00%
16.	Остале земље	332	223	-32,83%
	Укупно	2.243	2.313	3,12%

Графички приказ одбијених улазака на граници БиХ у 2016. и 2017. години разврстан по државама

Највећи број одбијених улазака у БиХ у 2017. години односи се на Косово* (870), Турску (400), Хрватску (192), Србију (138) и Колумбију (105), што износи 73,71% од укупно одбијених улазака у БиХ. У погледу држављанства лица којима је одбијен улазак у БиХ видљиво је из Извјештаја о раду Граничне полиције БиХ да се: носиоцима путне исправе са ознаком Р. Косово* улаз одбија углавном због непосједовања важеће путне исправе и због непосједовања визе, држављанима Турске због немогућности доказивања сврхе намјераваног боравка и непосједовања довољно средстава за издржавање, држављанима Хрватске и Србије због непосједовања важеће путне исправе и држављанима Колумбије због непосједовања визе.

Неопходно је напоменути да у 2017. години долази да пада броја одбијених улазака који се односи на држављане Њемачке (57%), Словеније (54%), Хрватске (50%), Аустрије (46%), Колумбије (29%) и Македоније (23%). У истом периоду долази и до значајног пораста броја одбијених улазака за држављане Кине, Туниса, Бангладеша, Саудијске Арабије, Перуа, Турске, носиоца путне исправе са ознаком Косово* и Србије. Током 2017. године одбијен је улазак у БиХ за 2.313 странаца, од тога на копненој граници БиХ 1.776 а на међународним аеродромима 537 одбијених улазака. Разлози за одбијање уласка страном држављанима у БиХ били су: непосједовање визе за улазак, боравак, прелазак преко територије БиХ или одобрења боравка прописано Законом (39,56%); непосједовање важеће путне исправе (33,38%); немогућност доказивања или пружања информација о сврси намјераваног боравка (17,99%); непосједовање довољно средстава за издржавање, укључујући и средства за здравствену заштиту (5,14%); изречене мјере протјеривања, отказа боравка или забрана уласка на територију БиХ (1,43%); те остали разлози (3,93%).⁵

⁵ Гранична полиција БиХ „Анализа рада Граничне полиције БиХ за 2017. годину“ Сарајево, јануар 2018. године, стр.13.

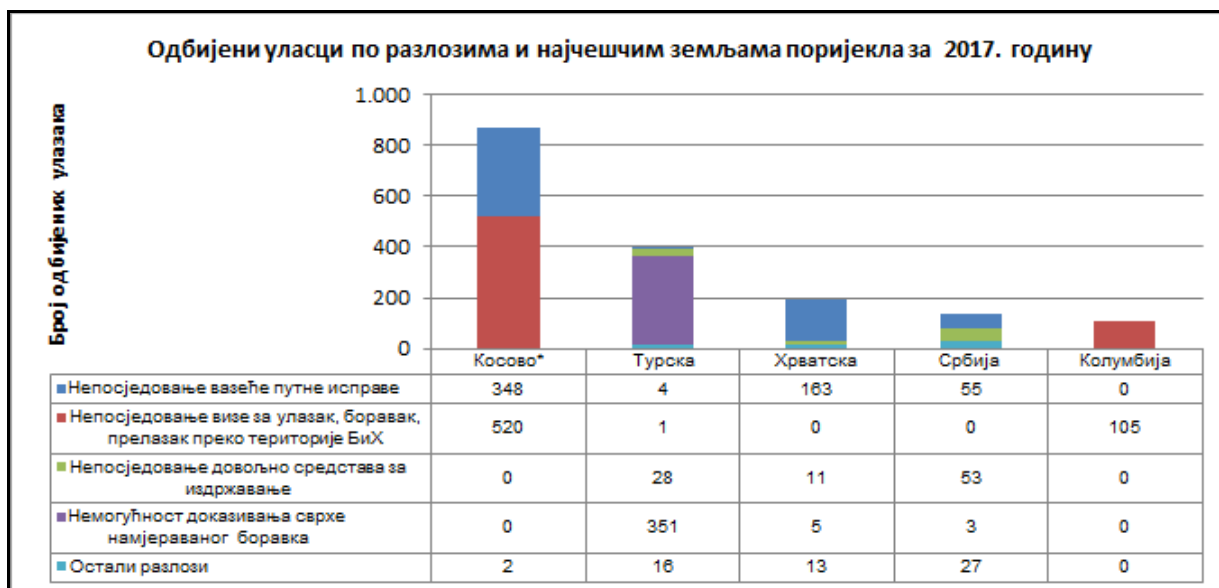
Већина одбијених прелазака државне границе на граничним прелазима је због непосједовања важеће путне исправе и непосједовање визе.

Графички прикази одбијених улазака по разлозима за одбијање уласка у 2016. и 2017. години

Графички прикази броја одбијених улазака по разлозима и најчешћим држављанствима за 2016. и 2017. год.

2.2. Откривени незаконити преласци државне границе

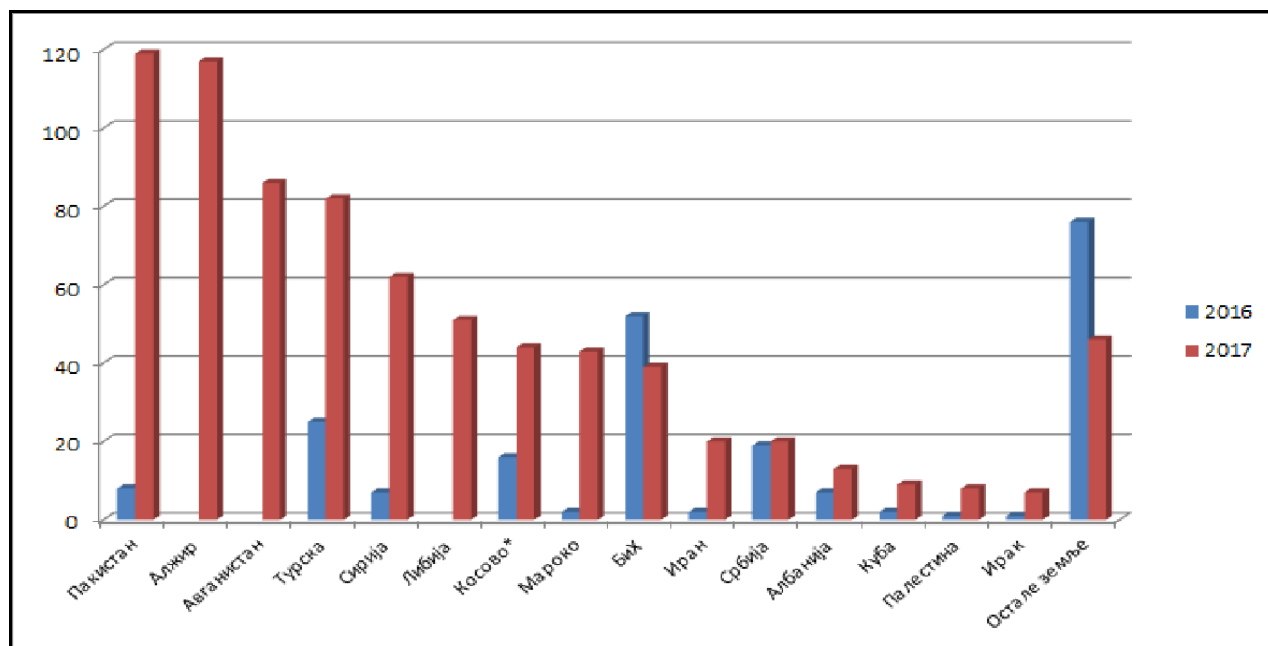
Незаконит прелазак границе подразумјева особе откривене у покушају илегалног преласка државне границе БиХ приликом уласка или изласка из БиХ на граничном прелазу или ван граничног прелазу. Наведене особе могу бити држављани БиХ, странци или лица без држављанства.

Током 2016. године, укупно је 218 особа откривено у покушају илегалног преласка границе БиХ. У току 2017. године, забиљежен је пораст од 251,38% и износио је 766 особа.

Табела 9. Откривени незаконити преласци границе у 2016. и 2017. години разврстани по држављанствима

Р.бр.	Држава	2016	2017	%
1.	Пакистан	8	119	1387,50%
2.	Алжир	-	117	-
3.	Авганистан	-	86	-
4.	Турска	25	82	228,00%
5.	Сирија	7	62	785,71%
6.	Либија	-	51	-
7.	Косово*	16	44	175,00%
8.	Мароко	2	43	2050,00%
9.	БиХ	52	39	-25,00%
10.	Иран	2	20	900,00%
11.	Србија	19	20	5,26%
12.	Албанија	7	13	85,71%
13.	Куба	2	9	350,00%
14.	Палестина	1	8	700,00%
15.	Ирак	1	7	600,00%
16.	Остале земље	76	46	-39,47%
	Укупно	218	766	251,38%

Графички приказ откривених незаконитих прелазака границе у 2016. и 2017. години разврстан по државама

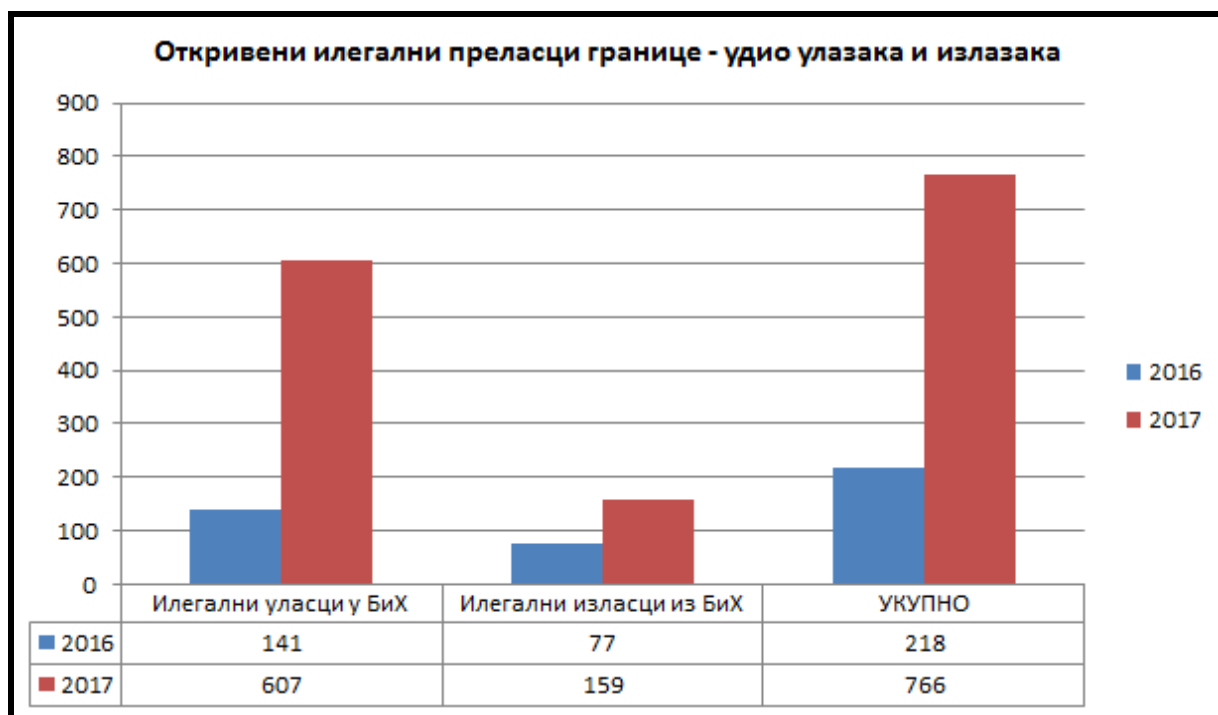

Према расположивим подацима, у 2017. години највише откривених незаконитих прелазака се односило на држављане Пакистана, Алжира, Авганистана и Турске што представља 53% од укупног броја незаконитих прелазака. Такође, уочен је и значајан пораст откривених незаконитих прелазака државне границе држављана Пакистана, Алжира, Авганистана, Сирије, Либије, Марока, Ирана и Турске што је последица ситуација у вези миграцијске кризе на Западнобалканској рути. Према подацима из извјештаја о раду Граничне полиције БиХ „на граничним прелазима у 2017. години (укупно улаз и излаз) регистровано је 138 (на улазу 121 + на излазу 17) особа у илегалном преласку државне границе, а изван граничног прелаза (гранични појас) 628 (на улазу 486 + на излазу 142) особа“,⁶ док је током 2016. године "на граничним прелазима (укупно улаз и излаз) регистровано 45 (на улазу 17 + на излазу 28) особа у илегалном преласку државне границе, а изван граничног прелаза (гранични појас) 173 (на улазу 124 + на излазу 49) особе".⁷ Наведени подаци указују на тенденцију већег броја илегалних прелазака државне границе ван граничних прелаза.

⁶ Гранична полиција БиХ „Анализа рада Граничне полиције БиХ за 2017. год.“ Сарајево, јануар 2018. године, стр. 17.

⁷ Гранична полиција БиХ „Извјештај о раду Граничне полиције БиХ за 2016. год.“ Сарајево, јануар 2017. год., стр. 16.

Графички приказ илегалних улазака и излазака у илегалним преласцима државне границе

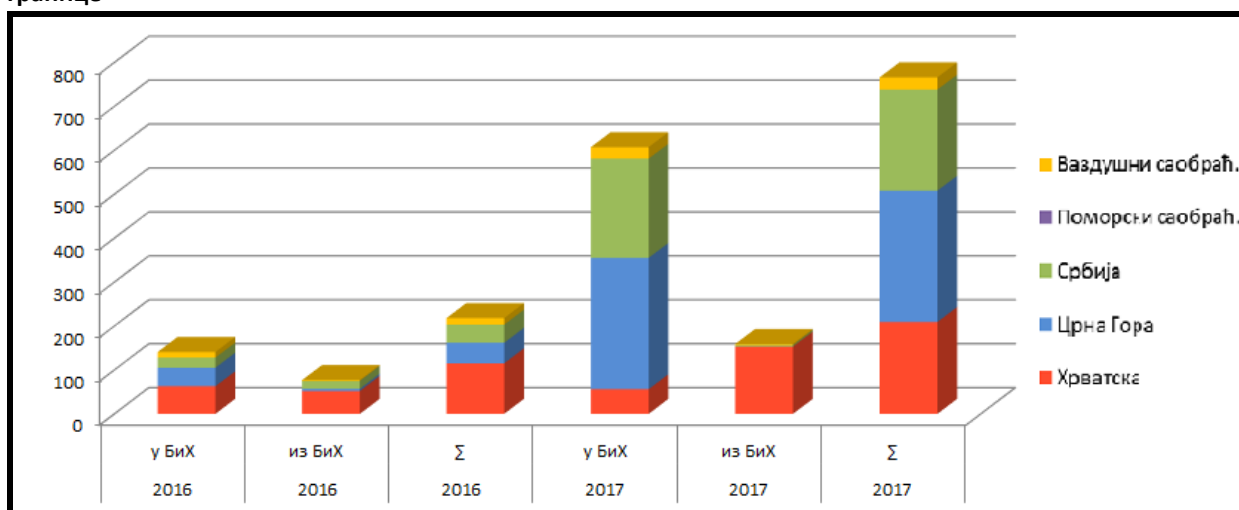
У 2016. години, илегални изласци су чинили 35,32% од укупног броја особа откривених у илегалном преласку државне границе (218), док је овај проценат у 2017. години износио 20,76% од укупног броја особа откривених у илегалном преласку државне границе (766). Из наведених показатеља уочава се да је у 2017. години далеко већи број илегалних улазака у БиХ (79%) него излазака (21%). Што се тиче копнене границе, информације Граничне полиције БиХ говоре да се већи број илегалних прелазака (улазака и излазака) региструје ван самих граничних прелаза.

Табела 10. Откривени незаконити преласци границе у 2016. и 2017. години разврстани по врсти границе

Држава	2016. у БиХ	2016. из БиХ	2016. Σ	2017. у БиХ	2017. из БиХ	2017. Σ	% у БиХ	% из БиХ	%
Хрватска	63	52	115	56	153	209	-11,11	194,23	81,74
Црна Гора	42	5	47	299	0	299	611,90	-100,00	536,17
Србија	23	18	41	226	4	230	882,61	-82,61	460,98
Поморски саоб.	0	0	0	0	0	0	-	-	-
Ваздушни саоб.	13	2	15	26	2	28	100,00	106,49	86,67
Укупно	141	77	218	607	159	766	330,5	67,39	251,38

Графички приказ откривених незаконитих прелазака границе у 2016. и 2017. години разврстан по врсти границе

Анализирајући расположиве податке о броју откривених незаконитих прелазака у БиХ према врсти границе и сусједним земљама, евидентно је да је на копненој граници у 2017. години откривено 738 особа, што је знатно повећање за 264% у односу на 2016. годину кад су на истој граници откривена 203 незаконита преласка. Такође, уочава се повећан број незаконитих прелазака на међународним аеродромима за 86,67%, тако да је у 2017. години откривено 28 лица у незаконитом преласку границе, а у 2016. години тај број је износио 15 лица.

За анализу је карактеристично навести да је забиљежено значајно повећање илегалних прелазака државне граница са Црном Гором (536,17%), Хрватском (460,98%) и Србијом (81,74%). Од 299 лица откривених приликом незаконитог преласка државне границе са Црном Гором сви се односе на илегалне уласке у БиХ и нису евидентирани илегални изласци из БиХ. Од 209 лица откривених приликом незаконитог преласка државне границе са Хрватском 27% се односи на илегалне уласке у БиХ и 73% на илегалне изласке из БиХ. Од 230 особа откривених приликом незаконитог преласка државне границе са Србијом 98% се односи на илегалне уласке у БиХ и само 2% на илегалне изласке из БиХ. Према подацима Граничне полиције БиХ највише илегалних изласака је забиљежено на граници према Републици Хрватској и износи 96% свих особа откривених приликом илегалног изласка преко државне границе што указује да се илегални мигранти углавном одлучују на излазак из БиХ на овом дијелу границе.

Презентовани показатељи, као и компаративна анализа истих указује на добре резултате у овој области у претходне двије године, те се може закључити да је овакво стање резултат проведених активности Граничне полиције БиХ на супростављању илегалним миграцијама.

3. Привремени и стални боравак странаца

Захтјев за одобрење боравака странаца подноси ДКП-у БиХ или надлежној организационој јединици Службе за послове са странцима, лично или путем законског заступника за пословно неспособног странца, и то најкасније 15 дана прије истека рока важења визе за дугорочни боравак (Визе Д), односно безвизног боравака, односно одобреног боравака ако се ради о продужењу привременог боравака по истом основу или сталном бораваку. Уз

захтјев за одобрење и захтјев за продужење привременог боравака странац је дужан дати биометријске податке. О захтјеву за одобрење и продужење привременог боравака по било којем основу одлучује надлежна организациона јединица Службе за послове са странцима у року од 90 дана од дана подношења уредног захтјева ако је захтјев поднесен путем ДКП-а БиХ, а у року од 60 дана ако је захтјев поднесен директно надлежној организационој јединици Службе за послове са странцима. Ако је захтјев уважен, странцу се издаје обавјештење о уваженом захтјеву и дозвола привременог боравака. Када је привремени боравак одобрен по основу рада с радном дозволом или плавом картом, странцу се издаје рјешење о одобреном привременом бораваку и дозвола привременог боравака.

3.1. Привремени боравак

Одобрење привременог боравака издаје се на временски период од највише једне године, с тим да рок важења пасоша мора бити дужи најмање три мјесеца од рока на који се одобрава привремени боравак.

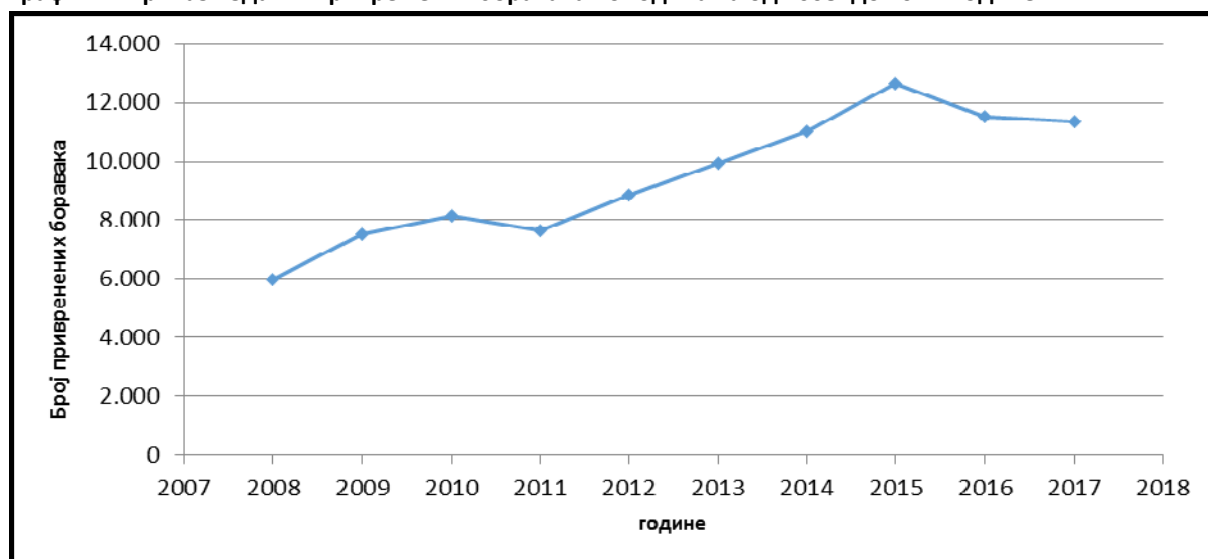
У складу са Законом о странцима који је ступио на снагу у новембру 2015. године привремени боравак може се одобрити странцу који намјерава боравити или борави у БиХ по основу: спајања породице, образовања, хуманитарних разлога, рада с радном дозволом, рада без радне дозволе, или других оправданих разлога. Одобрење привременог боравака може се изузетно издати и по основу власништва на непокретној имовини, ако постоји ефективна веза странца с БиХ.

Привремени боравак из хуманитарних разлога у случају из члана 58. (Привремени боравак по основу хуманитарних разлога) став (2) тачка а) Закона о странцима одобрава се на период најдуже до шест мјесеци.

Табела 11. Укупан број издатих привремених боравака по годинама од 2008. до 2017. године

Године	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Прив. боравак	5.971	7.512	8.131	7.661	8.838	9.953	11.022	12.633	11.519	11.372

Графички приказ издатих привремених боравака по годинама од 2008. до 2017. године

Квалитетна правна регулатива и већ успостављени централизовани институционални оквир довели су до уређивања стања у области кретања и боравка странаца у БиХ. Од 2008. до 2010. године уочава се континуирани раст са уједначеним интензитетом што доводи до закључка да је област кретања и боравка странаца стављена под контролу надлежних органа у овом периоду. Иако је у 2011. години дошло до благог пада издатих дозвола за привремени боравак за 5,78%, од тада се уочава поновни тренд повећања броја издатих дозвола за привремени боравак тако да је у 2015. години у односу на претходну годину тај пораст износио 14,62%. У 2016. години долази до смањења броја издатих дозвола за привремени боравак за 8,82% у односу на претходну годину што је посљедица „у највећем броју због престанка одобреног/продуженог боравка страних држављана који су радили на изградњи ТЕ Станари и ауто-пута на дионици Тарчин – Сарајево“.⁸ У 2017. години је дошло до додатног благог пада броја издатих дозвола за привремени боравак од 1,28%.

Проблематика рјешавања статусних питања страних држављана до 01.10.2006. године је била у надлежности Одјела за странце при МУП-овима Кантона, МУП-у Републике Српске те Полиције Брчко Дистрикта, гдје је био евидентан различит приступ рјешавању ове проблематике. Почетком рада Службе за послове са странцима, као управне организације у саставу Министарства безбједности БиХ, са оперативном самосталношћу, направљен је значајан искорак на ефикаснијем управљању миграцијама у Босни и Херцеговини, кроз јединствено поступање свих организационих јединица Службе приликом рјешавања проблематике предвиђене Законом о странцима, а посебно кориштењем оперативних капацитета Службе на сузбијању илегалних миграција.

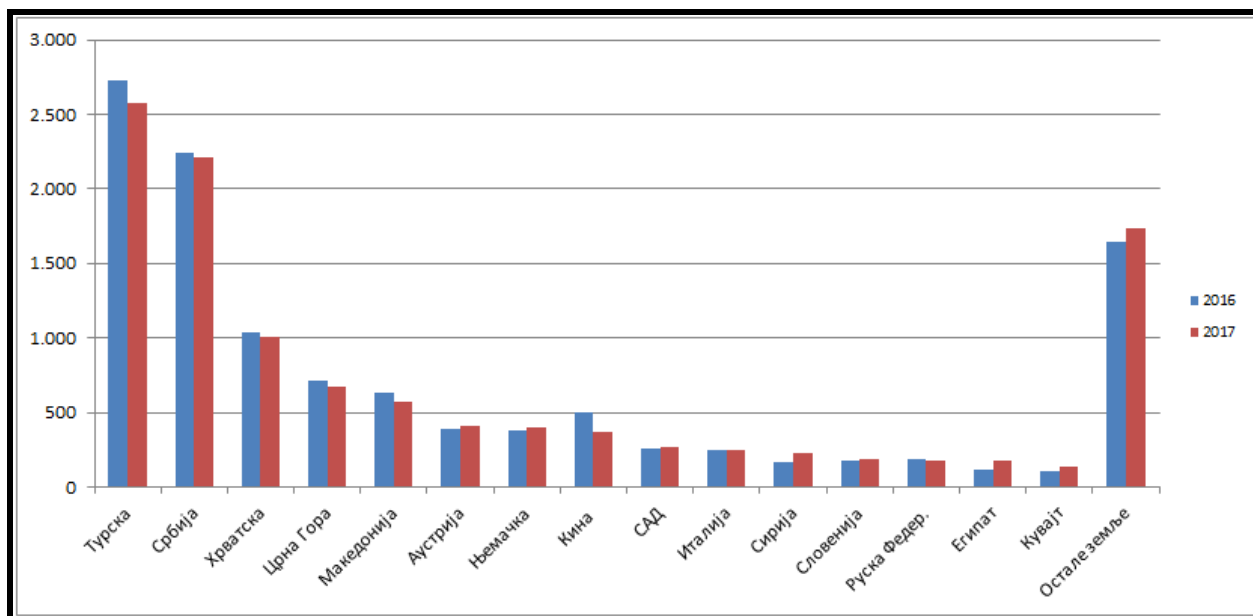
У циљу дефинисања актуалног стања у области издавања одобрења привременог боравка презентујемо показатеље о броју издатих боравишних дозвола (одобрена први пут или продужена боравишна дозвола) за привремени боравак у току 2016. и 2017. године.

Табела 12. Број издатих дозвола за привремени боравак у 2016. и 2017. години разврстан по државама

Р.бр.	Држава	2016	2017	%
1.	Турска	2.727	2.577	-5,50%
2.	Србија	2.239	2.210	-1,30%
3.	Хрватска	1.038	1.005	-3,18%
4.	Црна Гора	718	672	-6,41%
5.	Македонија	629	571	-9,22%
6.	Аустрија	388	405	4,38%
7.	Њемачка	381	399	4,72%
8.	Кина	503	373	-25,84%
9.	САД	255	266	4,31%
10.	Италија	244	247	1,23%
11.	Сирија	166	231	39,16%
12.	Словенија	177	190	7,34%
13.	Руска Федер.	187	180	-3,74%
14.	Египат	116	179	54,31%
15.	Кувајт	109	132	21,10%
16.	Остале земље	1.642	1.735	5,66%
	Укупно	11.519	11.372	-1,28%

⁸ Служба за послове са странцима БиХ. „Извјештај о раду Службе за послове са странцима за 2016. годину“. Сарајево, јануар 2017.

Графички приказ издатих боравишних дозвола за привремени боравак у 2016. и 2017. години разврстан по државама

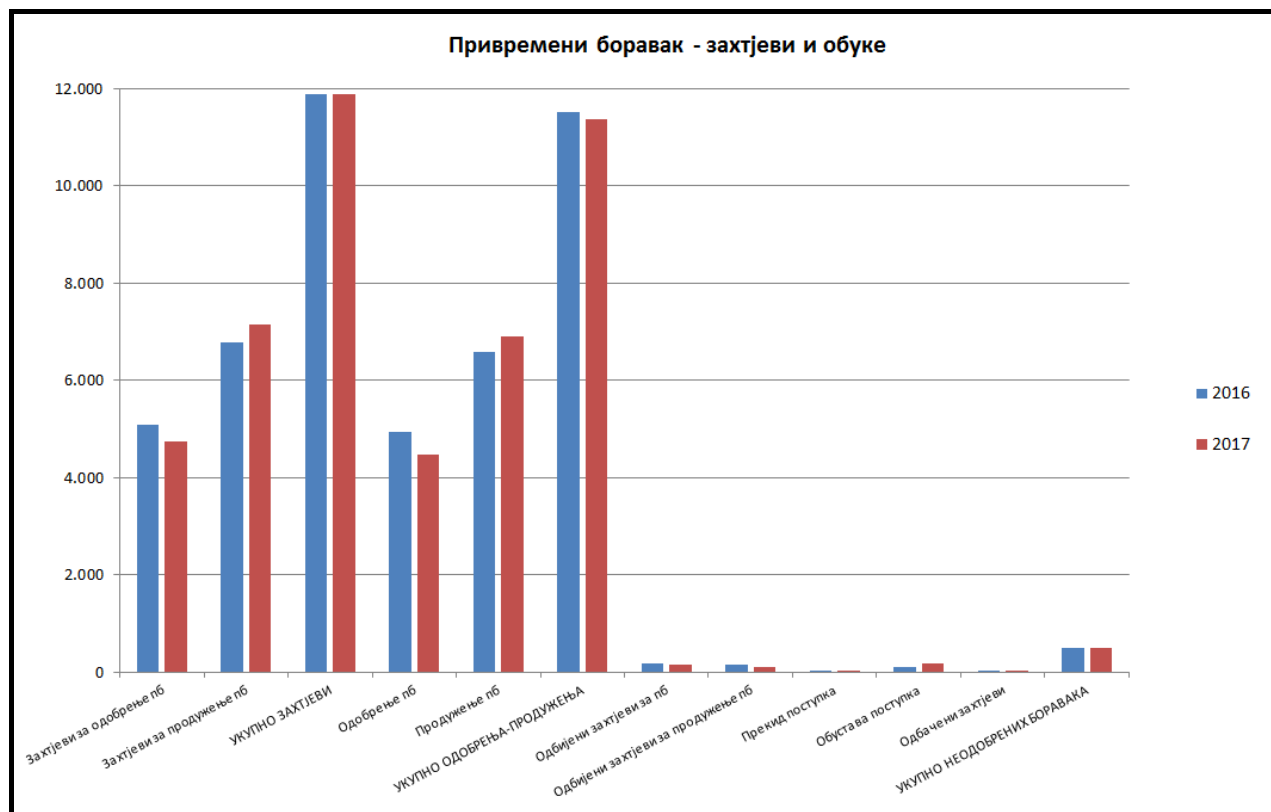
Анализа збирних параметара показује да је у 2017. години дошло до смањења боравишних дозвола за привремени боравак за 1,28% у односу на 2016. годину.

Од укупног броја издатих дозвола за привремени боравак у 2017. години највећи број се односи на држављане Турске (2.577), Србије (2.210), Хрватске (1.005), Црне Горе (672) и Македоније (571), што чини 62% од укупног броја издатих дозвола. Процентуална анализа упоредних параметара указује да је дошло до смањења броја привремених боравака за држављане поменутих држава. Такође је дошло и до смањења издавања дозвола за привремени боравак код држављана Кине и Руске Федерације, а примјетан је и значајан пораст броја издатих дозвола за привремени боравак за држављане Египта, Сирије и Кувајта.

Примјећује се континуитет у пет најчешћих држава поријекла странцима којима је одобрен или продужен привремени боравак у БиХ, а ове земље су: Турска, Србија, Хрватска, Црна Гора и Македонија. Ових пет држава поријекла обухвата 63% свих особа којима је издата боравишна дозвола за привремени боравак у БиХ током 2016. и 2017. године.

У 2017. години укупно је поднесено 4.735 захтјева за одобрење новог привременог боравака и 7.151 захтјев за продужење привременог боравака, што укупно износи 11.886 захтјева, а што је скоро приближан износ као и у 2016. години када је укупно поднесено 11.877 захтјева и то: 5.086 захтјева за одобрење новог привременог боравака и 6.791 захтјев за продужење привременог боравака.

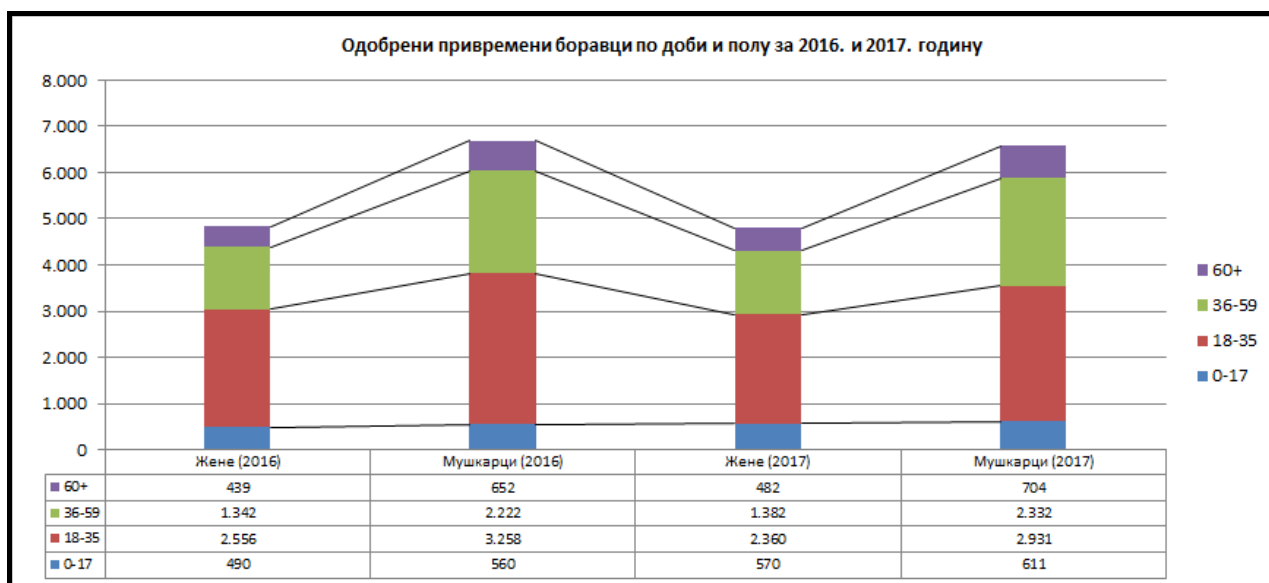
Графички приказ захтјева и одлука за привремени боравак у 2016. и 2017. години (одобрење новог и продужење)

Рјешавајући по захтјевима за одобрење - продужење привременог боравака у 2017. години укупно је одобрено-продужено 11.372 привремена боравака, од тога је одобрен нови привремени боравак у 4.478 и продужен привремени боравак у 6.894 случаја, а што је смањење од 1,28 % у односу на 2016. годину, када је укупно одобрено-продужено 11.519 привремених боравака, од тога је одобрен нови привремени боравак у 4.934 случаја и продужен привремени боравак у 6.585 случајева.

Према овим показатељима стопа одобрења-продужења привремених боравака, у поређењу са поднесеним захтјевима износи 95,68% у 2017. години.

У циљу дефинисања профила страних држављана који су поднијели захтјев и добили боравишну дозволу за привремени боравак у БиХ у 2017. години презентујемо полну и старосну структуру из које се уочава да је у свим категоријама било више мушкараца него жена и то: у старосној доби од 0 до 17 година (мушкараца 611, а жена 570), у старосној доби од 18 до 35 година (мушкараца 2.931, а жена 2.360), затим у старосној доби од 36 до 59 година (мушкараца 2.332, а жена 1.382), те у старосној доби преко 60 година (мушкараца 704, а жена 482). Посматрано у укупном броју издатих одобрења привремених боравака, 6.578 или 57,84% су привремени боравакци издати мушкарцима, а 4.794 или 42,16% су привремени боравакци издати женама.

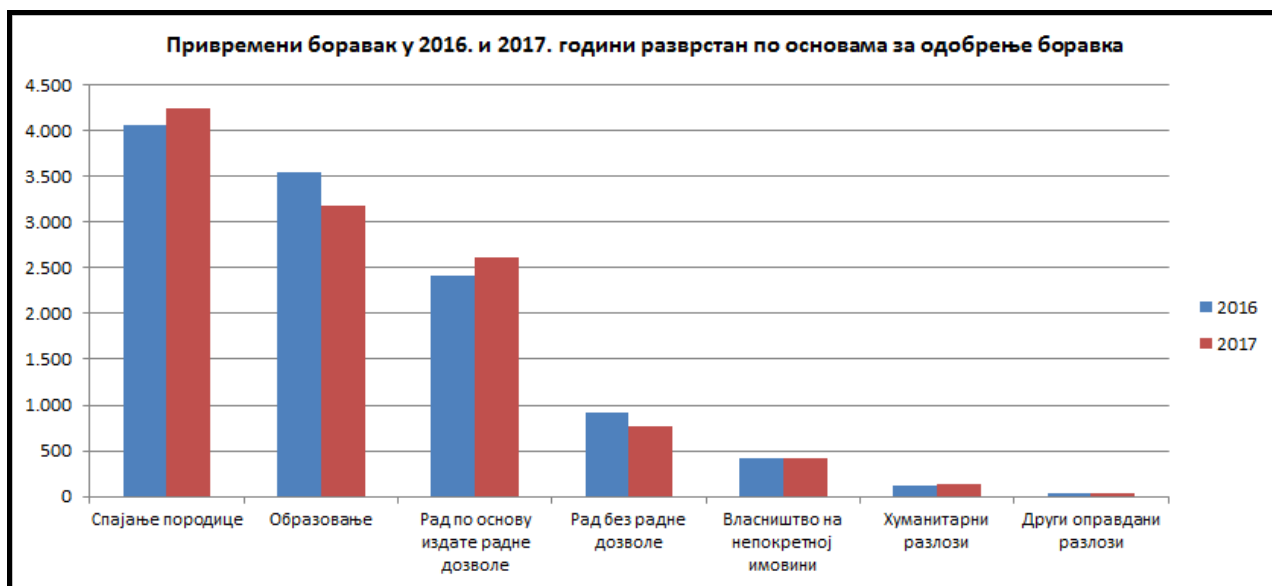
Према подацима Службе за послове са странцима у 2017. години највише страних држављана у БиХ има одобрен привремени боравак по основу: спајања породице у коју категорију улазе и брак са држављанином БиХ као и ванбрачна заједница странца са држављанином БиХ (4.244), образовања (3.170), рада по основу издате радне дозволе (2.611) и рада без радне дозволе (764), што укупно представља скоро 95% свих привремених боравака. У циљу дефинисања актуелних кретања легалних имиграција на основу одобрења привремених боравака странцима у БиХ дајемо преглед одобрених привремених боравака у БиХ за 2016. и 2017. годину, са посебним акцентом на 2017. годину, разврстан по основама, као и учешће појединих основа привременог боравака у укупном броју одобрених привремених боравака у БиХ.

Табела 13. Привремени боравак у 2016. и 2017. години разврстан по основама за одобрење боравака

Основи боравака	2016	% у Σ 2016	2017	% у Σ 2017	% 2017/2016
Спајање породице	4.058	35,23%	4.244	37,32%	4,58%
Образовање	3.550	30,82%	3.170	27,88%	-10,70%
Рад по основу издате радне дозволе	2.409	20,91%	2.611	22,96%	8,39%
Рад без радне дозволе	924	8,02%	764	6,72%	-17,21%
Власништво на непокретној имовини	412	3,58%	412	3,62%	0,00%
Хуманитарни разлози	126	1,09%	132	1,16%	4,76%
Други оправдани разлози	40	0,35%	39	0,34%	-2,50%
Укупно	11.519	100,00%	11.372	100,00%	-1,28%

Привремени боравак по другим основама у БиХ у 2017. години странцима одобрен је: по основу власништва на непокретној имовини (412), хуманитарних разлога у коју категорију спада и лијечење (132) и других оправданих разлога (39).

Графички приказ привремених боравака у 2016. и 2017. години разврстан по основама за одобрење боравка

С обзиром на то да се од 2008. године уочава константан раст броја издатих дозвола за привремени боравак, осим у 2011., 2016. и 2017. години гдје је дошло до благог пада, може се закључити да БиХ постаје све више земља одредишта страних држављана. Значајно је напоменути да је у 2017. години дошло до смањења броја издатих дозвола за привремени боравак по слиједећим основама: рад без радне дозволе, образовање и други оправдани разлози. Такође је у 2017. години дошло до повећања броја издатих дозвола за привремени боравак по слиједећим основама: рад по основу издате радне дозволе, спајање породице и хуманитарни разлози. Одобрени привремени боравци у БиХ по основу власништва на непокретној имовини, иако у укупном броју одобрених привремених боравака у БиХ у 2017. години износи само 3,62% веома је значајан показатељ, поготову ако се узм у у обзир правне одредбе које дефинишу да се наведени основ привременог боравка може одобрити кад странац поред испуњавања општих услова за одобрење боравка треба да испуни и посебне услове као што су: доказ о власништву непокретне имовине, доказ о посједовању ефективне везе са БиХ те доказ да у непокретној имовини има обезбјеђен одговарајући стамбени простор за боравак. Да БиХ постаје све више земља одредишта страних држављана указују и одобрени привремени боравци по основу спајања породице који у укупном броју одобрених привремених боравака у 2017. години износи 37,32%.

Статистички подаци из 2017. године показују да држављани сусједних држава у БиХ остварују привремени боравак највећим дијелом по основу спајања породице, образовања и издате радне дозволе.

Табела 14. Основе за одобрење привремених боравака у 2017. години по државама

ОСНОВ БОРАВКА	Турска	Србија	Хрватска	Црна Гора	Македонија	Остале државе	УКУПНО
Спајање породице	349	907	576	457	287	1.668	4.244
Образовање	1.822	386	162	139	26	635	3.170
Рад по основу издате радне дозволе	378	708	170	55	49	1.251	2.611
Рад без радне дозволе	25	121	46	0	202	370	764
Власништво на непокретној имовини	0	77	41	20	6	268	412
Хуманитарни разлози	0	7	10	1	1	113	132
Други оправдани разлози	3	4	0	0	0	32	39
УКУПНО	2.577	2.210	1.005	672	571	4.337	11.372

Образовање је нарочито чест основ боравака за држављане Турске и Србије. За држављане Турске, образовање у БиХ је најчешћи основ боравака, иако се примјећује и велики број боравака по основу спајања породице и по основу издате радне дозволе. Држављани Србије, Хрватске, Црне Горе и Македоније најчешће добивају привремени боравак по основу спајања породице.

3.2. Стални боравак

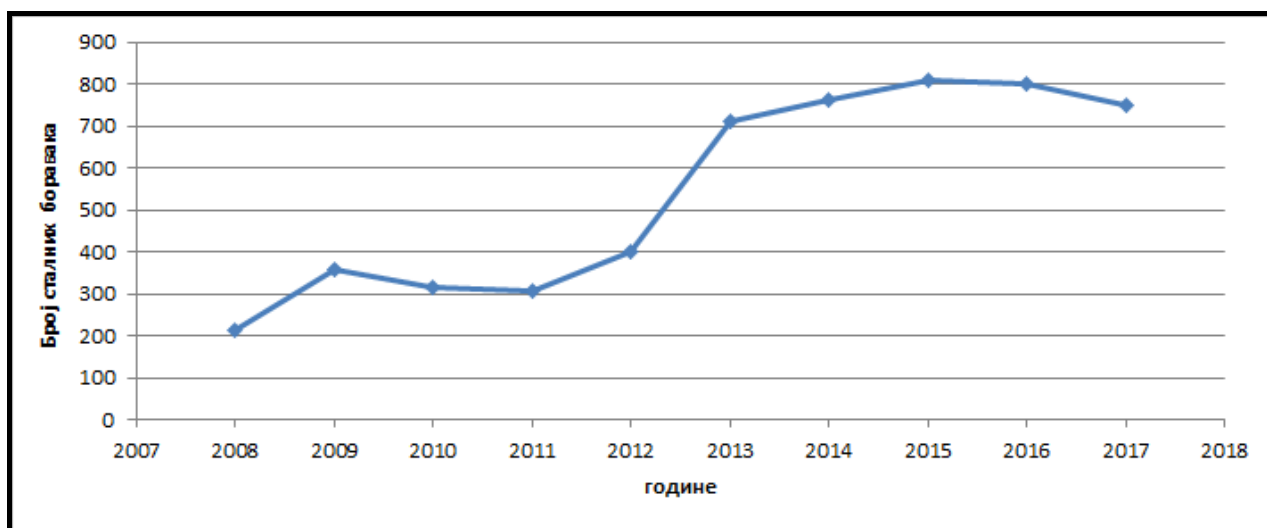
Стални боравак може се одобрити странцу под сљедећим условима: да на основу одобрења привременог боравака непрекидно борави на територији БиХ најмање пет година прије подношења захтјева за одобрење сталног боравака, да располаже довољним и редовним средствима за издржавање, да има обезбјеђен одговарајући смјештај и да има обезбјеђено здравствено осигурање.

Табела 15. Укупан број издатих сталних боравака по годинама од 2008. до 2017. године

Године	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Стални боравак	215	359	315	308	401	713	763	808	799	750

Графички приказ издатих сталних боравака по годинама од 2008. до 2017. године

Видљиво је да се код дозвола за стални боравак од 2008. до 2009. године уочава приличан раст, а од 2009. године уочава се тренд благог пада у броју одобрења сталних боравака странаца у БиХ и исти се наставља и у 2011. години, с тим да се од 2011. године до 2016. године уочава значајан раст броја сталних боравака. У 2017. години долази до пада у односу на претходну годину од 6,13%.

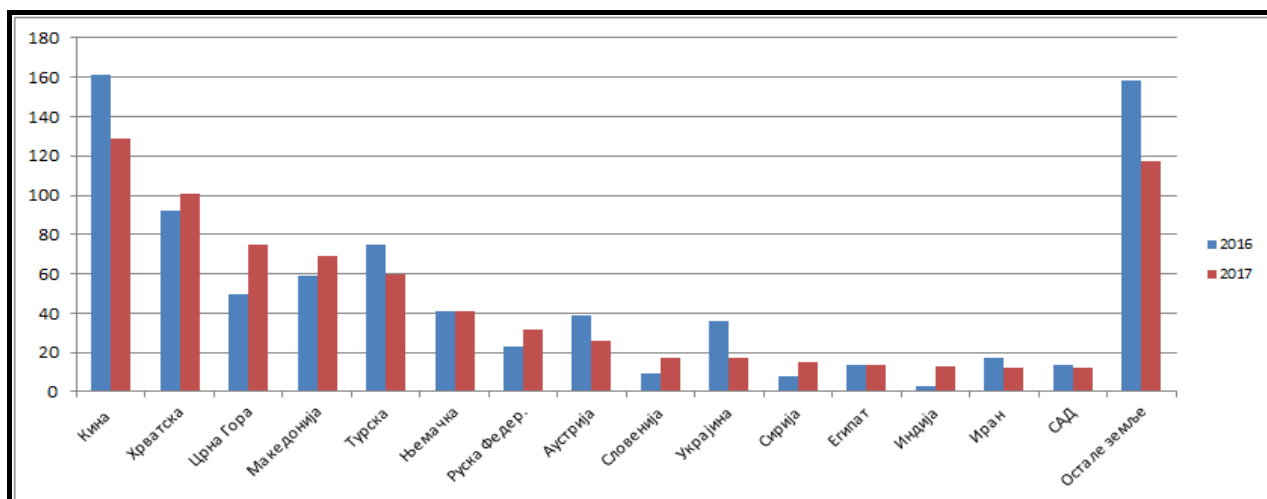
У циљу дефинисања актуелног стања у области издавања одобрења сталног боравака презентујемо показатеље о броју издатих боравишних дозвола за стални боравак у току 2016. и 2017. године. У 2017. години је поднесено 767 захтјева за одобрење сталног боравака а исти је одобрен за 750 особа.

Табела 16. Број издатих дозвола за стални боравак у 2016. и 2017. години разврстан по државама

Р.бр.	Држава	2016	2017	%
1.	Кина	161	129	-19,88%
2.	Хрватска	92	101	9,78%
3.	Црна Гора	50	75	50,00%
4.	Македонија	59	69	16,95%
5.	Турска	75	60	-20,00%
6.	Њемачка	41	41	0,00%
7.	Руска Федерасија	23	32	39,13%
8.	Аустрија	39	26	-33,33%

Р.бр.	Држава	2016	2017	%
9.	Словенија	9	17	88,89%
10.	Украјина	36	17	-52,78%
11.	Сирија	8	15	87,50%
12.	Египат	14	14	0,00%
13.	Индија	3	13	333,33%
14.	Иран	17	12	-29,41%
15.	САД	14	12	-14,29%
16.	Остале земље	158	117	-25,95%
Укупно		799	750	-6,13%

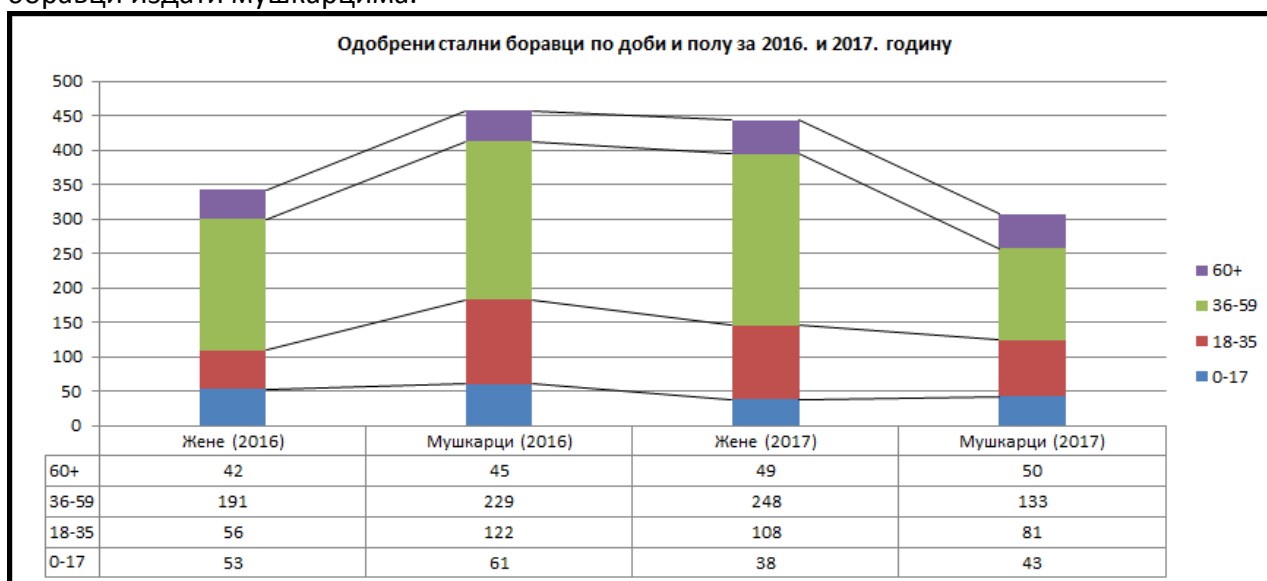
Графички приказ издатих боравишних дозвола за стални боравак у 2016. и 2017. години разврстан по државама

Најчешће земље поријекла странаца који су добили стални боравак у БиХ у 2016. и 2017. години су биле Кина, Хрватска, Црна Гора, Македонија и Турска.

Анализом одобрених сталних боравака евидентно је да је стални боравак држављанима Републике Србије одобрен у веома малом проценту, док у одобрењима/продужењима привременог боравка заузимају највећи проценат. Наиме, Споразум о двојном држављанству између Босне и Херцеговине и Републике Србије омогућава држављанима Републике Србије да прије стекну услове за пријем у држављанство БиХ, него услове за одобрење сталног боравка, те је из тог разлога проценат одобрења сталног боравка држављанима Републике Србије изузетно мали.

У циљу дефинисања профила страних држављана који су поднијели захтјев и добили боравишну дозволу за стални боравак у БиХ у 2017. години презентујемо полну и старосну структуру из које се уочава да је у старосној категорији од 18 до 35 година било више жена него мушкараца (жена 108, а мушкараца 81), као и у категорији од 36 до 59 година (жена 248, а мушкараца 133); док је у старосној доби од 0 до 17 година било више мушкараца него жена (жена 38, а мушкараца 43), као и у старосној доби изнад 60 година (жена 49, а мушкараца 50). Посматрано у укупном броју издатих одобрења сталног боравака у 2017. години, 443 или 59,07% су стални боравци издати женама, а 307 или 40,93% су стални боравци издати мушкарцима.

4. Илегалне миграције и подузете мјере према странцима

Служба за послове са странцима је препознала и као важан сегмент увела превентивно вршење оперативних провјера на терену с циљем утврђивања чињеничног стања постојања основаности поднесених захтјева за овјеру позивних писама, одобрење/продужење привременог боравака, одобрења сталног боравака, контрола већ одобрених боравака и друго као врло важан сегмент у супротстављању нерегуларним миграцијама, посебно када говоримо о покушају одређених злоупотреба у смислу заснивања брачне или ванбрачне заједнице са држављанима БиХ из интереса ради остваривања права на боравак, затим и пријема у држављанство БиХ, а такође и откривања покушаја регулисања боравака по основу радне дозволе у фиктивним фирмама итд. У овом извјештајном периоду инспектори за странце су извршили укупно 15.386 оперативних провјера и том приликом су у одређеним предметима утврђене чињенице да се ради о покушају нерегуларних миграција у 186 случајева. Наиме, 83 неправилности је откривено током утврђивања чињеничног стања постојања основаности поднесених захтјева за одобрење/продужење привременог боравака, одобрења сталног боравака и резултирале одбијањем захтјева за одобрење/продужење привременог боравака, те 103 неправилности су утврђене током процјене постојања основаности поднесених захтјева за овјеру позивног писма.⁹

Током 2016. године је реализовано 17.930 оперативних провјера, гдје је у 356 случајева уочен покушај нерегуларних миграција.¹⁰

Мјере које се подузимају према странцима након откривања илегалног боравака укључују: отказ безвизног или привременог боравака, отказ сталног боравака, отказ безвизног или привременог боравака са протјеривањем, рјешења о протјеривању, стављање странаца под надзор и присилно удаљење странаца из БиХ доношењем закључка о дозволи извршења рјешења о протјеривању.

Презентујемо упоредне податке подузетих мјера према страним држављанима у 2016. и 2017. години разврстане према врстама мјера која су подузете према странцима у БиХ.

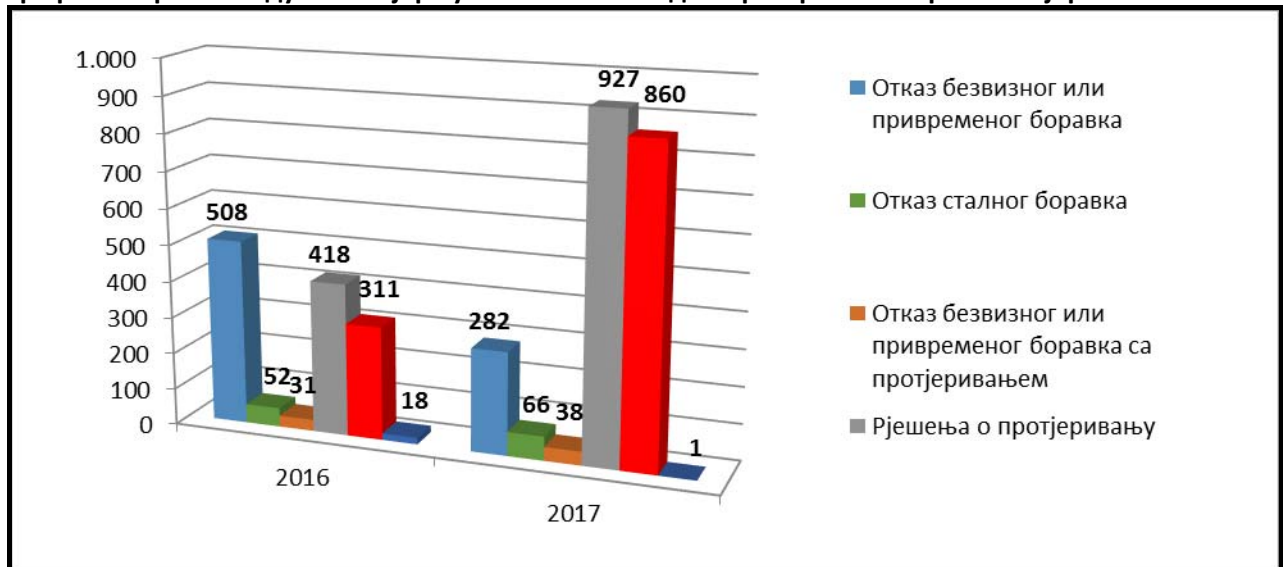
Табела 17. Број подузетих мјера у 2016. и 2017. години разврстан према врстама мјера

Р.бр.	Врста мјере	2016	2017	% (2017/2016)
1.	Рјешења о отказу безвизног или привременог боравака	508	282	-44,49%
2.	Рјешења о отказу сталног боравака	52	66	26,92%
3.	Рјешења о отказу безвизног или привр. боравака са протјеривањем	31	38	22,58%
4.	Рјешења о протјеривању	418	927	121,77%
5.	Рјешења о стављању странаца под надзор у Имиграциони центар	311	860	176,53%
6.	Број закључка о дозволи извршења рјешења о протјеривању	18	1	-94,44%
	Укупно:	1.338	2.174	62,48%

⁹ Служба за послове са странцима БиХ. „Извјештај о раду Службе за послове са странцима за 2017. годину“. Сарајево, јануар 2018.

¹⁰ Служба за послове са странцима БиХ. „Извјештај о раду Службе за послове са странцима за 2016. годину“. Сарајево, јануар 2017.

Графички приказ подузетих мјера у 2016. и 2017. години разврстан по врстама мјера

Из презентованих података видљиво је да је број изречених мјера странцима у 2017. години у односу на 2016. годину већи за 62,48%.

Број изречених мјера отказа боравка (безвизног, привременог и сталног) и отказа боравка уз изречену мјеру протјеривања су резултати вршења планираних и појачаних оперативних провјера, инспекцијских контрола, као и спровођење свих планских активности на терену од стране инспектора за странце које је Служба за послове са странцима у складу са својим надлежностима препознала као важан сегмент у праћењу и борби против незаконитих миграција на подручју БиХ.

Међутим, и поред појачаних активности преузетих од стране Службе за послове са странцима у циљу откривања и спречавања нерегуларних миграција током 2017. године у Босни и Херцеговини уочено је повећање изречених мјера протјеривања и смјештаја под надзор страних држављана у Имиграциони центар, што се доводи у везу са повећаним бројем илегалних миграната који су са подручја Р. Србије као и са подручја Р. Црне Горе илегално долазили у БиХ. Овај тренд се током 2017. године наставио са реалном тенденцијом даљег увећања и ради се о илегалним мигрантима из земаља високог миграционог ризика, који континуирано у групама настоје користити територију БиХ према њиховим изјавама, као транзитно подручје на путу према земљама ЕУ. Као закључак повећања притиска и отварања напријед наведених рута јесте да се највјероватније ради о мигрантима који нису успјели у намјери да изађу из Р. Србије преко Мађарске, Р. Хрватске или Румуније, због чега ове категорије траже алтернативне руте за одлазак према земљама ЕУ, као и отварања нове руте кретање нерегуларних миграната преко Албаније - Црне Горе – БиХ - Хрватске и даље према земљама ЕУ.

У вези са напријед наведеним, приоритети Службе за послове са странцима како током 2017. године, тако и у наредном периоду су континуиране оперативне активности инспектора за странце на прикупљању оперативних сазнања и информација о правцима кретања илегалних миграната, организаторима илегалних пребацивања и кријумчарења лица, те њиховим благовременим достављањем другим безбједоносним агенцијама за спровођење закона, што ће резултирати процесуирањем лица умијешаних у илегално пребацивања и кријумчарење страних држављана.

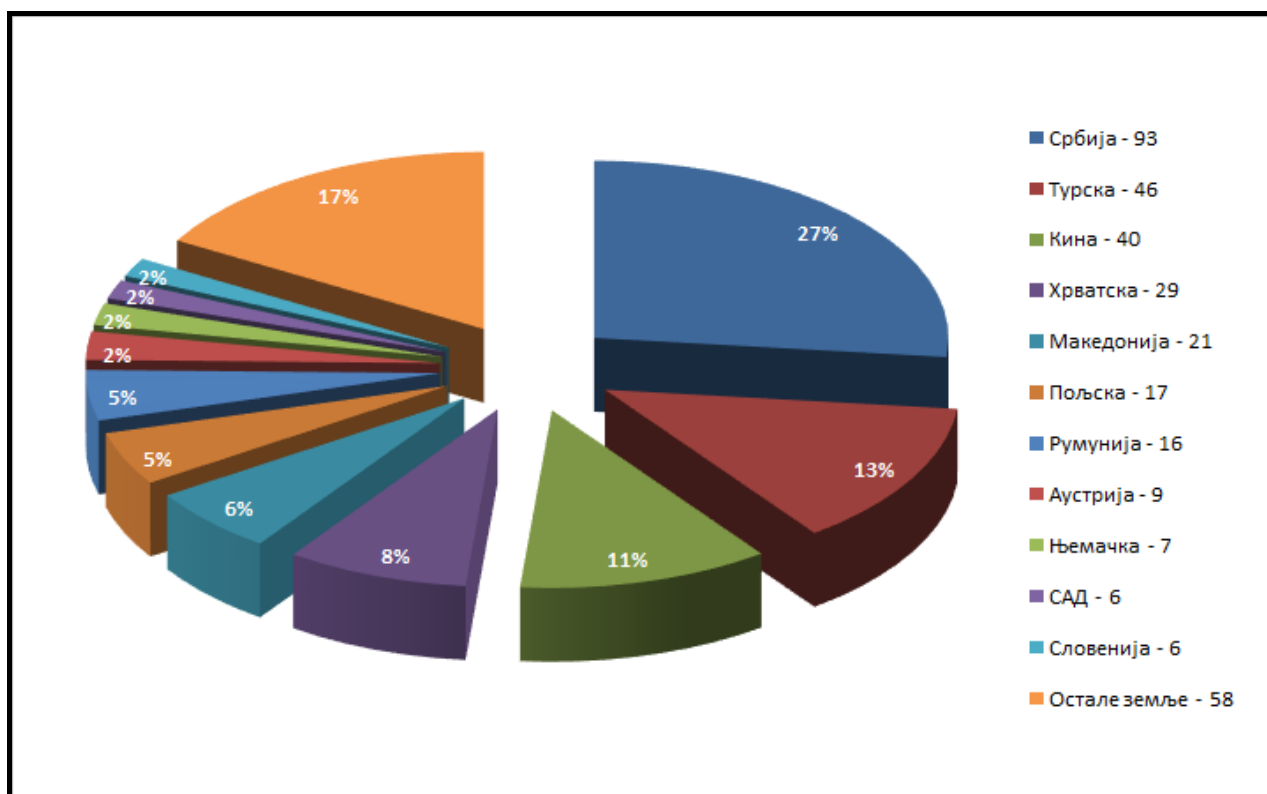
Такође према наводима из Извјештаја о раду Службе за послове са странцима за 2017. годину битно је напоменути да Служба за послове са странцима свакодневно врши оперативне и инспекцијске провјере на терену, гдје је на основу прикупљених информација и оперативних сазнања прикупљених опсервацијом терена реализован низ координираних активности у сврху контроле законитости боравка страних држављана у БиХ.

4.1. Отказ боравка

Током 2016. године укупно је отказано 560 боравака (508 безвизних или привремених боравака, те 52 стална боравака).

Током 2017. године, укупно је отказано 348 боравака (282 безвизна или привремена и 66 сталних боравака) што представља значајно смањење од 37,86% у односу на претходну годину.

Презентујемо графички приказ донесених рјешења о отказу безвизног, привременог и сталног боравка за 2017. годину разврстан према држављанствима странаца којима је мјера изречена.

Највећи број рјешења о отказу боравка је издато држављанима Србије, Турске, Кине, Хрватске и Македоније што представља 65,80% од укупног броја отказа боравка. Уопштено, најчешћи разлог за доношење рјешења о отказу безвизног боравка је због непоштовања јавног поретка БиХ и обављања дјелатности за које је потребна радна дозвола, а исту не посједују. Привремени боравци су отказивани најчешће због измјене околности на основу којих су одобрени, или зато што је странац непрекидно избивао из БиХ дуже од 180 дана за вријеме одобреног боравка, док су стални боравци најчешће отказивани због боравка странца више од годину дана ван БиХ, као и због чињенице да је исти боравио ван БиХ

краће од једне године али се на основу околности недвомислено утврдило да немају намјеру повратка у БиХ.¹¹

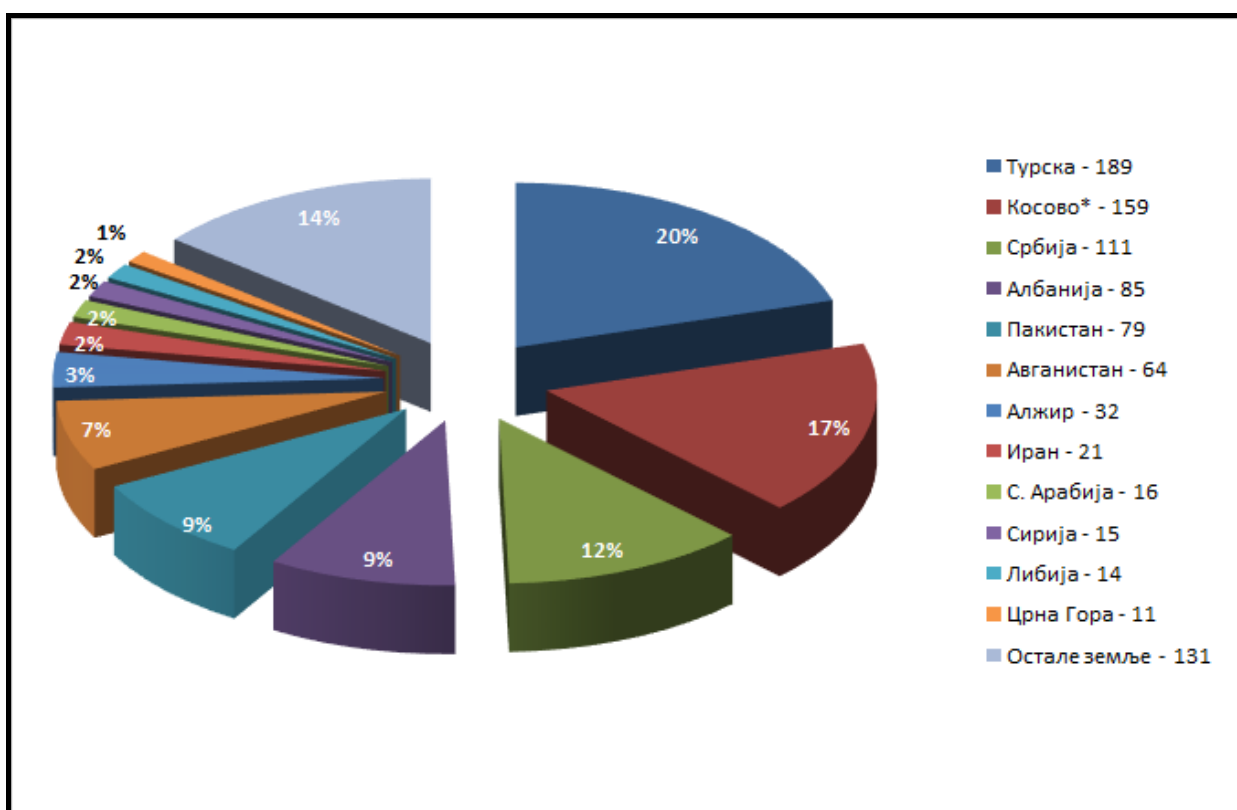
4.2. Рјешења о протјеривању

Током 2016. године, донешено је укупно 418 рјешења о протјеривању, док је овај број у 2017. години износио 927 што представља значајно повећање од 121,77%.

Такође у 2017. години донешено је 38 рјешење о отказу безвизног или привременог борава са мјером протјеривања, док је тај број у 2016. години износио 31 што представља повећање од 22,58%.

Изречене мјере протјеривања страним држављанима највише су изрицане из разлога што су прекршили прописе о преласку државне границе или остали у БиХ након периода важења визе или одобреног борава, лицима прихваћеним на основу споразума о реадмисији, лицима правоснажно осуђеним за кривична дјела, лицима којима је отказан боравак а у одређеном року нису добровољно напустили земљу, те осталих прописаних разлога. Мјером протјеривања се такође странцима забрањује улазак у Босну и Херцеговину у временском периоду од 1 до 5 година.

Презентујемо графички приказ донесених рјешења о протјеривању за 2017. годину разврстан према држављанствима странаца којима је мјера изречена.

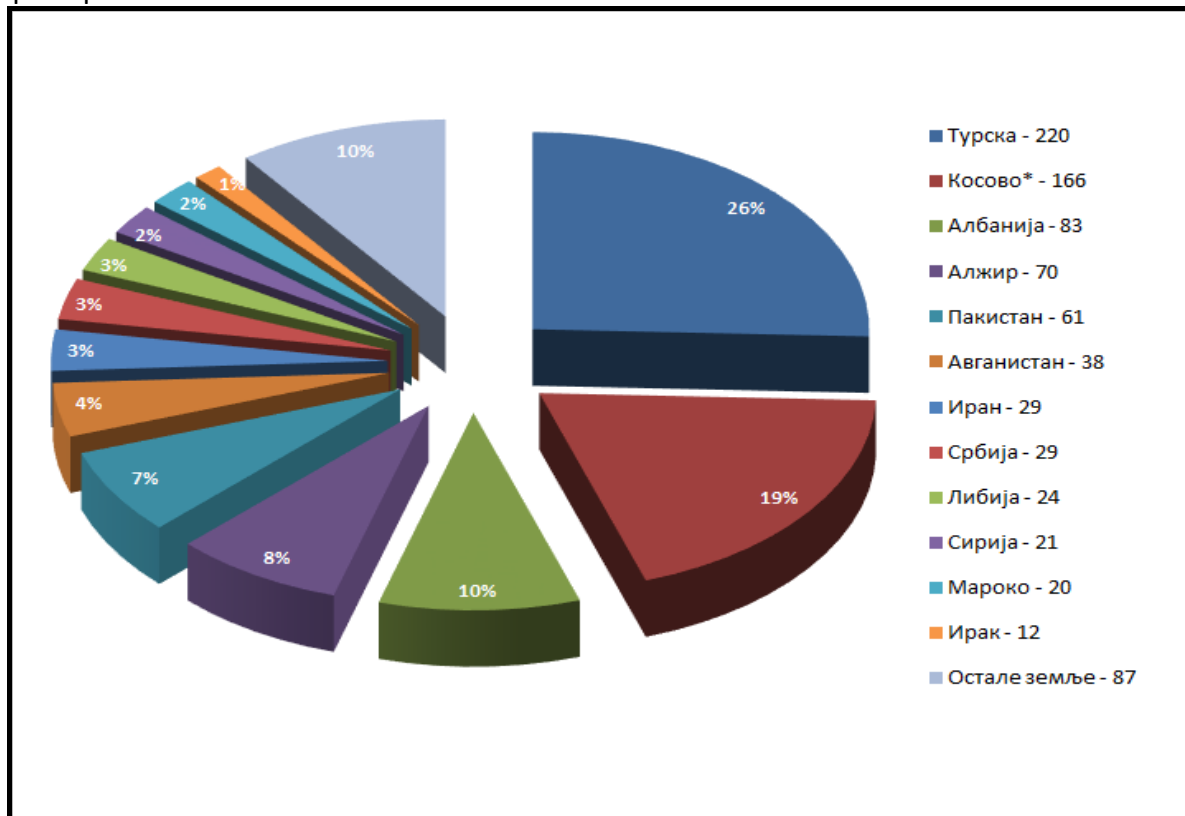
¹¹ Служба за послове са странцима БиХ. „Извјештај о раду Службе за послове са странцима за 2017. годину“. Сарајево, јануар 2018.

4.3. Стављање странаца под надзор

Стављање странаца под надзор је мјера којом се на основу одредби прописаних Законом о странцима доноси рјешење о стављању странца под надзор, а странац се смјешта у Имиграциони центар. Имиграциони центар, у надлежности Службе за послове са странцима, првобитног капацитета 40 мјеста, стављен је у функцију 30.06.2008. године од када је мјера стављања странца под надзор почела да се реализује. Нова зграда Имиграционог центра, капацитета 80 мјеста, отворена је 23.11.2009. године. Отворењем новог објекта од чврстог материјала, смјештајни капацитет Имиграционог центра додатно је проширен на 120 мјеста. Функционисањем Имиграционог центра створене су битне претпоставке за сигурни систем удаљења странаца из земље, јер Служба за послове са странцима може до коначног удаљења смјестити под надзор сваког странца који је у нерегуларном боравку у БиХ, када је очигледно да странац неће добровољно напустити земљу или је прихваћен по основу споразума о реадмисији, односно пријетња јавном реду или националној безбједности БиХ.

Током 2016. године, укупно је 311 странаца стављено под надзор у Имиграциони центар. Највише илегалних миграната били су држављани: Турске, Србије, Албаније, Косова* и Авганистана. Такође у 2016. години су 2 лица смјештена под надзор у мјесту боравишта. Током 2017. године, укупно је 860 странаца стављено под надзор у Имиграциони центар што представља знатно повећање од 176,53%. Највише илегалних миграната били су држављани: Турске, Косова*, Албаније, Алжира и Пакистана. Такође у 2017. години је 37 лица смјештено под надзор у мјесту боравишта или у друге специјализоване установе.

Презентујемо графички приказ донесених рјешења о стављању странаца под надзор у Имиграциони центар за 2017. годину разврстан према држављанствима странаца којима је мјера изречена.

4.4. Присилно удаљење странаца из БиХ

Удаљење странаца из БиХ је мјера коју подузима Служба за послове са странцима у случајевима кад је странцу донешено рјешење којим му се налаже напуштање БиХ и исто је постало извршно, а странац у остављеном року у рјешењу за добровољни повратак не жели добровољно да напусти БиХ. Ова мјера подразумјева присилно удаљење странаца из БиХ.

Према подацима из Извјештаја Службе за послове са странцима у 2017. години је донешен 1 закључак о дозволи извршења рјешења о протјеривању, док је тај број у 2016. години износио 18 закључака о дозволи извршења рјешења о протјеривању. Овако мали број присилних удаљења је посљедица одлуке странаца да добровољно и самоиницијативно напусте БиХ. Наведени показатељи указују да се промовише и приоритетно користи добровољни повратак у земље поријекла што је хуманији и ефикаснији поступак у односу на присилни повратак. Удаљење странаца је лакше, брже и економичније уколико се могу користити споразуми о реадмисији, што подразумјева да је Босна и Херцеговина потписала споразум о реадмисији са државом у коју се странац удаљава и да је наведени споразум ступио на снагу.

5. Повратак нерегуларних миграната

У овом поглављу презентују се подаци и анализира кретање основних параметара у областима:

- Добровољни повратак бх. држављана у БиХ уз асистенцију и помоћ Међународне организације за миграције (*ИОМ*),
- Добровољни повратак странаца из БиХ у земље поријекла уз помоћ *ИОМ*-а,
- Добровољни повратак странаца из БиХ у земље поријекла уз асистенцију Службе за послове са странцима,
- Прихват и повратак по споразумима о реадмисији,
- Самосталан добровољни повратак странаца из БиХ.

5.1. Добровољни повратак бх. држављана у БиХ уз помоћ *ИОМ*-а

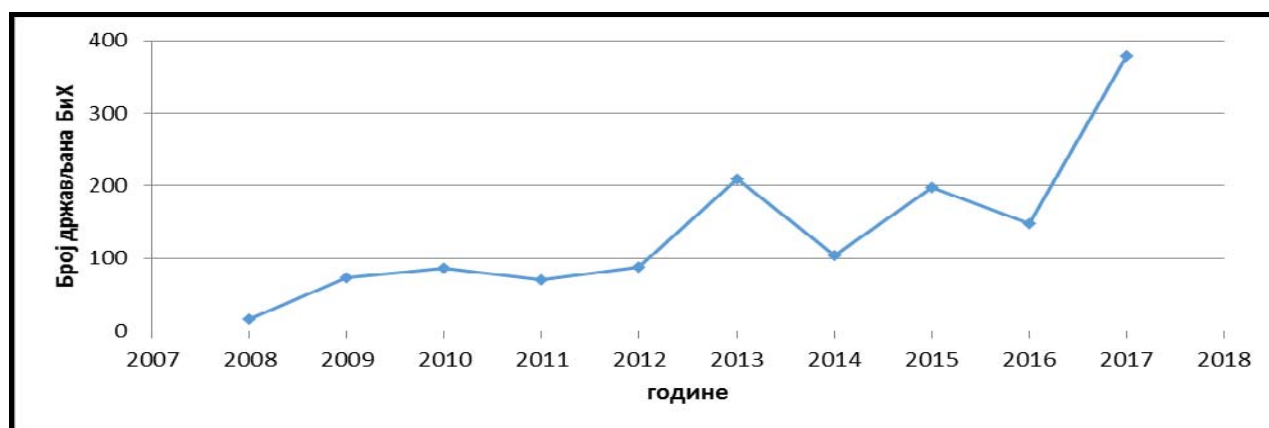
Босна и Херцеговина је судјеловала у програмима добровољних повратака бх. држављана из других земаља. Програми добровољног повратка су реализовани углавном посредством *ИОМ*-а и за ову област извор података је *ИОМ*.

Табела 18. Укупан број бх. држављана враћених у БиХ уз асистенцију *ИОМ*-а од 2008. до 2017. год.

Године	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	УКУПНО
Особе	16	73	87	71	88	209	104	197	148	379	1.372

Графички приказ броја враћених бх. држављана од 2008. до 2017. године уз асистенцију *ИОМ*-а

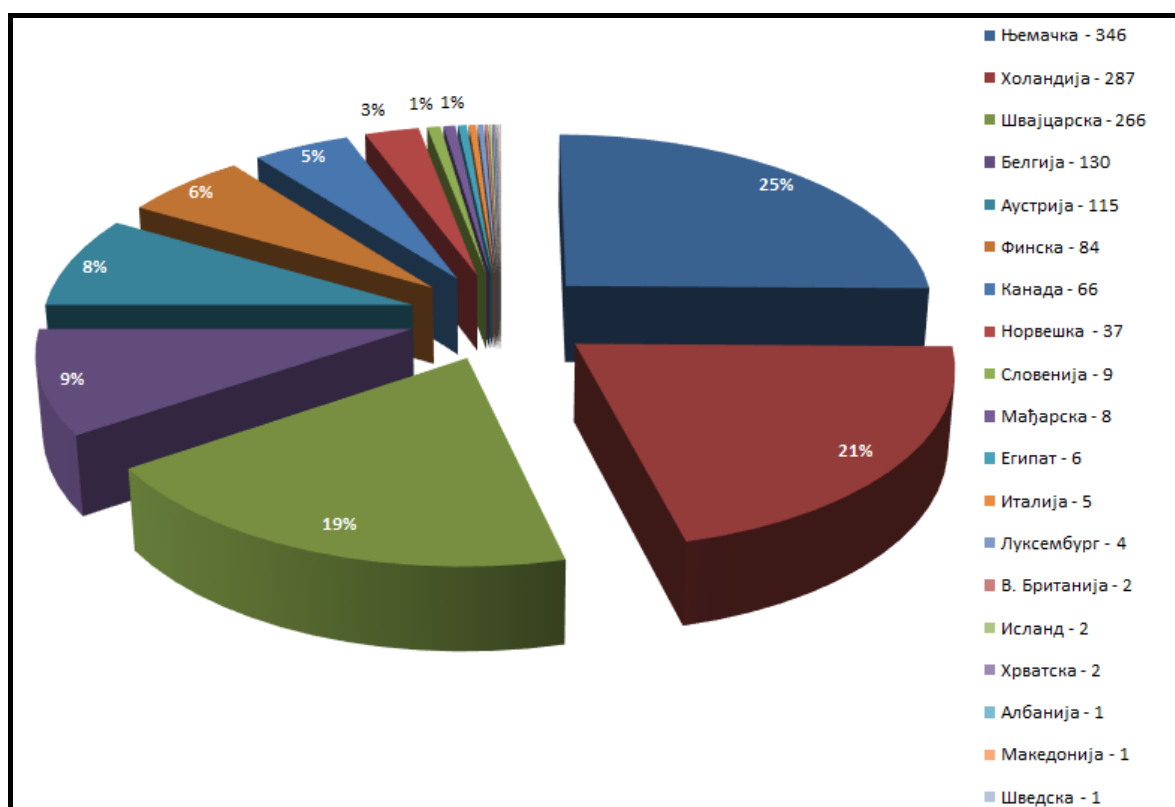
По програмима *ИОМ*-а у периоду од 2008. године до 2017. године добровољно су се вратила 1.372 бх. држављана у Босну и Херцеговину, а према презентованим подацима у периоду од 2008. до 2013. године уочава се растући тренд бх. држављана који се у Босну и Херцеговину враћају на наведени начин, да би у 2014. години тај број био преполовљен у односу на 2013. годину. Такође је уочен значајан пораст броја враћених бх. држављана од 89% у 2015. години у односу на претходну годину, да би у 2017. години дошло до поновно значајног скока за 156% и износио је 379 бх. држављана.

Табела 19. Број држављана БиХ који су се добровољно вратили уз помоћ *ИОМ*-а

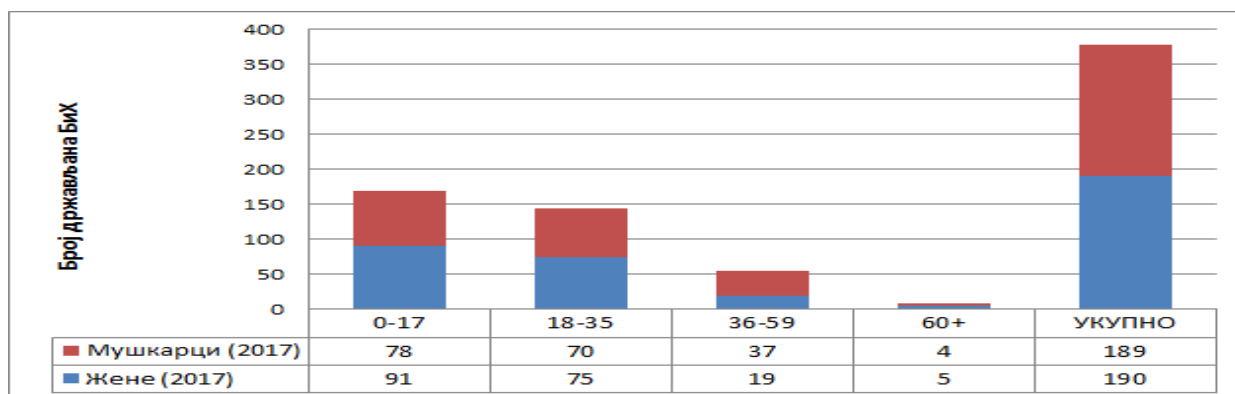
Ред. бр.	ДРЖАВА	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Укупно
1.	Њемачка	-	-	-	-	-	-	-	-	-	346	346
2.	Холандија	-	-	-	-	16	61	25	59	114	12	287
3.	Швајцарска	7	56	76	33	28	34	7	11	10	4	266
4.	Белгија	-	5	2	20	5	41	29	13	5	10	130
5.	Аустрија	-	-	-	-	1	13	-	101	-	-	115
6.	Финска	-	8	4	4	19	25	5	1	16	2	84
7.	Канада	-	-	-	-	18	24	24	-	-	-	66
8.	Норвешка	4	1	1	7	-	7	5	10	1	1	37
9.	Словенија	-	-	-	-	-	1	5	1	-	2	9
10.	Мађарска	-	-	3	1	1	-	1	-	-	2	8
11.	Египат	-	-	-	6	-	-	-	-	-	-	6
12.	Италија	1	-	-	-	-	3	1	-	-	-	5
13.	Луксембург	-	3	1	-	-	-	-	-	-	-	4
14.	В. Британија	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	2
15.	Исланд	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	2
16.	Хрватска	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2
17.	Албанија	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1
18.	Македонија	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
19.	Шведска	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1
	Укупно	16	73	87	71	88	209	104	197	148	379	1.372

Анализирајући податке по земљама из којих су се држављани БиХ добровољно вратили у Босну и Херцеговину уз помоћ *ИОМ*-а, у периоду од 2008. до 2017. године, уочава се да је највећи број повратака реализован из Њемачке (25%), Холандије (по 21%), Швајцарске (19%), а затим Белгије (9%), Аустрије (8%), Финске (6%), Канаде (5%), Норвешке (3%), док је наведени повратак из свих осталих земаља износио 4%. Највећи повратак држављана БиХ у 2017. години је био из Њемачке (91%).

Графички приказ броја добровољно враћених држављана БиХ од 2008. до 2017. године по земљама из којих су се вратили

Графички приказ броја бх. држављана који су се вратили у БиХ уз асистенцију *ИОМ*-а у 2017. години према доби и полу

У 2017. години 379 бх. држављана се добровољно вратило у БиХ, од тога 189 лица мушког пола и 190 лица женског пола. Највећи број корисника овог програма било је у доби мањој од 35 година старости (83%).

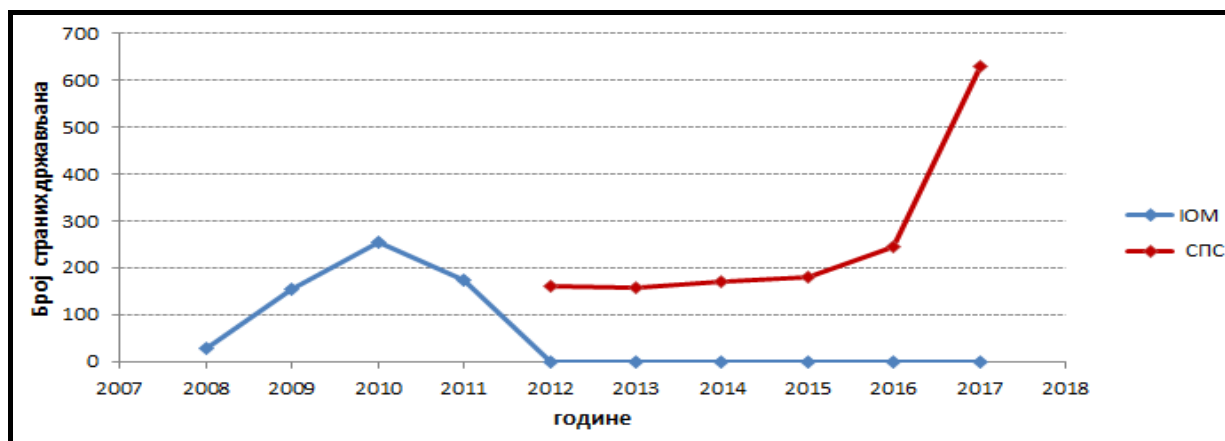
5.2. Добровољни повратак странаца из БиХ у земље поријекла уз помоћ *IOM*-а и Службе за послове са странцима (СПС)

Законодавство у области имиграција и азила у свим управним поступцима када се рјешавају статусна питања странаца у БиХ, у случајевима кад странац треба да напусти БиХ, оставља рок за добровољно извршење рјешења. У случајевима кад странац жели добровољно напустити БиХ, али нема средстава за повратак може да користи помоћ *IOM*-а и да реализује свој повратак по програму „Помоћ при добровољном повратку нерегуларних миграната“ (у даљем тексту -*AVR*) који имплементира *IOM*.

Табела 20. Укупан број странаца који су се вратили из БиХ уз асистенцију *IOM*-а и СПС-а од 2008. до 2017. године

Године	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	УКУПНО
<i>IOM</i>	28	153	254	173	-	-	-	-	-	-	608
СПС	-	-	-	-	160	159	169	179	246	628	1.541

Графички приказ броја странаца који су се вратили из БиХ уз асистенцију *IOM*-а и СПС-а од 2008. до 2017. године

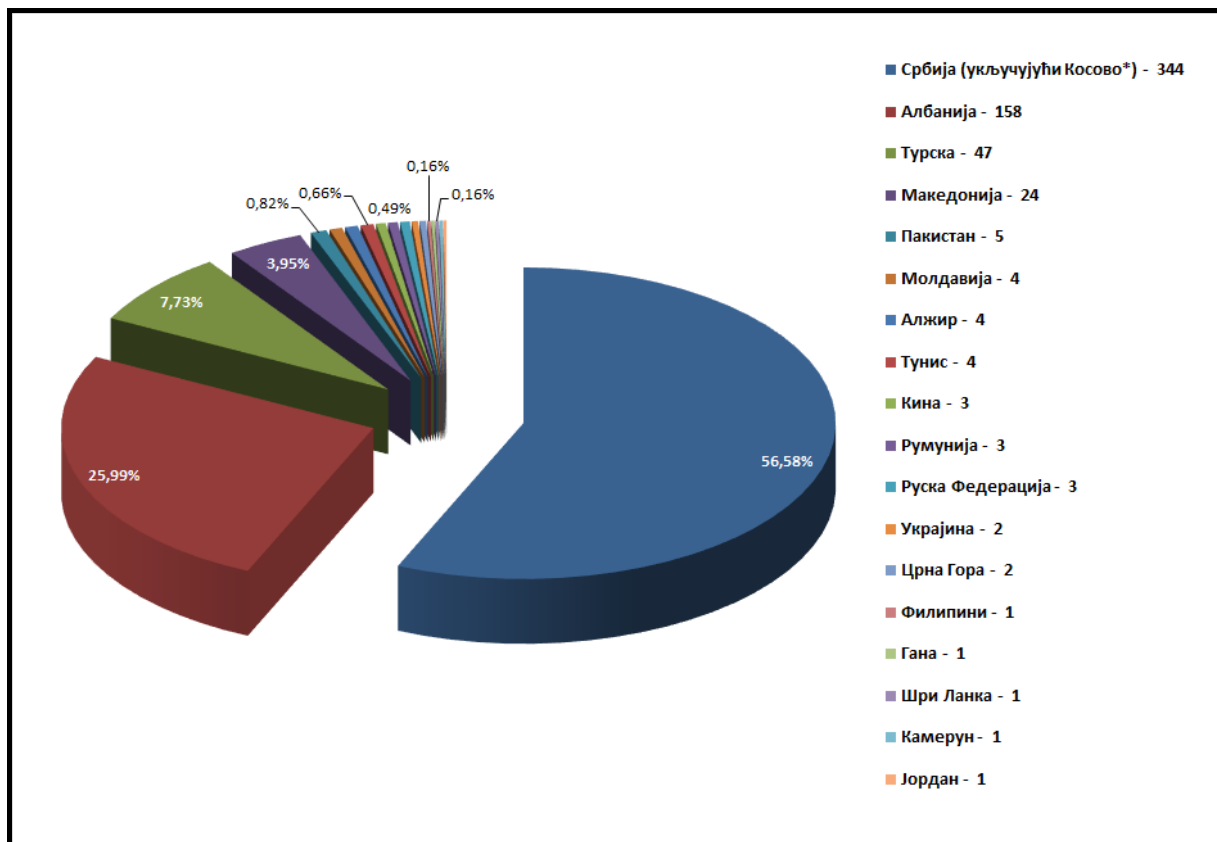
По програмима *IOM*-а у периоду од 2008. године до 2017. године добровољно је враћено 608 страних држављана из БиХ у земље поријекла. Према презентованим подацима овај вид повратка свој максимум је имао у 2010. години када су враћена 254 странца из БиХ. У посматраном периоду значајан пад овог вида добровољног повратка је уочен у 2008. години што је последица недостатка финансијских средстава за *AVR* програм. У 2009. и 2010. години дошло је до поновног пораста броја корисника *AVR* програма, с тим да је у 2011. години уочен пад од неких 32%. Због недостатка финансијских средстава *IOM* у посљедњих шест година није организовао ниједан добровољни повратак из БиХ путем *AVR* програма.

Кад се анализира континуитет повратка у организацији *IOM*-а уочава се по годинама сталан повратак држављана Србије (укључујући Косово*), Албаније, Турске и Македоније.

Табела 21. Повратак странаца из БиХ по AVR програму по годинама и државама повратка уз асистенцију *IOM*-а

Р.Бр.	ДРЖАВА	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Укупно
1.	Србија (укључујући Косово*)	9	68	132	135	-	-	-	-	-	-	344
2.	Албанија	18	52	84	4	-	-	-	-	-	-	158
3.	Турска	-	10	14	23	-	-	-	-	-	-	47
4.	Македонија	1	12	11	-	-	-	-	-	-	-	24
5.	Пакистан	-	5	-	-	-	-	-	-	-	-	5
6.	Молдавија	-	1	1	2	-	-	-	-	-	-	4
7.	Алжир	-	-	2	2	-	-	-	-	-	-	4
8.	Тунис	-	-	2	2	-	-	-	-	-	-	4
9.	Кина	-	1	2	-	-	-	-	-	-	-	3
10.	Румунија	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	3
11.	Руска Федерација	-	1	1	1	-	-	-	-	-	-	3
12.	Украјина	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	2
13.	Црна Гора	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	2
14.	Филипини	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1
15.	Гана	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1
16.	Шри Ланка	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1
17.	Камерун	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1
18.	Јордан	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1
	Укупно	28	153	254	173	0	0	0	0	0	0	608

Графички приказ броја враћених странаца из БиХ од 2008. до 2017. године по земљама у које су враћени уз асистенцију *IOM*-а

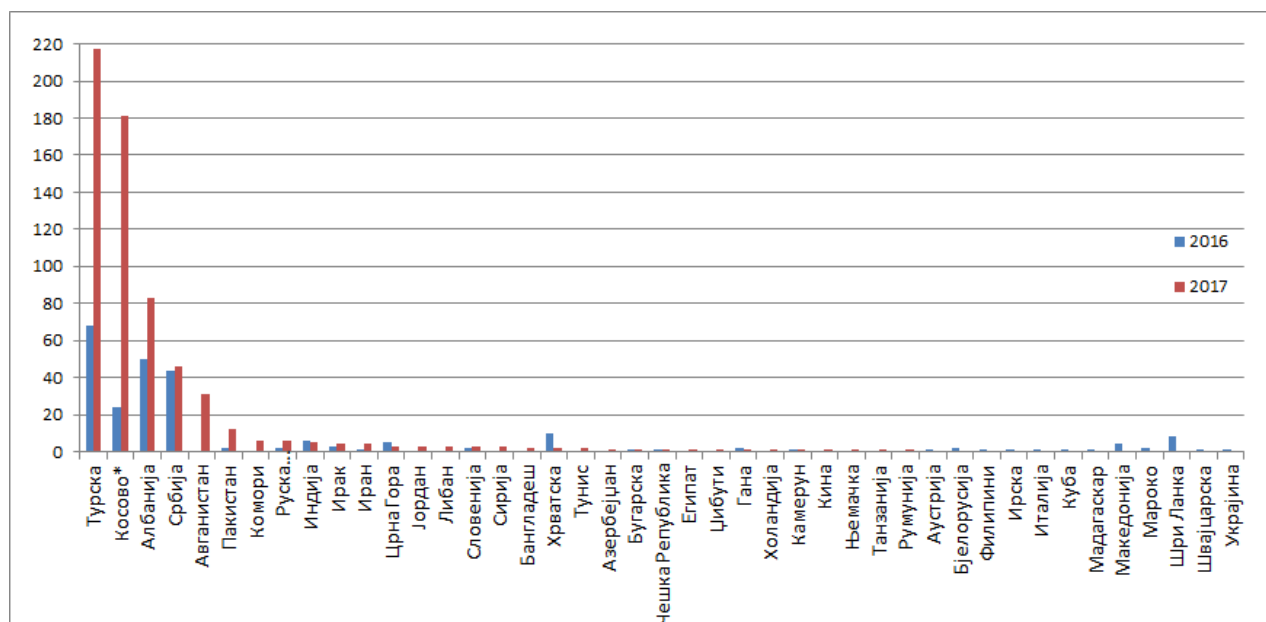

Уз чињеницу да у посљедњих шест година није било AVR програма за повратак странаца из БиХ уз помоћ *IOM*-а, важно је нагласити да је Служба за послове са странцима организовала добровољни повратак. Од 2012. године Служба за послове са странцима организује и извршава самостални добровољни повратак странаца кроз имплементацију пројекта „Превенција илегалних миграција у БиХ и региону и добровољни повратак илегалних миграната“, финансиран од стране Владе Швајцарске Конфедерације и Владе Лихтенштајна посредством Швајцарске агенције за развој и сарадњу (*SDC*). У организацији Службе за послове са странцима од 2012. до 2017 године је враћен укупно 1.541 странац. У 2017. години Служба за послове са странцима је организовала повратак за укупно 628 странаца што је за 155,28% више него у 2016. години. Од наведених 628 странаца, 361 странац је враћен кроз пројекат финансиран од стране Владе Швајцарске Конфедерације и Владе Лихтенштајна посредством Швајцарске агенције за развој и сарадњу (*SDC*), док је 267 странаца враћено уз самосталну асистенцију Службе за послове са странцима. Главни разлог за излазак из Босне и Херцеговине је доношење рјешења о протјеривању. У 2016. години Служба за послове са странцима је организовала и извршила самостални добровољни повратак за 246 лица.

Табела 22. Број добровољних повратака странаца из БиХ у организацији Службе за послове са странцима у 2016. и 2017. години разврстан по државама

Р.бр.	Држава	2016	2017
1.	Турска	68	217
2.	Косово*	24	181
3.	Албанија	50	83
4.	Србија	44	46
5.	Авганистан	-	31
6.	Пакистан	2	12
7.	Комори	-	6
8.	Руска Федерација	2	6
9.	Индија	6	5
10.	Ирак	3	4
11.	Иран	1	4
12.	Црна Гора	5	3
13.	Јордан	-	3
14.	Либан	-	3
15.	Словенија	2	3
16.	Сирија	-	3
17.	Бангладеш	-	2
18.	Хрватска	10	2
19.	Тунис	-	2
20.	Азербејџан	-	1
21.	Бугарска	1	1
22.	Чешка Република	1	1
23.	Египат	-	1
24.	Џибути	-	1
25.	Гана	2	1
26.	Холандија	-	1
27.	Камерун	1	1
28.	Кина	-	1
29.	Њемачка	-	1
30.	Танзанија	-	1
31.	Румунија	-	1
32.	Аустрија	1	-
33.	Бјелорусија	2	-
34.	Филипини	1	-
35.	Ирска	1	-
36.	Италија	1	-
37.	Куба	1	-
38.	Мадагаскар	1	-
39.	Македонија	4	-
40.	Мароко	2	-
41.	Шри Ланка	8	-
42.	Швајцарска	1	-
43.	Украјина	1	-
	Укупно	246	628

Графички приказ броја добровољних повратака странаца из БиХ у организацији Службе за послове са странцима у 2016. и 2017. години

5.3. Повратак по споразумима о реадмисији

Споразуми о реадмисији су споразуми који олакшавају и убрзавају повратак држављана уговорних страна који бораве без дозвола боравка у другој уговорној страни, као и држављана трећих земаља или лица без држављанства које су илегално са територије једне уговорне стране директно отишле на територију друге уговорне стране.

Реализација споразума о реадмисији у дијелу прихвата држављана БиХ, односно провјере идентитета и држављанства врши се преко Министарства безбједности – Сектор за имиграцију, а у дијелу прихвата држављана трећих земаља и лица без држављанства као и повратак из БиХ реализацију проводи Служба за послове са странцима.

5.3.1. Прихват и предаја по споразумима о реадмисији

По свим споразумима о реадмисији посредством Министарства безбједности – Сектора за имиграцију, који је надлежан за реализацију споразума у дијелу прихвата држављана БиХ, у 2017. години обрађен је прихват за 1.249 особа. Након провјере идентитета и држављанства БиХ или поступања у складу са чланом 6. Споразума између БиХ и Европске заједнице о реадмисији лица која бораве без дозволе, прихват је одобрен за 994 особе које су биле држављани БиХ што чини смањење од 37,44% у односу на 2016. годину када је одобрен прихват за 1.589 особа. Од одобрених захтијева за 994 особе, 582 особе се односе на редовне захтјеве за реадмисију, а 412 особа се односи на реадмисију у складу са чланом 6. Споразума између БиХ и Европске заједнице о реадмисији лица која бораве без дозволе. Такође је за 255 особа одбијен прихват јер исте нису били држављани БиХ. Највећи број прихвата држављана БиХ у 2017. години је реализован из СР Њемачке (74,45%).

Табела 23. Прихват држављана БиХ у 2016. и 2017. години по основу захтјева за реадмисију

Р.бр.	Држава	2016	2017
1.	Њемачка	1.245	740
2.	Француска	83	60
3.	Шведска	96	56
4.	Аустрија	50	44
5.	Швајцарска	42	23
6.	Белгија	20	23
7.	Холандија	15	13
8.	Хрватска	9	12
9.	Црна Гора	14	9
10.	Словенија	4	6

Р.бр.	Држава	2016	2017
11.	Србија	4	3
12.	Италија	2	1
13.	Велика Британија	1	1
14.	Руска Федерација	-	1
15.	Бугарска	-	1
16.	Молдавија	-	1
17.	Мађарска	1	-
18.	Шпанија	1	-
19.	Чешка Република	1	-
20.	Луксембург	1	-
	Укупно	1.589	994

Презентовани подаци показују да је по основу споразума о реадмисији у којима је провјеру идентитета и држављанства БиХ вршио Сектор за имиграцију Министарства безбједности БиХ или поступао у складу са чланом 6. Споразума између БиХ и Европске заједнице о реадмисији лица која бораве без дозволе, одобрен прихват за 994 држављана БиХ. Такође је евидентирано у Анализи рада Граничне полиције БиХ за 2017. годину¹² да је током 2017. године враћено 1.485 држављана БиХ из земаља са којима БиХ има потписане споразуме о реадмисији. Упоредном анализом података из расположивих извора је евидентно да је 491

¹² Гранична полиција БиХ. „Анализа рада Граничне полиције БиХ за 2017. годину“ Сарајево, јануар 2018. год., стр. 21.

лице директно враћено Граничној полицији БиХ без претходне најаве Сектору за имиграцију Министарства безбједности БиХ.

Према годишњем извјештају Службе за послове са странцима по основу споразума о реадмисији у 2017. години укупно су прихваћена 324 странца и то: 311 странаца по основу Споразума између Савјета министара Босне и Херцеговине и Владе Републике Хрватске о враћању и прихваћању лица чији је улазак и боравак незаконит и 13 странаца по основу Споразума између Савјета министара БиХ и ЕУ о враћању и прихваћању лица чији је улазак и боравак незаконит.¹³

Што се тиче предаје лица у 2017. години, према подацима Службе за послове са странцима, по основу споразума о реадмисији, укупно је предато 358 странаца, од чега је 181 странац предат по основу Споразума између Савјет министара БиХ и Владе Републике Србије о враћању и прихваћању лица чији је улазак и боравак незаконит, 174 странца по основу Споразума између Савјет министара БиХ и Владе Републике Црне Горе о враћању и прихваћању лица чији је улазак или боравак незаконит, 2 странца по основу Споразума између Владе Републике Хрватске и Савјета министара БиХ о враћању и прихваћању лица чији је улазак или боравак незаконит и 1 странац по основу Споразума између Савјета министара БиХ и Владе Републике Словеније о враћању и прихваћању лица чији је улазак или боравак незаконит.¹⁴ По споразумима о реадмисији, од укупно 358 предатих странаца, 40 странаца је враћено кроз имплементацију пројекта „Превенција илегалних миграција у БиХ и региону и добровољни повратак илегалних миграната“, финансиран од стране Владе Швајцарске Конфедерације и Владе Лихтенштајна посредством Швајцарске агенције за развој и сарадњу (SDC).

5.3.2. Прихват по споразуму о реадмисији са Републиком Хрватском

Споразум о реадмисији по којем БиХ континуирано прима највише особа је Споразум са Републиком Хрватском, било да се ради о држављанима БиХ који бораве без дозвола боравка у Републици Хрватској или су „по истом основу“ враћени из других земаља у Републику Хрватску, као и држављанима трећих земаља или лица без држављанства која су илегално са територије Босне и Херцеговине отишле у Републику Хрватску.

Споразум о реадмисији са Републиком Хрватском је један од параметара који се користи за праћење илегалних миграција, првенствено у домену прихвата држављана трећих земаља који су преко територије БиХ било на основу легалног или илегалног уласка у БиХ илегално изашли према Републици Хрватској, односно земљама западне Европе. У циљу презентовања наведеног параметра, према подацима Граничне полиције БиХ и Службе за послове са странцима, приказујемо прихват у БиХ држављана трећих земаља по наведеном споразуму са Републиком Хрватском.

---

¹³ Служба за послове са странцима БиХ. „Извјештај о раду Службе за послове са странцима за 2017. годину“ Сарајево, јануар 2018. стр. 26.

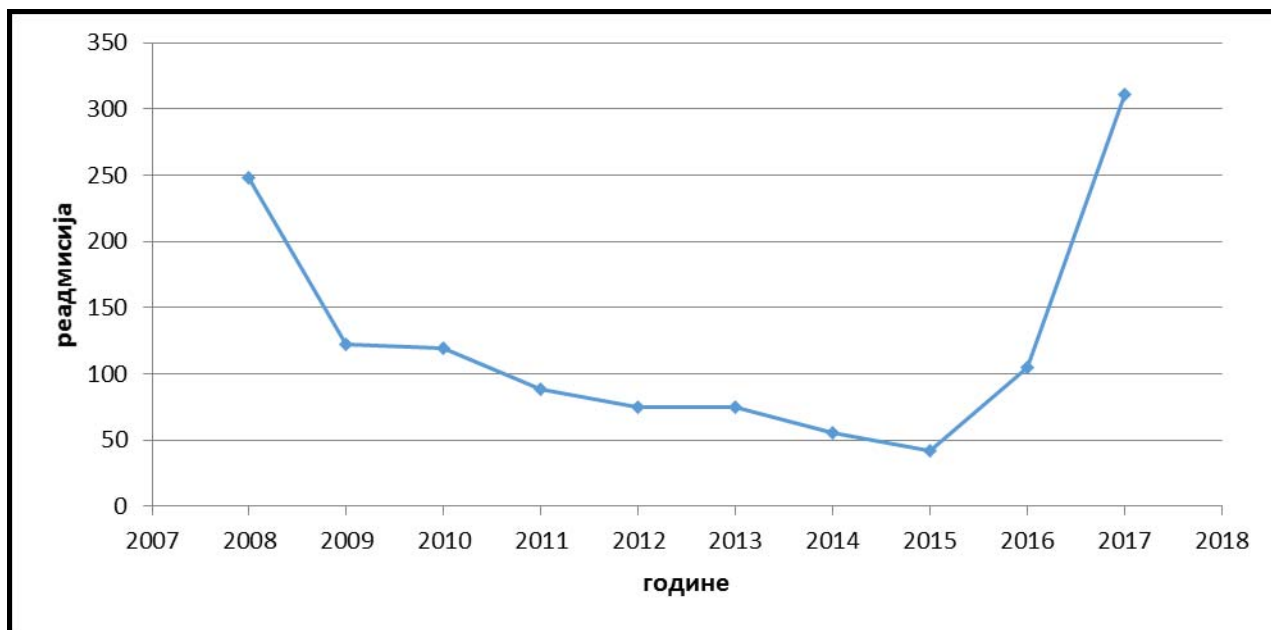
¹⁴ Служба за послове са странцима БиХ. „Извјештај о раду Службе за послове са странцима за 2017. годину“ Сарајево, јануар 2018. стр. 29.

Табела 24. Прихват држављана трећих земаља по Споразуму о реадмисији са Републиком Хрватском

Године	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Прихват особа у БиХ	248	122	119	88	75	75	55	42	105	311

Графички приказ броја држављана трећих земаља прихваћених у БиХ по Споразуму са Републиком Хрватском

Анализирајући тренд прихвата држављана трећих земаља по Споразуму о реадмисији са Републиком Хрватском уочава се значајан пад у 2009. години у односу на претходну годину, да би после тог периода дошло до константног опадајућег тренда до 2015. године. У 2016. и 2017. години овај број се значајно повећао што је вјероватно последица миграторних кретања у региону.

До 2015. године за ову врсту података су кориштени извјештаји Граничне полиције БиХ, док је извор података за посљедње двије године Служба за послове са странцима.

Према подацима Службе за послове са странцима број прихваћених странаца у 2016. години је износио 112 странаца, и то: по Споразуму о реадмисији са Републиком Хрватском 105 странаца, по Споразуму о реадмисији са Црном Гором 4 странца и 3 странца по Споразуму између БиХ и Европске заједнице о реадмисији лица која бораве без дозвола.¹⁵

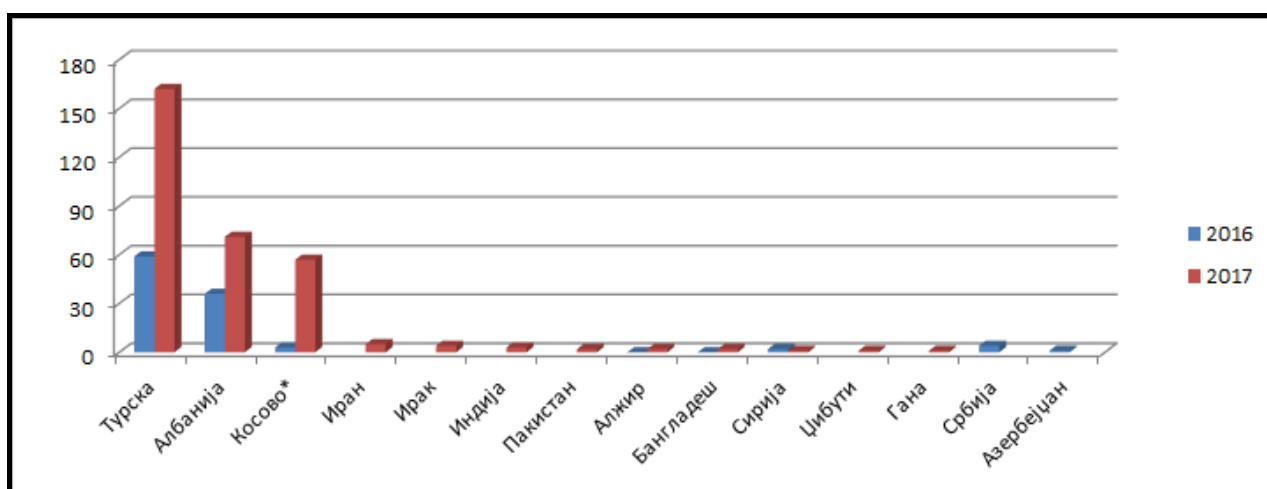
Што се тиче 2017. године према подацима Службе за послове са странцима број прихваћених странаца је износио 324 странца, и то: по Споразуму о реадмисији са Републиком Хрватском 311 странаца и по Споразуму о реадмисији са СР Њемачком 13 странаца.

¹⁵ Служба за послове са странцима БиХ. „Извјештај о раду Службе за послове са странцима за 2016. годину“ Сарајево, јануар 2017.

Табела 25. Прихват држављана трећих земаља по Споразуму о реадмисији са Републиком Хрватском за 2016. и 2017. годину

Р.бр.	Држава	2016	2017	%
1.	Турска	59	162	174,58%
2.	Албанија	36	71	97,22%
3.	Косово*	3	57	1.800,00%
4.	Иран	-	5	-
5.	Ирак	-	4	-
6.	Индија	-	3	-
7.	Пакистан	-	2	-
8.	Алжир	-	2	-
9.	Бангладеш	-	2	-
10.	Сирија	2	1	-50,00%
11.	Џибути	-	1	-
12.	Гана	-	1	-
13.	Србија	4	-	-100,00%
14.	Азербејџан	1	-	-100,00%
	Укупно	105	311	196,19%

Графички приказ прихвата држављана трећих земаља у БиХ по Споразуму са Р. Хрватском за 2016. и 2017. годину

Анализом података уочава се у 2017. години значајно повећање прихвата у БиХ по споразуму о реадмисији са Републиком Хрватском држављана Косова*, Турске и Албаније. Приказани статистички подаци о прихвату и предаји страних држављана указују да је БиХ још увијек транзитно подручје са територије Србије и Црне Горе ка Републици Хрватској.

5.4. Самосталан добровољни повратак странаца из БиХ

Самосталан добровољни повратак странаца из БиХ у протеклом периоду презентира се посредством података које води Служба за послове са странцима под називом „странци који су самостално напустили БиХ у року остављеном за добровољно напуштање“, у којим су приказани подаци о свим странцима којима је Служба за послове са странцима рјешењем наложила напуштање територије БиХ и/или оставила рок за добровољно напуштање територије БиХ и који су се у остављеном року за добровољно напуштање БиХ вратили у земљу поријекла.

Према подацима Службе за послове са странцима, број страних држављана који су самостално напустили БиХ у року остављеном за добровољно напуштање БиХ у 2016. години је износио 851 особа, а у 2017. години тај број је износио 801 особа, што је смањење за 5,87%.

Табела 26. Број страних држављана који су самостално напустили БиХ у року остављеном за добровољно напуштање у 2016. и 2017. години

Р.бр.	Држава	2016	2017	Р.бр.	Држава	2016	2017
1.	Србија	219	243	41.	Чешка Република	3	2
2.	Турска	179	92	42.	Етиопија	1	2
3.	Црна Гора	41	47	43.	Грчка	1	2
4.	Хрватска	49	31	44.	Индија	3	2
5.	Македонија	20	29	45.	Мароко	1	2
6.	Косово*	24	26	46.	Мексико	1	2
7.	Саудијска Арабија	9	23	47.	Руска Федерација	5	2
8.	САД	15	22	48.	Шведска	1	2
9.	Албанија	7	20	49.	Бразил	1	1
10.	Румунија	3	20	50.	Данска	1	1
11.	Аустрија	14	17	51.	Иран	1	1
12.	Кина	50	15	52.	Колумбија	16	1
13.	Њемачка	15	14	53.	Швајцарска	2	1
14.	Алжир	-	13	54.	Украјина	6	1
15.	Пољска	1	12	55.	Бангладеш	-	1
16.	Авганистан	-	11	56.	Белгија	-	1
17.	Сирија	4	10	57.	Грузија	-	1
18.	Либија	28	9	58.	Хондурас	-	1
19.	Словенија	7	9	59.	Израел	-	1
20.	Пакистан	4	8	60.	Кореја, Република	-	1
21.	Велика Британија	8	8	61.	Молдавија	-	1
22.	Ирак	1	7	62.	Нигерија	-	1
23.	Италија	39	7	63.	Норвешка	-	1
24.	Француска	5	6	64.	Оман	-	1
25.	Јордан	2	6	65.	Панама	-	1
26.	Судан	-	6	66.	Венецуела	-	1
27.	Египат	5	5	67.	Свазиленд	-	1
28.	Кувајт	16	5	68.	Аустралија	2	-
29.	Чад	-	5	69.	Бахреин	2	-
30.	Малезија	-	5	70.	Бјелорусија	3	-
31.	Бугарска	4	4	71.	Холандија	5	-
32.	Филипини	4	4	72.	Јемен	1	-
33.	Куба	2	4	73.	Канада	2	-
34.	Словачка	4	4	74.	Либан	1	-
35.	Мађарска	-	4	75.	Литванија	2	-
36.	Катар	1	3	76.	Мадагаскар	1	-
37.	Шпанија	2	3	77.	Португалија	1	-
38.	УАЕ	4	3	78.	Таџикистан	1	-
39.	Индонезија	-	3	79.	Танзанија	1	-
40.	Палестина	-	3		Укупно	851	801

Евидентно је повећање броја повратака држављана Србије и смањење броја повратака држављана Турске.

6. Међународна заштита (азил)

Захтјеве за азил у БиХ, до 30.06.2004. године, запримао је и рјешавао *UNHCR* у складу са својим мандатом и процедурама *UNHCR*-а. Вођење поступка по захтјеву за међународну заштиту (азил) у БиХ преузеле су институције БиХ од 01.07.2004. године. Запримање захтјева за међународну заштиту (азил) у БиХ спроводи се у складу са законодавством и процедурама БиХ.

Према тренутно важећем Закону о азилу („Сл. Гласник БиХ“, број 11/16 и 16/16) орган који у првом степену рјешава по захтјевима за азил је Министарство безбједносз БиХ – Сектор за азил. Орган који рјешава по тужбама изјављеним на првостепена рјешења, у овом поступку, је Суд БиХ. Странци су, према Закону о азилу, заштићени принципом забране враћања *“non-refoulement”* од повратка у земљу гдје постоји стварни ризик да ће бити подвргнути смртној казни или погубљењу, мучењу, нехуманом или понижавајућем поступању или кажњавању. У поступку по захтјевима азил се, прије свега, испитује основаност разлога за додјелу **избјегличког статуса** у БиХ подносиоцу захтјева за кога постоје озбиљни разлози за вјеровање да ће се повратком у земљу поријекла или земљу уобичајеног мјеста боравка суочити са стварним ризиком од смртне казне или погубљења, мучења, нехуманог или понижавајућег поступања или кажњавања због расе, вјере, нације, политичког мишљења или припадности одређеној друштвеној групи. Даље се, у поступку по захтјеву за азил у БиХ, посебна пажња поклања испитивању постојања разлога за поштивање принципа забране враћања *„non-refoulement”* у контексту додјеле допунске заштите, **супсидијарне заштите**. Условe за додјелу супсидијарне заштите странцу испитује Министарство безбједности - Сектор за азил, у поступку азила, након што утврди да странац не испуњава условe за додјелу избјегличког статуса. С тим у вези, супсидијарна заштита одобрава се странцу који не испуњава условe за одобрење статуса избјеглице ако постоје озбиљни разлози за вјеровање да ће се повратком у земљу поријекла или земљу уобичајеног мјеста боравка суочити са стварним ризиком од тешке повреде људских права и основних слобода.

Уколико странцу није одобрен избјеглички статус ни супсидијарна заштита због примјене клаузула искључења али се у поступку азила утврди да постоји озбиљан ризик да ће враћањем или присилним удаљењем у другу земљу бити подвргнут смртној казни или погубљењу, мучењу или другом нечовјечном или понижавајућем поступању или кажњавању, странцу се дозвољава **останак у БиХ** у складу са Законом о странцима, којим се регулише област кретања и боравка странаца.

Одлуке по захтјеву за азил које доноси Министарство безбједности - Сектор за азил, као првостепени орган, могу бити:

- а) усваја се захтјев и признаје статус избјеглице;
- б) усваја се захтјев и признаје статус супсидијарне заштите;
- ц) одбија се захтјев и одређује рок за добровољно напуштање БиХ;
- д) одбија се захтјев и утврђује да не може бити удаљен из БиХ из разлога прописаних принципом забране враћања из члана 6. (2) Закона о азилу;
- е) поступак по захтјеву за азил се обуставља и одређује рок за добровољно напуштање БиХ; или

ф) одбацује се захтјев за азил и одређује рок за добровољно напуштање БиХ.

У циљу дефинисања тренда у области азила презентујемо податке о поднешеним захтјевима за азил у периоду од 2008. године до 2017. године. У посматраном периоду захтјеви за азил у БиХ подношени су Министарству безбједности – Сектору за азил.

Надлежни органи БиХ су од 01.01.2008. године до 31.12.2017. године запримили 763 захтјева за азил. По основу 763 захтјева, азил у БиХ је затражило 980 лица. У наведеном периоду надлежни орган БиХ (Министарство безбједности БиХ - Сектор за азил) одобрио је избјеглички статус за 9 особа, а за 85 особа је одобрена супсидијарна заштита.

У 2016. и 2017. години није било пресељења у треће земље од стране *UNHCR*-а док је у 2015. години *UNHCR* организовао пресељења у треће земље, тако да је укупно 11 лица пресељено у Канаду (10 особа под супсидијарном заштитом које су посједовале картоне супсидијарне заштите Министарства безбједности БиХ и 1 мандатна избјеглица).¹⁶

Табела 27. Број особа које су затражиле азил у БиХ од 2008. до 2017. године

Године	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Број особа	95	71	64	46	53	100	45	46	79	381

Табела 27а. Број особа којима је признат избјеглички статус у БиХ од 2008. до 2017. године

Године	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Укупно
Број особа	1	1	-	-	-	2	5	-	-	-	9

У посматраном периоду, од укупног броја признатих избјеглица, 4 особе су из Сиријске Арапске Републике и по једна особа из Црне Горе, Шри Ланке, Камеруна, Палестине и Мијанмара.

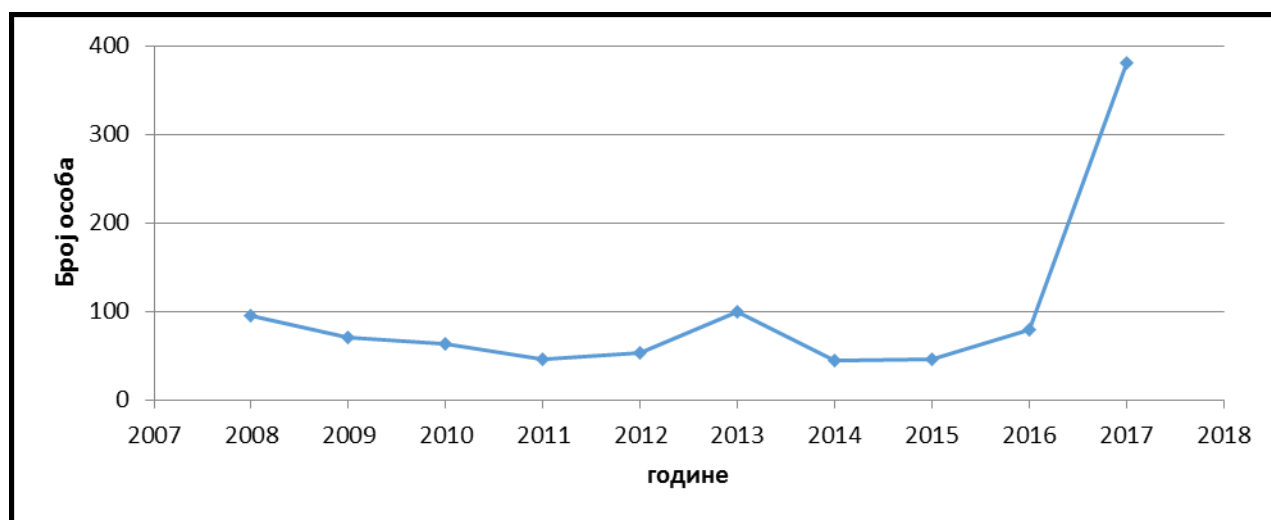
Табела 27б. Број особа којима је призната супсидијарна заштита у БиХ од 2008. до 2017. године

Године	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Укупно
Број особа	-	1	4	-	25	28	8	5	6	8	85

У посматраном периоду, од укупног броја особа са признатом супсидијарном заштитом, 62 особе су из Сиријске Арапске Републике, 6 из Ирака, по 5 из Србије и Турске, 3 из Еритреје, те по једна из Египта, Палестине, Пакистана и Сомалије.

¹⁶ *UNHCR* *Годишњи извјештај* - 2015

Графички приказ броја особа које су затражиле азил у БиХ од 2008. до 2017. године

Анализом графичког приказа може се видјети да од 2008. до 2012. године долази до благог опадања броја особа које су затражиле азил у БиХ.

Даље, у 2013. години долази до повећања броја захтјева за азил у БиХ у односу на 2012. годину (са 40 захтјева на 73 захтјева), док је број особа које су затражиле азил, у истом периоду, повећан за 88,68% (100 особа у 2013. години у односу на 53 особе у 2012. години). Повећање броја тражилаца азила у БиХ, у овом периоду, посљедица је прилива држављана Сиријске Арапске Републике због ратних дешавања у том подручју.

У 2014. години долази до поновног смањења броја тражилаца азила за 55%, да би се тај број задржао скоро на истом нивоу у 2015. години, док је у 2017. години дошло до наглог повећања броја тражилаца азила за 382% гдје се евидентира највећи број из Алжира, Пакистана, Сиријске Арапске Републике и Авганистана.

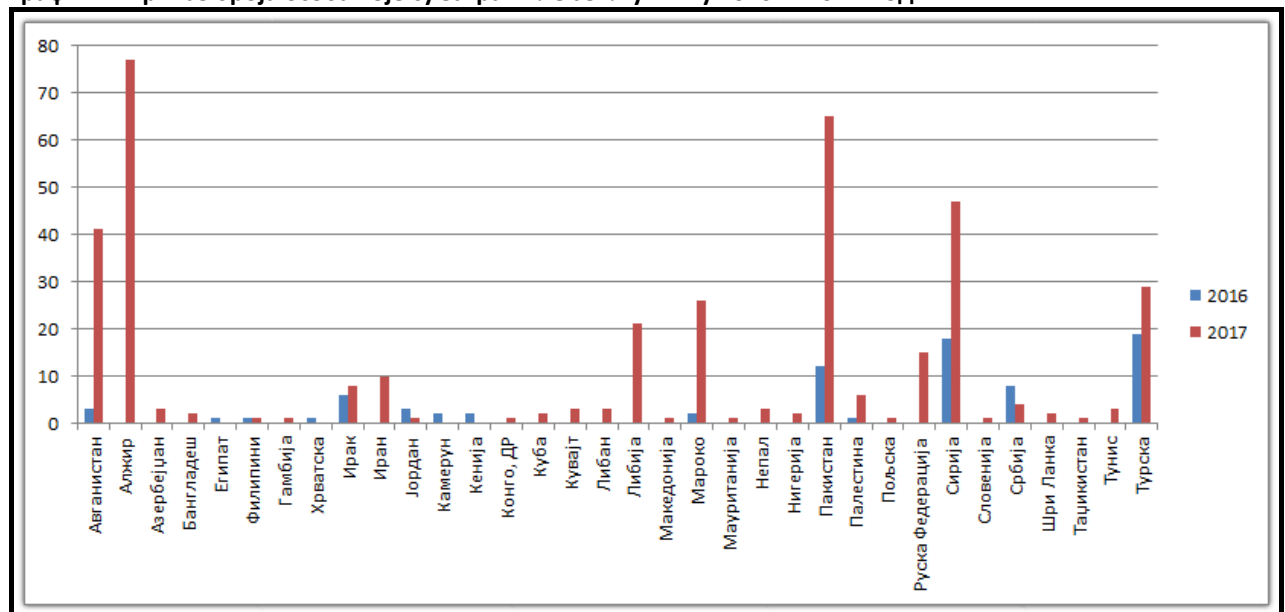
У циљу анализе актуелне ситуације у области азила презентујемо податке који се односе на поднесене захтјеве за азил и број лица обухваћених тим захтјевима у 2016. и 2017. години.

Табела 28. Број захтјева (особа) које су поднијеле захтјев за азил у БиХ у 2016. и 2017. години

АЗИЛ		2016		2017		%	
Р.Бр.	Држава	Захтјева	Особа	Захтјева	Особа	Захтјева	Особа
1.	Авганистан	3	3	37	41	1.133%	1.266%
2.	Алжир	-	-	77	77	-	-
3.	Азербејџан	-	-	3	3	-	-
4.	Бангладеш	-	-	2	2	-	-
5.	Египат	1	1	-	-	-100,00%	-100,00%
6.	Филипини	1	1	1	1	0,00%	0,00%
7.	Гамбија	-	-	1	1	-	-
8.	Хрватска	1	1	-	-	-100,00%	-100,00%
9.	Ирак	4	6	8	8	100,00%	33,33%
10.	Иран	-	-	9	10	-	-

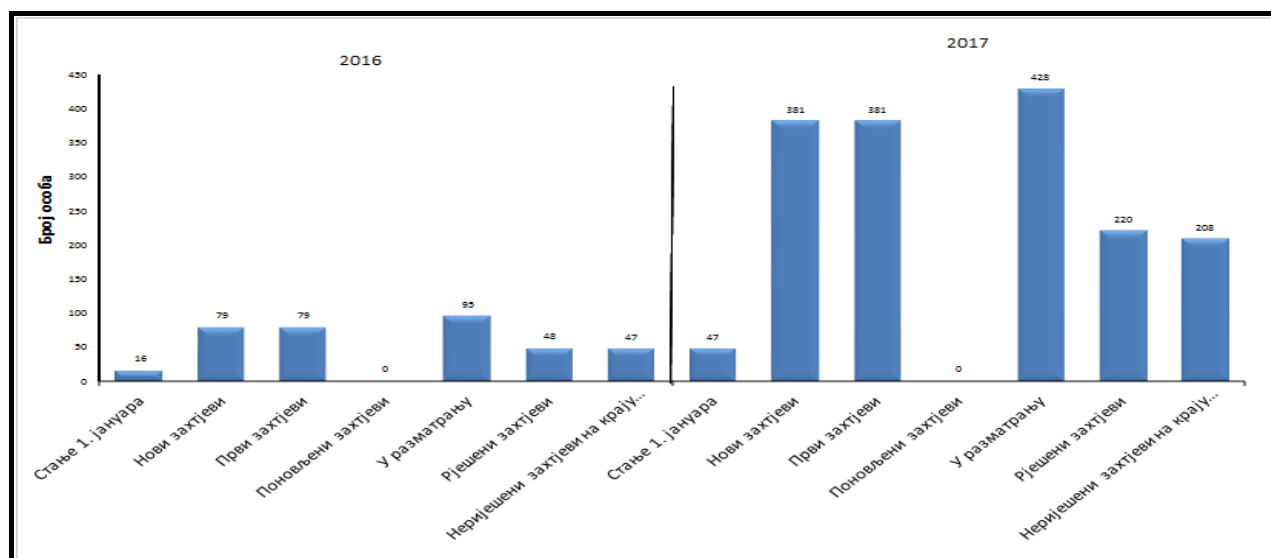
11.	Јордан	2	3	1	1	-50,00%	-66,67%
12.	Камерун	2	2	-	-	-100,00%	-100,00%
13.	Кенија	2	2	-	-	-100,00%	-100,00%
14.	Конго, ДР	-	-	1	1	-	-
15.	Куба	-	-	2	2	-	-
16.	Кувајт	-	-	1	3	-	-
17.	Либан	-	-	3	3	-	-
18.	Либија	-	-	21	21	-	-
19.	Македонија	-	-	1	1	-	-
20.	Мароко	2	2	26	26	1.200%	1.200%
21.	Мауританија	-	-	1	1	-	-
22.	Непал	-	-	3	3	-	-
23.	Нигерија	-	-	1	2	-	-
24.	Пакистан	11	12	65	65	490,91%	441,67%
25.	Палестина	1	1	6	6	500,00%	500,00%
26.	Пољска	-	-	1	1	-	-
27.	Руска Федерација	-	-	7	15	-	-
28.	Сиријска Арапска Репуб.	17	18	31	47	82,35%	161,11%
29.	Словенија	-	-	1	1	-	-
30.	Србија	6	8	4	4	-33,33%	-50,00%
31.	Шри Ланка	-	-	2	2	-	-
32.	Таџикистан	-	-	1	1	-	-
33.	Тунис	-	-	3	3	-	-
34.	Турска	13	19	20	29	53,85%	52,63%
Укупно		66	79	340	381	415,15%	382,28%

Графички приказ броја особа које су затражиле азил у БиХ у 2016. и 2017. години

Највећи број тражилаца азила у БиХ, у 2017. години, били су из Алжира (77 захтјева за 77 особа), Пакистана (65 захтјева за 65 особа), затим слиједе држављани Сиријске Арапске Републике (31 захтјев за 47 особа) и Авганистана (37 захтјева за 41 особу).

У 2015. и 2016. години није било захтјева за азил поднешених од стране малољетних лица без пратње, док су у 2017. години поднешена 2 захтјева за 2 лица за азил из Авганистана који се односе на категорију малољетника без пратње.

У 2016. години донешена је укупно 41 одлука од којих је код 5 захтјева за 7 особа захтјев за азил повучен, док је у 2017. години од 187 донешених одлука, код 13 захтјева за 13 особа захтјев повучен.

У циљу прецизног дефинисања актуелног стања у области азила презентујемо, уз кратку анализу, упоредне податке о поднесеним захтјевима и донешеним одлукама у 2016. и 2017. години исказане у броју особа које су обухваћене захтјевима.

Према подацима Министарства безбједности - Сектора за азил у 2016. години поднешено је укупно 66 захтјева за азил у БиХ за 79 лица. Исте године, у разматрању је било 79 захтјева за 95 особа узимајући у обзир и предмете који су остали неријешени из претходних година (пренесено 13 захтјева за 16 лица). Током 2016. године признат је статус супсидијарне заштите за 6 особа (6 захтјева), одбијено је 8 захтјева за 9 особа, те је поступак обустављен у 27 захтјева за 33 особе. На крају 2016. године остало је 38 неријешених захтјева за 47 особа.

Што се тиче самих разлога за одбијање захтјева за азил (8 захтјева за 9 особа), у 2016. години, захтјеви за азил одбијани су прије свега због неоснованости по члану 44. (1) а у вези са чланом 19. и 22. Закона о азилу по коме се захтјев не заснива на разлозима који представљају основу за признавање избјегличког статуса или статуса супсидијарне заштите.

У 2016. години обустављени су поступци код 27 захтјева за 33 лица из сљедећих разлога: не борави на посљедњој пријављеној адреси (22 захтјева за 26 лица) и разлози прописани Законом о управном поступку (5 захтјева за 7 лица).

Укупно гледајући све захтјеве у 2016. години, како оне који су за примљени у тој години тако и оне који су пренешени из претходних година, њиховом анализом може се рећи да је

највише захтјева за азил било од стране држављана Сиријске Арапске Републике (21% од укупног броја тражилаца азила, што је посљедица непромијењених ратних околности у тој земљи) и Турске (20% од укупног броја тражилаца азила). Затим слиједе држављани Пакистана (13% од укупног броја тражилаца азила), те Ирака и Србије (по 8,5% од укупног броја тражилаца азила). Приказ полне и старосне структуре укупног броја особа (95 особа) које су тражиле азил у БиХ у 2016. години изгледао би овако: 23 жене (24%) и 72 мушкарца (76%). Добра структура ових лица показује да је најзаступљенија добра група од 18 до 35 година (55 особа или 58%), затим добра група од 36 до 59 година (23 особе или 24%), добра група од 0 до 17 година (15 особа или 16%) и на крају добра група преко 60 година (2 особе или 2%).

Према подацима Министарства безбједности - Сектора за азил, у 2017. години, укупно је поднешено 340 захтјева за азил у БиХ за 381 особу. Међутим, уз захтјеве који су остали нерјешени из предходних година (38 захтјева за 47 особа) види се да је Сектор за азил у 2017. години имао за разматрање укупно 378 захтјева за 428 особа. Сектор за азил током прошле године признао је статус супсидијарне заштите у 8 захтјева за 8 особа, одбио је 21 захтјев за 24 особе, док је поступак обустављен у 158 захтјева за 188 особа. Ниједан захтјев није одбачен тако да је на крају 2017. године остао неријешен 191 захтјев за 208 особа.

Основни разлог за одбијање захтјева за азил (20 захтјева за 23 лица) је неоснованост по члану 44. (1) а у вези са чл. 19. и 22. Закона о азилу, по коме се захтјев не заснива на разлозима који представљају основу за признавање избјегличког статуса или статуса супсидијарне заштите, те разлози искључења према чл. 21. и 23. Закона о азилу (1 захтјев за 1 лице).

У 2017. години обустављени су поступци код 158 захтјева за 188 особа из сљедећих разлога: не борави на посљедњој пријављеној адреси (141 захтјев за 171 лице), разлози прописани Законом о управном поступку (13 захтјева за 13 лица), тражитељ током поступка не сарађује (2 захтјева за 2 лица) и тражитељ у току поступка напустио БиХ (2 захтјева за 2 лица).

Узимајући у обзир пренесене а неријешене захтјеве из претходних година, као и новозапримљене захтјеве, укупно за разматрање у 2017. години је било 378 захтјева за 428 особа. Највише захтјева поднесено је од стране држављана Алжира (18% од укупног броја тражилаца азила), Пакистана (16%), Сиријске Арапске Републике (14%), Турске (11%) и Авганистана (10%).

Приказ полне и старосне структуре укупног броја особа (428 лица) које су затражиле азил у БиХ у 2017. години и особа чији су захтјеви пренешени из претходне године изгледао би овако: 56 жена (13%) и 372 мушкарца (87%). Добна структура ових лица показује да је најзаступљенија добна група од 18 до 35 година (307 лица или 72%), затим добна група од 36 до 59 година (67 лица или 16%), добна група од 0 до 17 година (48 лица или 11%) и на крају добна група преко 60 година (6 лица или 1%).

Ако узмемо у обзир само запримљене захтјеве за азил у 2017. години (340 захтјева за 381 лице) види се да је највише тражилаца азила било из Алжира (77 лица), Пакистана (65 лица), Сиријске Арапске Републике (47 лица), Авганистана (41 лице), Турске (29 лица), Марока (26 лица) и Либије (21 лице) што представља 80% од укупног броја захтјева за азил.

Полна и старосна структура новозапримљених захтјева у прошлој години показује да је било 45 жена (12%) и 336 мушкараца (88%). Најзаступљенија добна група је од 18 до 35 година (281 лице или 74%), затим добна група од 36 до 59 година (55 лица или 14%), добна група од 0 до 17 година (41 лице или 11%), те на крају добна скупина преко 60 година (4 лица или 1%).

7. Издате радне дозволе странцима

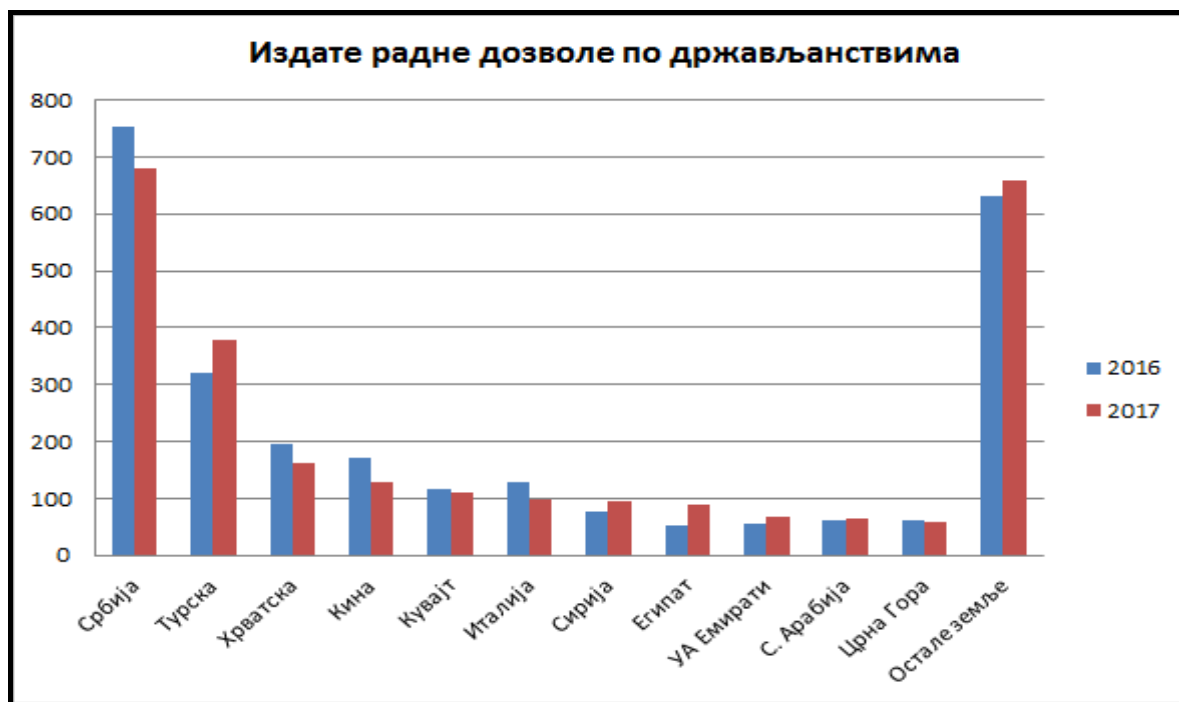
Према подацима из Агенције за рад и запошљавање БиХ, а на темељу података пристиглих из ентитетских завода за запошљавање и Завода за запошљавање Брчко Дистрикта БиХ, укупан број радних дозвола које су издате странцима у Босни и Херцеговини износио је у 2016. години 2.628, а у 2017. години 2.593 радних дозвола, што представља смањење од 1,33%. Презентујемо податке издатих радних дозвола странцима разврстане по држављанствима и квалификацијској структури странаца.

Табела 29. Издате радне дозволе странцима разврстане по држављанствима за 2016. и 2017. годину

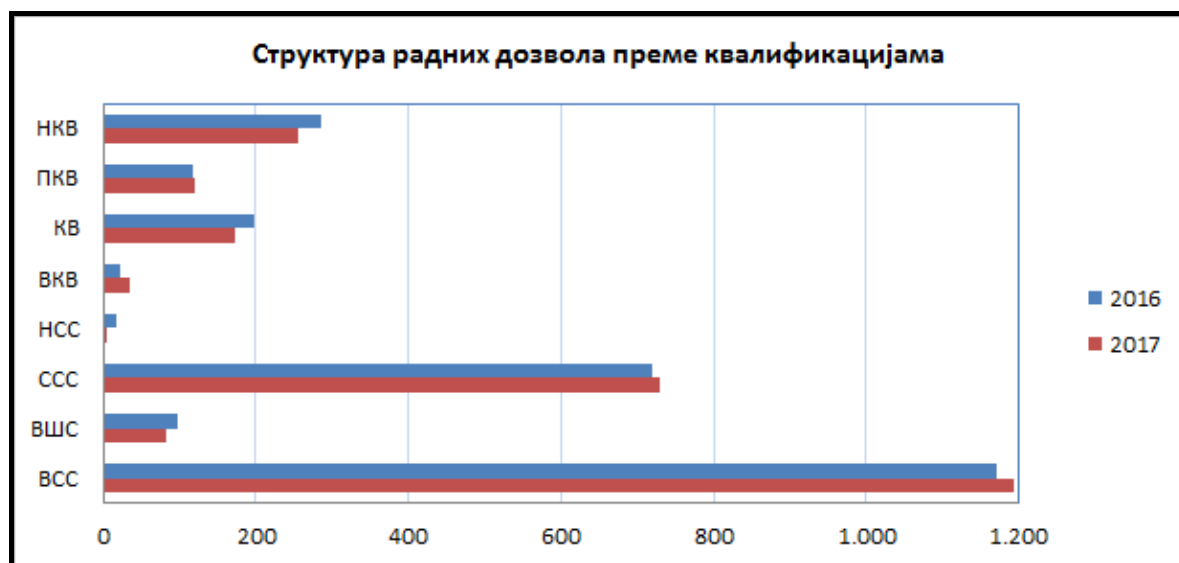
Р.бр.	Држављанство	2016	2017	%
1.	Србија	752	679	-9,71%
2.	Турска	322	378	17,39%
3.	Хрватска	197	162	-17,77%
4.	Кина	171	130	-23,98%
5.	Кувајт	118	110	-6,78%
6.	Италија	128	98	-23,44%

Р.бр.	Држављанство	2016	2017	%
7.	Сирија	77	95	23,38%
8.	Египат	53	88	66,04%
9.	УА Емирати	55	68	23,64%
10.	С. Арабија	63	65	3,17%
11.	Црна Гора	62	60	-3,23%
12.	Остале земље	630	660	4,76%
	Укупно	2.628	2.593	-1,33%

Највећи број странаца који имају радне дозволе у БиХ у прошлој години су држављани Србије (26,19%), а након њих слиједе држављани Турске (14,58%), Хрватске (6,25%), Кине (5,01%) и Кувајта (4,24%). У 2017. години уочава се, за већину презентованих земаља, тренд пада издатих радних дозвола у БиХ у односу на 2016. годину, изузев држављана Египта, Уједињених Арапских Емирата, Сирије, Турске и Саудијске Арабије.

Квалификациона структура странаца којима су издате радне дозволе у 2017. години индицира да највећи број има високу стручну спрему (46%), након чега слиједе они са средњом стручном спремом (28,11%), те неквалификовани радници (9,87%), што је скоро исти случај и у претходним годинама када су у питању висока и средња стручна спрема.

Највећи број радних дозвола у 2017. години издат је у сљедећим дјелатностима: трговини 616 (24%), прерађивачкој индустрији 372 (14%), пословање некретнинама 306 (12%) и образовању 236 (9%) радних дозвола, што представља 59% од укупног броја издатих радних дозвола.

Табела 30. Структура радних дозвола у 2017. години према дјелатностима

ДЈЕЛАТНОСТИ	2017
Трговина на велико и на мало; поправка моторних возила и мотоцикла	616
Прерађивачка индустрија	372
Пословање некретнинама	306
Образовање	236
Грађевинарство	170
Остале услужне дјелатности	161
Хотелијерство и угоститељство	149
Умјетност, забава и рекреација	148
Стручне, научне и техничке дјелатности	75
Информације и комуникације	57
Превоз, складиштење и везе	55
Дјелатности здравствене и социјалне заштите	54
Административне и помоћне услужне дјелатности	51
Вађење руда И камена	47
Пољопривреда, шумарство и риболов	43
Финансијске дјелатности и дјелатности осигурања	26
Дјелатности вантериторијалних организација и органа	12
Производња и снабдијевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизацијом	8
Снабдијевање водом, уклањање отпадних вода, управљање отпадом те дјелатности санације околиша	4
Јавна управа и одбрана, обавезно социјално осигурање	2
Дјелатности домаћинства	1
УКУПНО	2.593

укупног броја у 2017. години жене су добиле 385 (15%), а мушкарци 2.208 (85%) радних дозвола, што представља приближно исти омјер као и у претходне двије године. Највећи број радних дозвола у 2017. години, укупно 1.318 (51%) издато је мушкарцима преко 60 година старости.

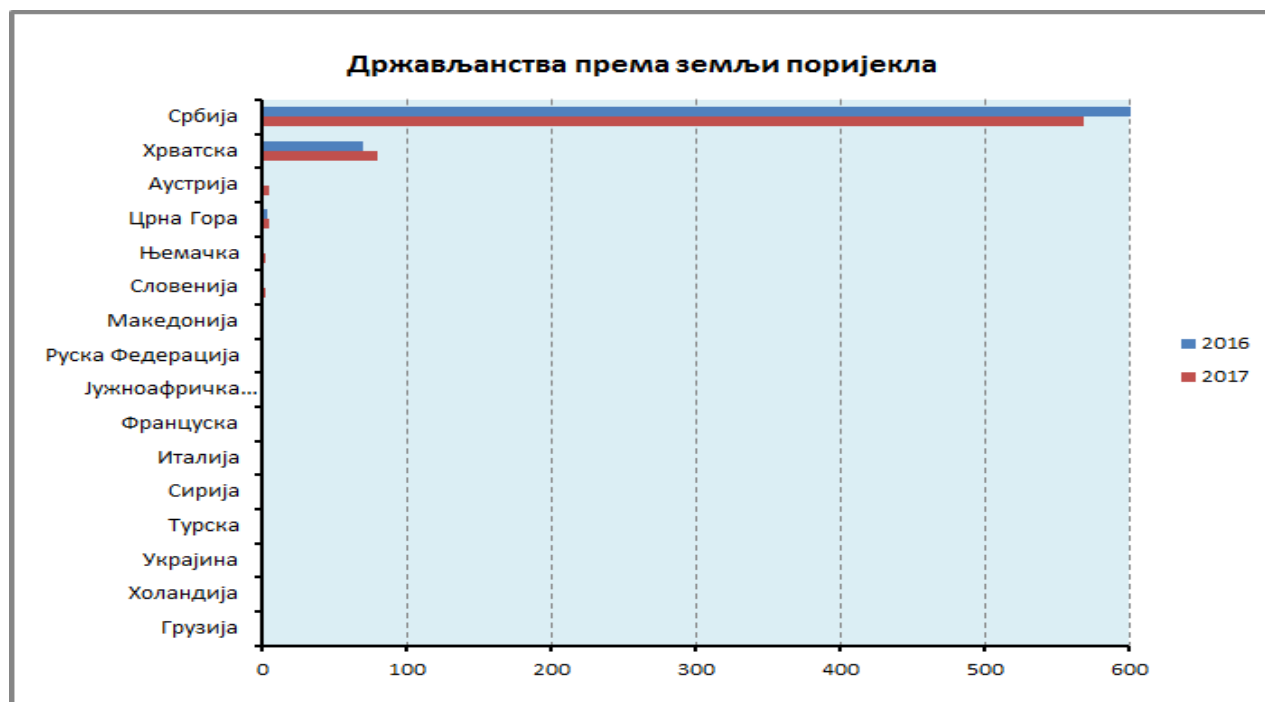

8. Стицање држављанства БиХ

Министарство цивилних послова, које је надлежно за издавање сагласности за стицање држављанства БиХ, је захтјев за доставу података о лицима која су добила држављанство БиХ путем натурализације и спровођења међудржавних уговора о двојном држављанству прослиједило надлежним ентитетским министарствима. Федерално Министарство унутрашњих послова и Министарство управе и локалне самоуправе Републике Српске су доставили тражене податке, разврстане по земљама поријекла, полу и доби лица која су стекла држављанство БиХ у 2016. и 2017. години. Достављени подаци су анализирани и представљени по годинама. Такође Савјет министара БиХ доноси Одлуке о пријему у држављанство БиХ за лица од нарочите користи за БиХ у складу са чланом 13. Закона о држављанству БиХ. За наведена лица чињеница држављанства БиХ и ентитетског држављанства уписује се према мјесту њиховог пребивалишта у Босни и Херцеговини.

Табела 31. Број одобрених држављанстава БиХ разврстан према земљама поријекла у 2016. и 2017.г.

Р.бр.	Претходно држављанство	2016	2017
1.	Србија	602	569
2.	Хрватска	70	79
3.	Црна Гора	3	4
4.	Аустрија	1	4
5.	Словенија	1	2
6.	Њемачка		2
7.	Турска	1	1
8.	Сирија	1	1
9.	Италија	-	1
10.	Француска	-	1
11.	Јужноафричка Република	-	1
12.	Руска Федерација	-	1
13.	Македонија	-	1
14.	Грузија	1	-
15.	Холандија	1	-
16.	Украјина	1	-
Укупно		682	667

Највише држављанстава БиХ у протекле двије године су стекли држављани Србије и Хрватске (97,85%).

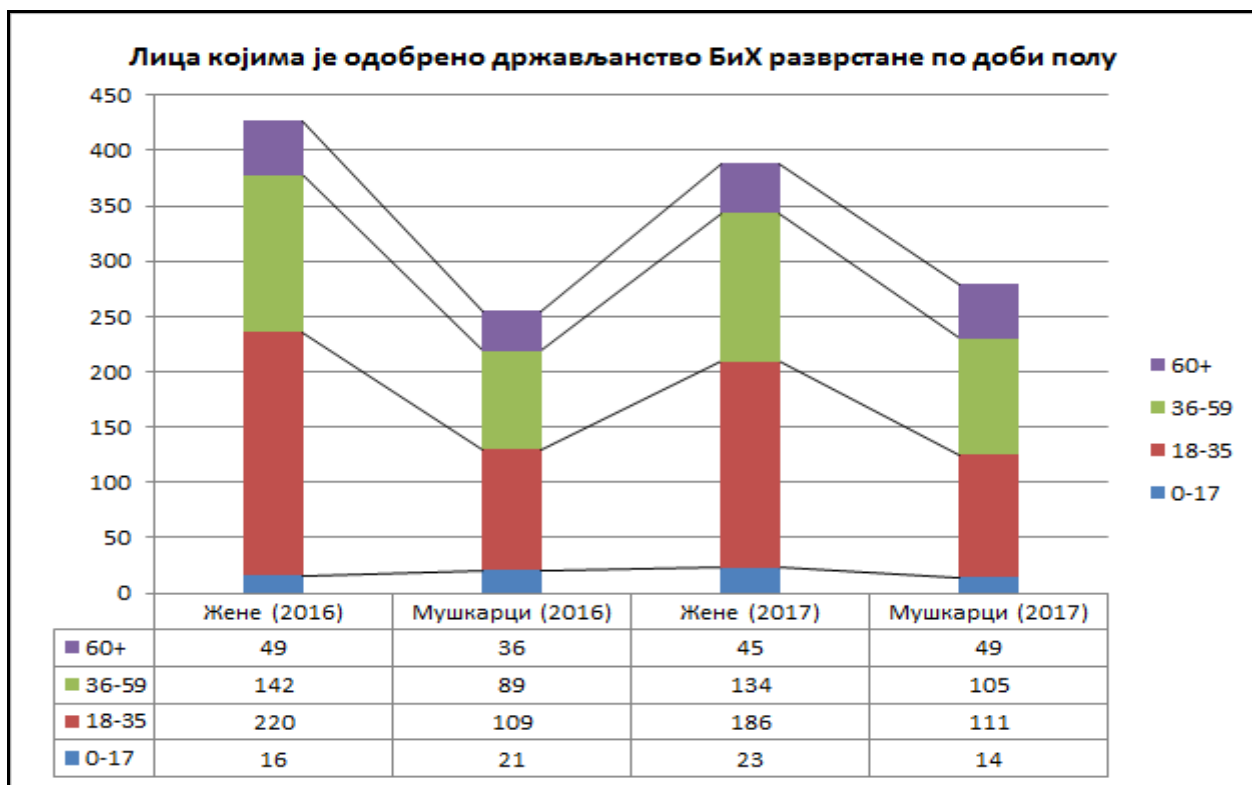
Држављанство БиХ је у 2016. години стекле су 682 лица, од чега по основу споразума о двојном држављанству 592 лица. Држављанство БиХ и Федерације БиХ у 2016. години стекло је 309 лица, од чега 5 особа по основу Одлуке Савјета министара БиХ о пријему у држављанство БиХ за лица од нарочите користи за БиХ, те по основу Споразума о двојном држављанству између БиХ и Србије 304 особе. Држављанство БиХ и Републике Српске у 2016. години стекле су 373 особе, од чега 1 особа по основу Одлуке Савјета министара БиХ о пријему у држављанство БиХ за лица од нарочите користи за БиХ, те по основу Споразума о двојном држављанству између БиХ и Србије 276 особа и по основу Споразума о двојном држављанству између БиХ и Хрватске 12 особа, те по основу натурализације 84 особе.

Укупан број странаца који су стекли држављанство БиХ у 2017. години износио је 667 и мањи је за 2,20% у односу на 2016. годину. Од тог броја по основу Споразума о двојном држављанству отпада 580 особа. У 2017. години држављанство БиХ и Федерације БиХ стекле су 324 особе, од чега 9 особа по основу Одлуке Савјета министара БиХ о пријему у држављанство БиХ за лица од нарочите користи за БиХ, по основу Споразума о двојном држављанству између БиХ и Србије 303 особе, те по основу члана 38. ст. (3) и (4) Закона о држављанству Босне и Херцеговине¹⁷ 12 особа, док су држављанство БиХ и Републике Српске у 2017. години стекле 343 особе, од чега 4 особа по основу Одлуке Савјета министара БиХ о пријему у држављанство БиХ за лица од нарочите користи за БиХ, те по основу Споразума о двојном држављанству између БиХ и Србије 259 особа, по основу Споразума о двојном држављанству између БиХ и Хрватске 18 особа, те по основу натурализације 62 особе.

Анализа укупних података о особама које су добиле држављанство БиХ у 2017. години према доби и полу указује да је 45% особа које су стекле држављанство БиХ у доби од 18 до 35 година старости и да је држављанство БиХ стекло више жена (58%) него мушкараца (42%) што је скоро исти случај као у претходним годинама.

---

¹⁷ "Службени гласник БиХ" бр. 4/97, 13/99, 41/02, 6/03, 14/03, 82/05, 43/09, 76/09 и 87/13

9. Емиграција из БиХ

Министарство за људска права и избјеглице Босне и Херцеговине у оквиру своје надлежности за исељеништво, прикупља податаке о бх. исељеништву који се односе на број, пол, структуру, статус, запосленост, укљученост у образовни систем и интегрираност у државама пријема, новчане дознаке и др. На основу званичних података надлежних институција у Босни и Херцеговини, агенција за статистику земаља пријема и дипломатско конзуларних представништва Босне и Херцеговине, Министарство за људска права и избјеглице БиХ је припремило анализу стања емиграције/исељеништва из Босне и Херцеговине на годишњем нивоу.

9.1. Миграциони токови

Према доступним званичним подацима агенција за статистику земаља пријема и дипломатско-конзуларних представништава Босне и Херцеговине процјена укупног броја особа које живе у исељеништву, а које воде поријекло из Босне и Херцеговине износи најмање 2 милиона што чини 56,6% у односу на 3.531.159 укупног становништва у Босни и Херцеговини.¹⁸

Према процјенама Свјетске банке тај проценат је нешто мањи и износи 44,5 % што позиционира Босну и Херцеговину на 16. мјесто у свијету по стопи емиграције у односу на број становника у земљи (од укупно 214 земаља и територија обухваћених у *Migration and Remittances Factbook 2016*). Важно је напоменути да се подаци Свјетске банке односе само

¹⁸ Босна и Херцеговина у бројевима 2016, АзСБиХ, 2016 и „Службени гласник БиХ“ бр. 60/16

на прву генерацију бх. емиграната, те је због тога и разлика у укупном броју и стопи емиграције у односу на укупан број становника у земљи.

Када говоримо о емиграцији из Босне и Херцеговине на годишњем нивоу, важно је указати на недостатак података који се воде у Босни и Херцеговини. Једини подаци који се могу користити као статистика емиграција по годинама су подаци које води Агенција за идентификациона документа, евиденцију и размјену података Босне и Херцеговине о броју лица која су се одјавила из евиденције о пребивалишту и боравишту држављана Босне и Херцеговине ради исељења у друге државе. Према њиховим подацима, у 2017. години, 4.270 лица је одјавило боравак у Босни и Херцеговини.¹⁹

Табела 32. Број одјављених лица из БиХ у 2017. години за осам држава одредишта

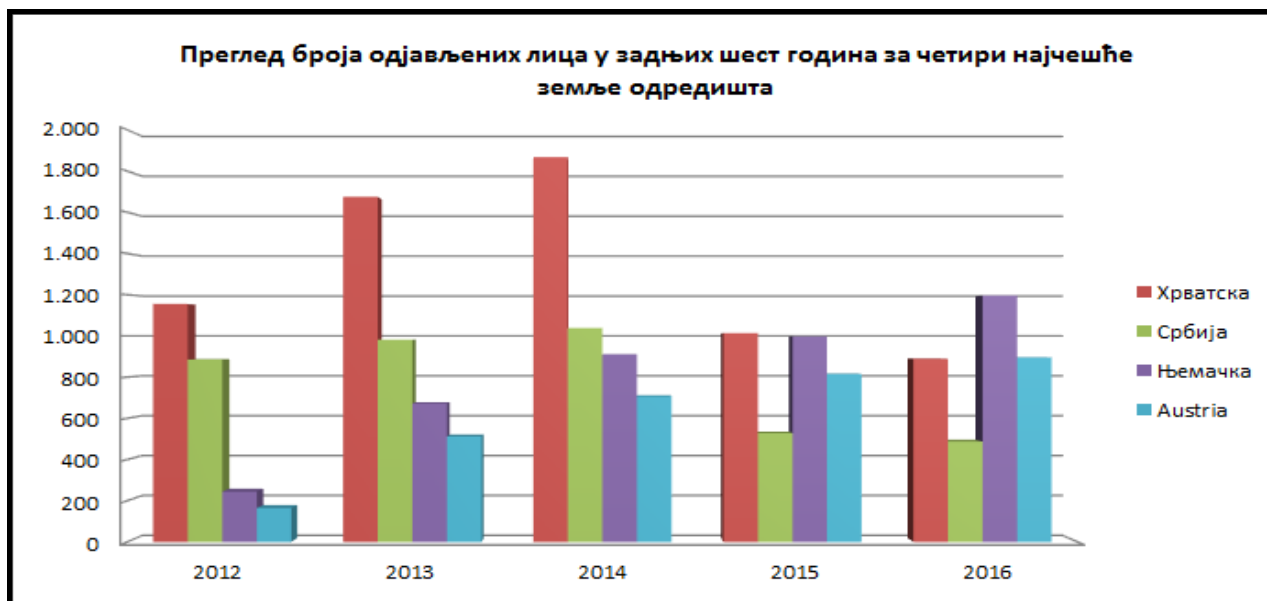
ДРЖАВА ОДРЕДИШТА	БРОЈ ОДЈАВЉЕНИХ ЛИЦА У 2017. ГОДИНИ
Њемачка	1.339
Аустрија	994
Хрватска	843
Словенија	512
Србија	429
Црна Гора	65
Норвешка	23
Холандија	23
Остале земље	42
УКУПНО:	4.270

Ови подаци могу бити дјеломични показатељи тренда емиграције из Босне и Херцеговине, јер не представљају свеукупне податке о исељавању из БиХ. Најчешће земље дестинације за емигранате из Босне и Херцеговине су већ пар година Њемачка, Аустрија, Хрватска и Србија. У задњих пет година примјетан је тренд повећаног одласка у Њемачку и Аустрију, док се број особа које се исељавају у Хрватску и Србију смањује.

Табела 33. Број одјављених лица из БиХ на годишњем нивоу за четири најчешће земље одредишта

ДРЖАВА ПРИЈЕМА	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Хрватска	1.155	1.675	1.868	1.014	888	843
Србија	885	982	1.038	527	487	429
Њемачка	244	672	910	998	1.196	1.339
Аустрија	164	512	707	814	895	994
УКУПНО:	2.448	3.841	4.523	3.353	3.466	3.605

¹⁹ Извор: Допис Агенције за идентификациона документа, евиденцију и размјену података Босне и Херцеговине број: 15-03-30-5-171/2018 од 01.02.2018. год.

На основу билатералних споразума о запошљавању које је Босна и Херцеговина закључила са Словенијом и Њемачком, велики број радника се запошљава у овим земљама посредством Агенције за рад и запошљавање БиХ, међутим доста њих одлази и у властитом аранжману. Тако, према подацима Агенције за рад и запошљавање БиХ²⁰ о запосленим држављанима БиХ у земљама с којима БиХ има потписан споразум о запошљавању, током 2017. године у Републици Словенији се запослило 9.079 држављана БиХ, а у Савезној Републици Њемачкој 851 држављанин БиХ, што је укупно 9.930 особа. У односу на претходну годину (5.857), овај број је у порасту за 69%.

Стварни број запослених држављана БиХ у иностранству је пуно већи с обзиром да не располажемо подацима за све друге особе које су на неки други начин пронашле запослење у иностранству, кроз директни контакт с послодавцима у иностранству, путем агенција за регрутовање и на друге начине.

9.2. Број емиграната

Сектор за исељеништво Министарства за људска права и избјеглице БиХ континуирано ради на прикупљању података о исељеништву Босне и Херцеговине које је интегрисано у земљама пријема. Подаци се прикупљају, углавном, на основу података које воде земље пријема о имигрантима и њиховим потомцима.

Подаци о исељеништву Босне и Херцеговине, према евиденцији и пописима становништва земаља пријема, могу се разврстати у три основне групе: држављани БиХ, лица рођена у БиХ и лица бх. поријекла, што укључује и њихове потомке.

Тачни статистички подаци о укупном броју емиграната рођених у БиХ, без обзира на њихово садашње држављанство, у 51 земљи свијета износи 1.691.350, од чега у 30 земаља Европе (Швајцарска, Норвешка и ЕУ-28) живи око 60% бх. емиграната.

²⁰ Акт Агенције за рад и запошљавање БиХ број: 03-07-6-30-2/18 од 24.01.2018. године

Табела 34. Број емиграната рођених у Босни и Херцеговини у 51 земљи пријема

Р. бр.	Земља пријема	Број	Извор података и референтна година
1.	Хрватска	394.146	UN ²¹ , 2017
2.	Србија	333.687	UN, 2017
3.	Њемачка	200.510	UN, 2017
4.	Аустрија	170.864	UN, 2017
5.	САД	125.442	UN, 2017
6.	Словенија	103.663	UN, 2017
7.	Швајцарска	59.685	UN, 2017
8.	Шведска	58.372	UN, 2017
9.	Аустралија	43.456	UN, 2017
10.	Канада	41.722	UN, 2017
11.	Црна Гора	29.462	UN, 2017
12.	Албанија	29.077	UN ²² , 2013
13.	Данска	21.492	UN, 2017
14.	Норвешка	14.370	UN, 2017
15.	Француска	14.150	UN, 2017
16.	Италија	12.025	Eurostat ²³ , 2016
17.	Македонија	8.729	UN, 2017
18.	Уједињено Краљевство	6.943	UN, 2017
19.	Пољска	3.642	UN, 2017
20.	Турска	2.807	UN, 2017
21.	Република Чешка	2.798	UN, 2017
22.	Луксембург	2.569	UN, 2017
23.	Шпанија	2.139	UN, 2017
24.	Белгија	1.929	UN, 2017
25.	Ирска	1.652	Eurostat, 2016
26.	Холандија	905	UN, 2017
27.	Финска	850	UN, 2017
28.	Нови Зеланд	626	UN, 2017
29.	Руска Федер.	515	UN, 2017
30.	Грчка	432	UN, 2017
31.	Словачка	408	UN, 2017
32.	Либија	336	UN, 2017
33.	Јужна Африка	334	UN, 2017
34.	Лихтенштајн	323	UN, 2017
35.	Мађарска	276	UN, 2017
36.	Малта	204	UN, 2017
37.	Бугарска	167	UN, 2017
38.	Исланд	163	UN, 2017
39.	Бразил	84	UN, 2017
40.	Кипар	72	UN, 2017
41.	Јордан	60	UN, 2017
42.	Египат	59	UN, 2017
43.	Израел	53	UN, 2015
44.	Румунија	50	Eurostat, 2016
45.	Португалија	42	UN, 2017
46.	Венецуела	24	UN, 2017
47.	Чиле	12	UN, 2017
48.	Боливија	10	UN, 2017
49.	Доминиканска Република	5	UN, 2017
50.	Естонија	5	Eurostat, 2016
51.	Летонија	4	UN, 2017
	УКУПНО	1.691.350	

Међутим, процјена укупног броја особа бх. поријекла у свијету је најмање 2 милиона. Овај број укључује особе рођене у БиХ које су напустиле своју земљу и процјењени број њихових потомака рођених у земљама пријема без обзира које држављанство имају, а не укључује тзв. *стару емиграцију*. Министарство за људска права и избјеглице БиХ располаже само дјелимичним подацима о броју потомака, а процјене броја особа бх. поријекла у свијету су сачињене на основу тих података и података и процјена којима

²¹ United Nations, Department of Economic and Social Affairs. Population Division (2017). Trends in International Migrant Stock: The 2017 revision (United Nations database, POP/DB/MIG/Stock/Rev.2017)., приступљено 30.1.2018. године

²² United Nations, Department of Economic and Social Affairs (2013). Trends in International Migrant Stock: Migrants by Destination and Origin (United Nations database), приступљено 29.1.2017

²³ Eurostat Database –Population on 1 January by age group, sex and country of birth[migr_pop3ctb] Last update: 14-09-2017

располажу дипломатско-конзуларна представништва БиХ, те агенције за статистику и заводи за попис становништва земаља пријема.

9.3. Статус емиграната

Статус бх. исељеника ријешен је великим дијелом кроз стјецање држављанства земље пријема, сталну или привремену дозволу боравка.

У већини држава већ дужи низ година нема регистраних особа из Босне и Херцеговине са избјегличким статусом. Већина њих се интегрирала у земљама пријема. Према посљедњим подацима *UNHCR*-а²⁴ у свијету је средином 2016. године регистровано укупно 18.380 особа из Босне и Херцеговине са избјегличким статусом. И даље се највећи број регистрованих избјеглица из Босне и Херцеговине налази у Србији (9.081), затим Француској (4.065), Њемачкој (1.431) и Италији (522).

Број држављана Босне и Херцеговине, са сталним или привременим боравиштем, према доступним подацима за четрнаест држава пријема, износи 448.451, а како је то представљено у табели 35. Овај број представља бх. држављане који имају само држављанство Босне и Херцеговине и који нису стекли држављанство државе пријема, нити имају двојно држављанство.

Табела 35. Број држављана БиХ у 14 земаља пријема (не укључује лица које поред држављанства БиХ имају и неко друго држављанство)

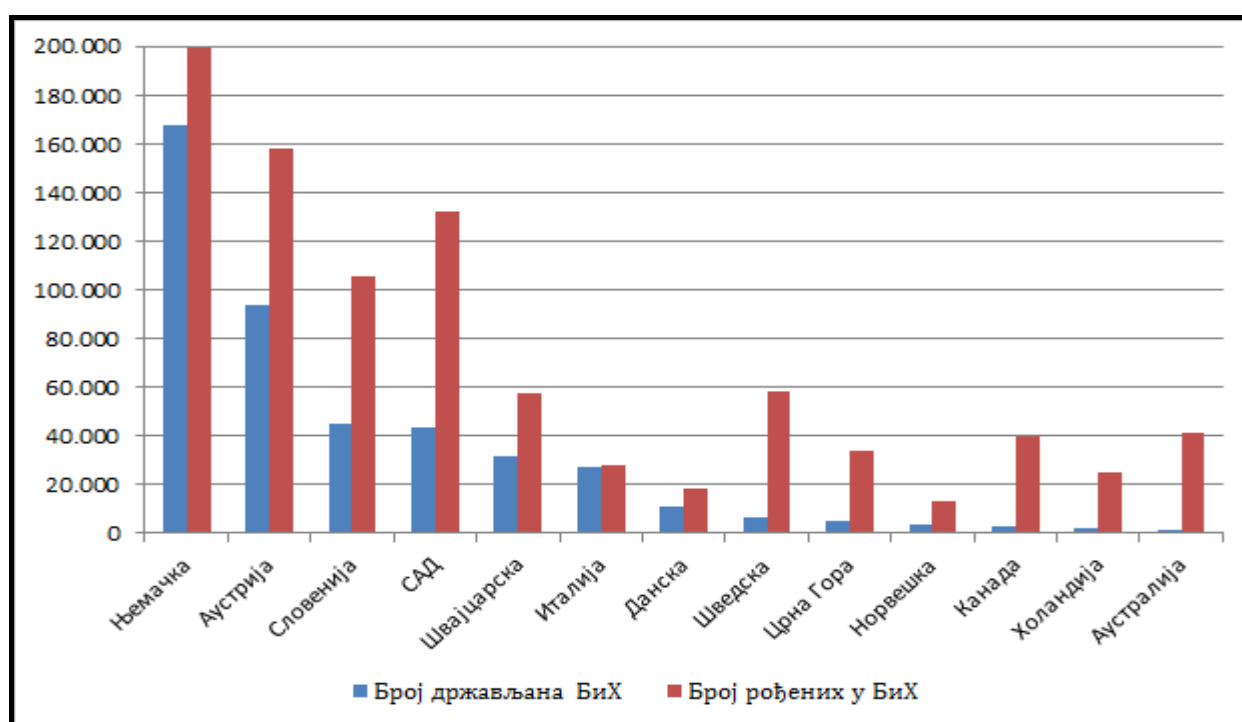
ЗЕМЉА ПРИЈЕМА	Број држављана БиХ	Завод за статистику земље пријема за референтну годину
Њемачка	167.975	2016
Аустрија	93.973	2016
Словенија	44.885	2015
САД	43.547	2013
Швајцарска	31.905	2015
Италија	27.199	2016
Данска	10.815	2016
Хрватска	6.733	2011
Шведска	6.415	2015
Црна Гора	5.209	2011
Норвешка	3.586	2016
Канада	2.690	2011
Холандија	2.119	2016
Аустралија	1.400	2011
УКУПНО:	448.451	

²⁴ Извор: UNHCR, Global Trends, 2015 Global Trends Annex Tables, 20 June 2016, <http://www.unhcr.org/global-trends-2015.html>

Напомињемо да подаци о броју држављана БиХ који по основу Споразума о двојном држављанству посједују двојна држављанства са Хрватском, Србијом и Шведском нису доступни, јер нити једна земља пријема не води податке о двојним држављанима, што значи када држављани БиХ добију држављанство земље пријема они се у статистикама земаља пријема више не воде као држављани БиХ.

Подаци о држављанима БиХ у Хрватској и Шведској, наведени у табели 35, се односе само на оне држављане БиХ који нису стекли држављанство земље пријема, док за Србију није доступна ни ова врста података.

Упоредни приказ броја емиграната рођених у БиХ и броја држављана БиХ у истој држави пријема

Стопа натурализације исељеника из БиХ у одређеној земљи пријема се јасно види у односу између броја лица која имају држављанство БиХ и броја лица која су рођена у БиХ. У већини земаља број држављана БиХ је пуно мањи у односу на број оних који су рођени у БиХ. Највећа разлика у односу ова два броја је у Аустралији, Канади и Холандији. У све три ове земље, преко 90% исељеника из БиХ је натурализовано, односно ријешили су свој статус кроз стицање држављанства земље пријема.

Највећи број исељеника из БиХ који су стекли држављанство земље пријема и даље посједује држављанство БиХ као двојно држављанство, јер држава пријема својим законодавством даје такву могућност или је то уређено споразумом о двојном држављанству закљученим са Босном и Херцеговином. Према подацима Министарства цивилних послова БиХ²⁵, у 2017. години држављанства Босне и Херцеговине се одрекло

²⁵ Акт Министарства цивилних послова БиХ број 06-30-2-91-ММ/18 од 22.01.2018. године

4.464 особе. Укупно, у периоду од 1.1.1998. године до данас, држављанства Босне и Херцеговине се одрекло 78.051 особа.

Наглашавамо да се у случајевима Њемачке и Аустрије, које приликом натурализације, односно стицања њиховог држављанства захтјевају одрицање од претходног држављанства, бх. држављани у ријетким случајевима се одричу свог држављанства и због тога у ове двије земље имамо тако велики број наших држављана иако су већина њих већ одавно испунили услове за стицање држављанства земље пријема.

Подаци о броју натурализованих бх. исељеника су изузетно битни када се говори о степену интегрисаности бх. исељеника у државама пријема, а у исто вријеме указују и на карактер миграција, односно на чињеницу да се ради о дугорочним мигрантима.

9.4. Новчане дознаке

Податке о новчаним дознакама из иностранства води Централна банка Босне и Херцеговине. Процјене новчаних дознака из иностранства за сва четири квартала 2017. године износе 2.568,3 милиона КМ. Међутим, процјена укупних трансфера из иностранства, који укључују и иностране пензије, за 2017. годину износи 3.802,6 милиона КМ.

Табела 36. Трансфери из иностранства у 2017. години²⁶

Изражено у милионима КМ	2017 1. квартал	2017 2. квартал	2017 3. квартал	2017 4. квартал(п)	2017 укупно(п)
Персонални трансфери (Новчане дознаке из иностранства)	582,8	686,6	675,3	623,6	2.568,3
Остали текући трансфери (углавном пензије/мировине)	280,8	297,3	316,2	340,0	1.234,3
<i>Од чега: Социјална давања (по старој методологији мировине/пензије из иностранства)</i>	<i>267,8</i>	<i>280,8</i>	<i>300,1</i>	<i>324,6</i>	<i>1.173,2</i>
Укупно текући трансфери (Остали сектори)	863,6	983,8	991,4	963,8	3.802,6

Процјене Свјетске банке о новчаним дознакама из иностранства за Босну и Херцеговину у 2017. години износе 2.997 милиона КМ.²⁷

Према подацима Свјетске банке за 2016. годину, учешће новчаних дознака у БДП-у Босне и Херцеговине је 12,5%, што Босну и Херцеговину позиционира као 5. земљу у регији Европе и Централне Азије.²⁸

²⁶ Извор: Допис ЦББиХ од 28.12.2017.год – Трансфери_2007-Q3_2017 и процјена за Q4 2016 год. сачињена на основу прилива новчаних дознака за претходне три године.

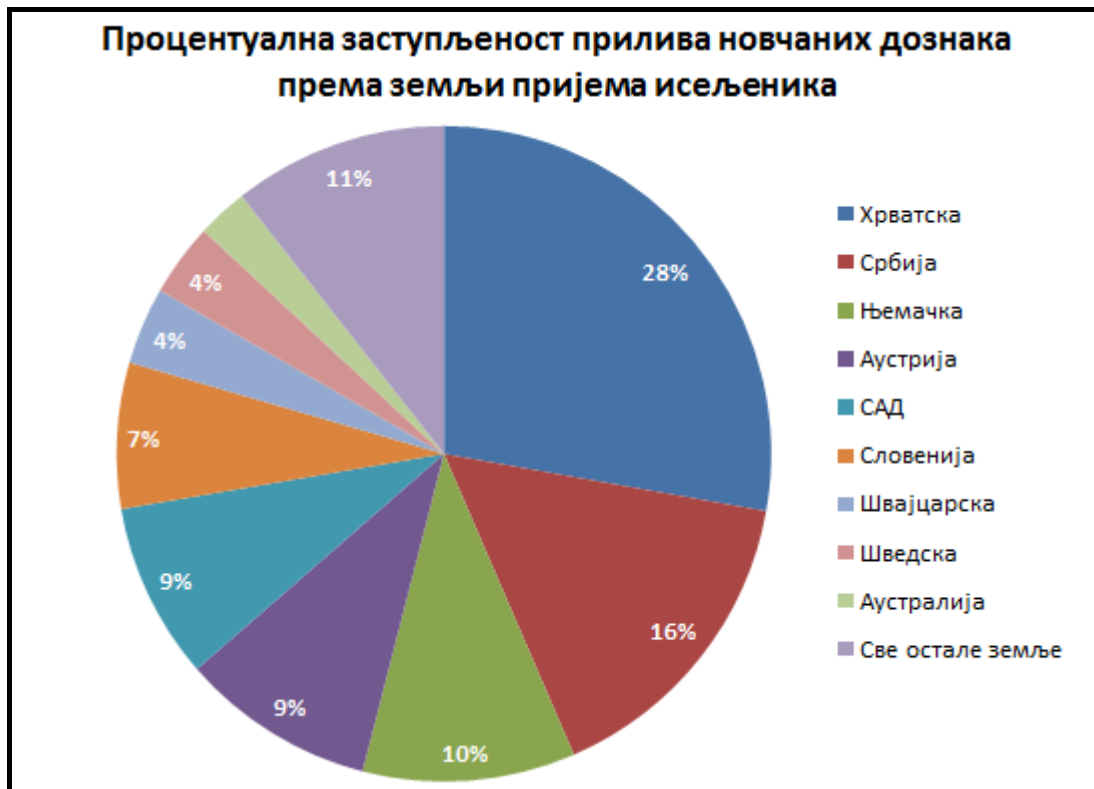
²⁷ Migration and Remittances Data, октобар 2017, Свјетска банка

²⁸ Migration and Development Brief 27, април 2017, Свјетска банка

Прилив новчаних дознака у Босну и Херцеговину према земљи пријема исељеника показује да је највише дознака у 2016. години (преко 50%), као и претходне године, стигло од пошиљаоца из Хрватске, Србије и Њемачке.²⁹

Табела 37. Процјена прилива новчаних дознака према земљама пријема бх. емиграната за 2016. годину

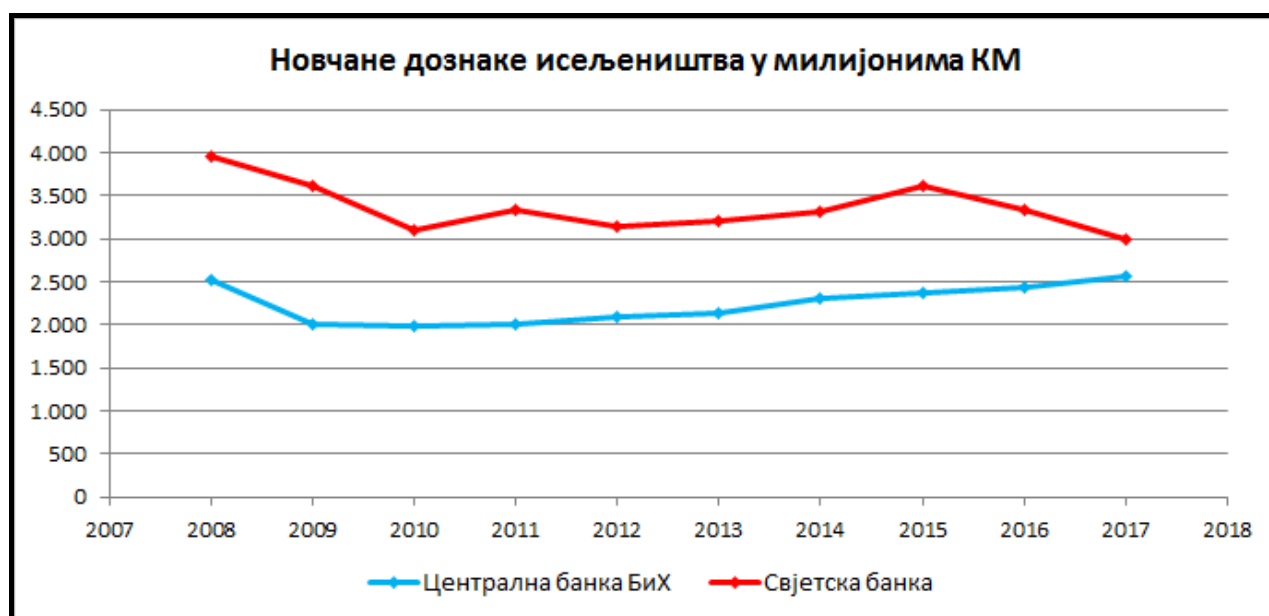
ЗЕМЉА ПРИЈЕМА	Износ посланих новчаних дознака у милионима КМ	Износ посланих новчаних дознака у %
Хрватска	808	28,9%
Србија	454	16,3%
Њемачка	303	10,9%
Аустрија	276	9,9%
САД	248	8,9%
Словенија	209	7,5%
Швајцарска	108	3,9%
Шведска	103	3,7%
Аустралија	72	2,6%
Све остале земље	206	7,4%
УКУПНО:	2.787	100,00%

²⁹ Процјене прилива новчаних дознака по државама за 2016. годину, октобар 2017, Свјетска банка

Табела 38. Новчане дознаке исељеништва од 2008. до 2017. године³⁰

Новчане дознаке исељеништва		2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017 ³¹ (процјене)
Централна банка БиХ	КМ у мил.	2.522	2.010	1.984	2.008	2.093	2.145	2.311	2.378	2.439	2.568
	EUR у мил.	1.289	1.027	1.014	1.026	1.070	1.096	1.181	1.215	1.235	1.300
Свјетска банка	КМ у мил.	3.966	3.615	3.097	3.328	3.134	3.218	3.313	3.617	3.338	2.997
	EUR у мил.	2.028	1.848	1.583	1.701	1.843	1.645	1.693	1.849	1.706	1.517

Наглашавамо да је континуиран тренд пораста дознака од 2012. године настављен и ове године што је видљиво у табели 38.

Пад дознака у КМ и EUR који се примјећује у подацима Свјетске банке за 2017. годину узрокован је падом вриједности долара у односу на прошлу годину у исто вријеме.

Презентовани подаци за период 2008-2017. године показују да новчане дознаке представљају стабилан извор прихода за Босну и Херцеговину. Уочљива разлика у подацима Централне банке БиХ и Свјетске банке је због тога што подаци Централне банке БиХ обухваћају само “персоналне трансфере”, док према дефиницији Свјетске банке новчане дознаке представљају збир “персоналних трансфера” и “компензације упослених”.

³⁰ Новчане дознаке за 2016. годину су ажуриране у односу на процјену у Миграционом профилу за 2016. годину у складу са тренутним подацима Централне банке БиХ о новчаним дознакама за тај период

³¹ Вриједност новчаних дознака за 2017. годину представља процјене.

10. Имиграциона политика БиХ, правни и институционални оквир

Политика и регулисање питања имиграције, избјеглица и азила се у складу с чланом III став (1), тачка ф), Устава Босне и Херцеговине налази у надлежности институција на државном нивоу.

10.1. Имиграциона политика

Подаци из 2000. године о илегалној миграцији страних држављана који преко територије Босне и Херцеговине настоје прећи у земље Западне Европе су указивали да је Босна и Херцеговина постала транзитни центар добро организованог међународног криминала који се бави кријумчарењем људи.

- У првом кварталу 2001. године урађена је Информација о стању у области имиграције и азила у којој је презентовано чињенично стање из ове области, идентификовани типови илегалне миграције, узроци који су довели до постојећег стања као и приједлог мјера за превазилажење настале ситуације. Савјет министара БиХ је 10.05.2001. године разматрао и усвојио наведену информацију, што је постала добра полазна основа за даљњи рад на стављању под контролу илегалних кретања становништва и први документ који је дефинисао циљеве и основе за политику имиграција у БиХ.
- Други документ који је дефинисао политику и развој имиграционог и азилантског система је Акциони план у области имиграција и азила који је усвојио Савјет министара БиХ 06.04.2004. године, у којем су дефинисане области виза, границе, имиграција и азила и свака развијена одвојено, са јасно постављеним циљевима, дефинисаним задацима и носиоцима реализације истих.
- Од 2008. године политика у области имиграција и азила била је дефинисана Стратегијом у области миграције и азила и Акционим планом 2008 – 2011., која је усвојена од стране Савјета министара БиХ 13.11.2008. године. Наведени документ презентује развој имиграционог и азилантског система, тренутно стање, дефинише циљеве, активности, рокове и носиоце реализације за области: виза, границе, имиграција, азила и заштите странаца жртава трговине људима. Савјет министара БиХ је донио 19.03.2009. године Одлуку о именовању Координационог тијела за праћење имплементације стратегије у области имиграције и азила и Акционог плана за период 2008. - 2011. година („Службени гласник БиХ“ број 32/09).
- Такође, Савјет министара БиХ је дана 12.06.2012. године усвојило наредну Стратегију у области миграција и азила и Акциони план за период 2012 – 2015. година. Ова Стратегија је настала као резултат потребе да се настави већ успостављена пракса свеобухватног планирања активности и израде докумената који представљају оквир како у контексту наставка позитивних трендова управљања миграцијама и азилом, тако и у смислу актуелних настојања ка што бржем интегрисању наше државе у чланство Европске уније. Савјет министара БиХ је донио 23.01.2013. године Одлуку о формирању Координационог тијела за питања миграција у Босни и Херцеговини („Службени гласник БиХ“ број 10/13, 64/13 и 1/14).
- У 2016. години је урађена нова Стратегија у области миграција и азила и Акциони план за период 2016 – 2020. година. Савјет министара БиХ је на својој 50. сједници

одржаној 30. 03. 2016. године размотрио и усвојио Стратегију у области миграција и азила и Акциони план 2016-2020. година.

10.2. Правни оквир

Од 2000. године до 2016. године донешено је пет закона који регулишу област имиграција и азила у БиХ.

- Први пропис којим су на нивоу Босне и Херцеговине регулисана питања имиграције и азила био је **Закон о имиграцији и азилу БиХ** који је ступио на снагу крајем 1999. године („Службени гласник БиХ“ број 23/99).
- Значајан напредак, у смислу побољшања правног оквира којим се регулишу питања кретања и боравка странаца у Босни Херцеговини, постигнут је усвајањем **Закон о кретању и боравку странаца и азилу**, крајем 2003. године („Службени гласник БиХ“, број 29/03 и 4/04 и 53/07).
- Развојем *acquis*-а Европске уније појавила се и потреба промјена или допуна значајног броја одредаба закона донешеног 2003. године. Како би се ускладило БиХ законодавство у области имиграција и азила са законодавством Европске уније и Шенгенским споразумом, као и ријешили недостатци који су се појавили у примјени важећег закона, донесен је нови Закон о кретању и боравку странаца и азилу који је ступио на снагу у мају 2008. године („Службени гласник БиХ“ број 36/08). Овај Закон је измјењен и допуњен у новембру 2012. године доношењем Закона о измјенама и допунама Закона о кретању и боравку странаца и азилу („Службени гласник БиХ“ број 87/12).
- Такође у 2014. години су отпочеле активности око доношења два нова закона: Закона о странцима и Закона о азилу. **Закон о странцима** је усвојен 10. новембра 2015. године и ступио је на снагу 25.11.2015. године (“Службени гласник БиХ”, број 88/15), а **Закон о азилу** је усвојен 9. фебруара 2016. године и ступио је на снагу 27.02.2016. године (“Службени гласник БиХ”, број 11/16).

У складу са одредбама Закону о странцима (“Службени гласник БиХ”, број 88/15) и Закона о азилу (“Службени гласник БиХ”, број 11/16) донешени су сљедећи подзаконски акти:

- Правилник о уласку и боравку странаца („Службени гласник БиХ“ бр. 25/16),
- Правилник о надзору и удаљењу странца из Босне и Херцеговине („Службени гласник БиХ“ број 28/16),
- Правилник о заштити странаца жртава трговине људима („Службени гласник БиХ“ број 79/16),
- Правилник о стандардима функционисања и другим питањима значајним за рад Имиграционог центра („Службени гласник БиХ“ број 55/16),
- Правилник о садржају, начину вођења и коришћења службених евиденција о странцима („Службени гласник БиХ“ број 51/16),

- Правилник о регистровању биометријских карактеристика странаца („Службени гласник БиХ“ број 55/16),
- Одлука о утврђивању оправданих разлога хуманитарне природе за продужење привременог боравка држављанима Сиријске Арапске Републике („Службени гласник БиХ“ број 93/17),
- Правилник о азилу („Службени гласник БиХ“ број 69/16),
- Правилник о изгледу и садржају захтјева за издавање путне исправе за избјеглице, („Службени гласник БиХ“ број 64/16),
- Правилник о изгледу и садржају путне исправе за лица без држављанства и путног листа за странце („Службени гласник БиХ“ број 41/16),
- Правилник о путном листу за странце („Службени гласник БиХ“ број 65/16),
- Правилник о путној исправи за лице без држављанства („Службени гласник БиХ“ број 65/16),
- Правилник о путној исправи за избјеглице („Службени гласник БиХ“ број 65/16),
- Одлука о утврђивању годишње квоте радних дозвола за запошљавање странаца у Босни и Херцеговини за 2016. годину („Службени гласник БиХ“ број 100/15),
- Одлука о најмањем износу средстава потребним за издржавање странаца за вријеме намјераваног боравка у БиХ („Службени гласник БиХ“ број 91/17),
- Одлука о одређивању међународних граничних прелаза у Босни и Херцеговини на којима се могу издавати визе (Службени гласник БиХ број 66/16 и 15/17),
- Одлука о визама („Службени гласник БиХ“ број 3/15, 47/17 и 73/17),
- Правилник о централној бази података о странцима („Службени гласник БиХ“ број 19/17),
- Правилник о начину остваривања здравственог осигурања особа којима је призната међународна заштита у Босни и Херцеговини („Службени гласник БиХ“ број 16/17),
- Правилник о смјештају, начину рада, функционирању и кућном реду у Избјегличко-прихватном центру “Салаковац” („Службени гласник БиХ“ број 29/17),
- Правилник о начину остваривања права на образовање особа којима је призната међународна заштита у Босни и Херцеговини (“Службени гласник БиХ”, број 42/17),
- Правилник о начину остваривања права на социјалну помоћ особа којима је призната међународна заштита у Босни и Херцеговини („Службени гласник БиХ”, број 43/17),
- Правилник о начину остваривања права на рад особа којима је призната међународна заштита у Босни и Херцеговини (“Службени гласник БиХ”, број 52/17).

У складу са одредбама Закона о кретању и боравку странаца и азилу („Службени гласник БиХ“ број 36/08 и 87/12) на снази су још сљедећи подзаконски акти који се примјењују до доношења нових подзаконских прописа по Закону о странцима и Закону о азилу:

- Правилник о покрићу трошкова враћања и стављања странца под надзор („Службени гласник БиХ“ број 2/09),

- Правилник о обавезама превозника и организатора туристичког или сличног путовања („Службени гласник БиХ“ број 17/09 и 69/13),
- Правилник о стандардима функционисања и другим питањима значајним за рад Азилантског центра („Службени гласник БиХ“ број 86/09),
- Правилник о издавању виза за дугорочни боравак (ВИЗА Д) и поступању код издавања таквих виза („Службени гласник БиХ“ број 104/08),
- Правилник о издавању краткорочне визе (Виза „Ц“) и аеродромске транзитне визе (Виза „А“) у дипломатско-конзуларним представништвима БиХ („Службени гласник БиХ“ број 69/13),

10.3. Институционални оквир

А. Органи на државном нивоу

А1. Предсједништво Босне и Херцеговине

Подразумијева трипартитно ротирајуће Предсједништво, које је одговорно за вођење вањске политике БиХ, укључујући закључење међународних уговора Босне и Херцеговине, отказивање и уз сагласност Парламентарне скупштине, ратификовање таквих уговора, те представљање и остваривање чланства Босне и Херцеговине у међународним и европским организацијама и институцијама.

А2. Савјет министара Босне и Херцеговине

Савјет министара Босне и Херцеговине је орган извршне власти, а чине га предсједавајући и представници девет државних министарстава и дјелује на државном нивоу као централна Влада БиХ. Савјет министара Босне и Херцеговине је надлежан за доношење одлука, закључака и рјешења, нацрта и приједлога закона, анализа, информација, стратегијских докумената, програма, споразума, протокола и других аката. Сваки министар има свог замјеника из различитих конститутивних народа у односу на министра.

У наставку слиједи министарства, управне организације и друга тијела која су директно одговорна за управљање миграцијама:

А2.1. Министарство безбједности

Министарство безбједности основано је 2003. године, а надлежно је за заштиту међународних граница, унутрашњих граничних прелаза и регулисање промета на граничним прелазима БиХ; спрјечавање и откривање починилаца кривичних дјела тероризма, трговине дрогом, фалсификовања домаће и стране валуте и трговине људима и других кривичних дјела са међународним или међуентитетским елементом; међународну сарадњу у свим областима из надлежности министарства, прикупљање и коришћење података од значаја за безбједност БиХ, организацију и усаглашавање активности ентитетских министарстава унутрашњих послова и Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине у остваривању безбједносних задатака у интересу БиХ. Министарство безбједности креира, стара се и спроводи политику усељавања и азила у БиХ, уређује процедуре и начин устроја службе у вези кретања и боравка странаца у БиХ.

Министарство безбједности доноси првостепене одлуке по захтјевима за међународну заштиту странаца у БиХ и одговорно је за другостепено одлучивање по жалбама странаца у вези уласка, кретања и боравка странаца у БиХ, односно доноси рјешења по жалбама

странака на првостепена рјешења која доноси Служба за послове са странцима и Гранична полиција БиХ у складу са Законом о странцима.

- **Гранична полиција Босне и Херцеговине**

Гранична полиција БиХ (раније Државна гранична служба) је основана 2000. године, као полицијско тијело одговорно за обављање полицијских послова везаних за надзор и контролу преласка границе БиХ што подразумијева обезбјеђење неповредивости државне границе, заштите живота и здравља људи, спрјечавања и откривања кривичних дјела и прекршаја, те откривања и проналаска њихових починилаца, спрјечавања незаконитих прекограничних миграција и спрјечавања и откривања других опасности за јавну безбједност, правни поредак и националну безбједност. Од оснивања Министарства безбједности БиХ 2003. године, Гранична полиција БиХ се налази у саставу овог министарства.

Гранична полиција БиХ у области спровођења имиграционе легислативе контролише кретање странаца преко границе БиХ, у складу са Законом о странцима и Законом о азилу, одбија улазак странаца у БиХ у случајевима кад не испуњавају прописане услове за улазак у БиХ и под дефинисаним условима доноси рјешења о одбијању уласка, у изузетним случајевима прописаним наведеним законом издаје визе на граници, врши поништење или скраћење рока важења визе и Граничној полицији БиХ странац може исказати намјеру подношења захтјева за азил у БиХ, води и размјењује податке из ове области.

- **Служба за послове са странцима**

Служба је управна организација у саставу Министарства безбједности, с оперативном самосталношћу за вођење послова и рјешавање питања из своје надлежности, основана ради обављања управних и инспекцијских послова везаних за кретање и боравак странаца у Босни и Херцеговини, рјешавање у управним стварима по захтјевима странаца као и осталих послова прописаних Законом о странцима И Законом о азилу, те другим законима и прописима којима се регулишу права, обавезе и друга питања у вези с кретањем и боравком странаца. Служба за послове са странцима је основана Законом о Служби за послове са странцима 2005. године, док је са оперативним радом почела 01.10.2006. године.

- **Државна агенција за истраге и заштиту (СИПА)**

Државна агенција за истраге и заштиту (СИПА) је управна организација у оквиру Министарства безбједности БиХ, са оперативном самосталношћу, основана ради обављања полицијских послова. СИПА се у оквиру својих законом дефинисаних надлежности бави спрјечавањем, откривањем и истрагом кривичних дјела из надлежности Суда Босне и Херцеговине, а посебно организованог криминала, тероризма, ратних злочина, трговине људима и других кривичних дјела против човјечности и вриједности заштићених међународним правом. СИПА је, у садашњем капацитету, започела са својим активностима 2004. године и наслиједила је „Државну агенцију за информације и заштиту“.

A.2.2. Обавјештајно-безбједносна агенција (ОБА)

Обавјештајно безбједносна агенција у области имиграционог законодавства надлежна је за безбједносну провјеру за странце у сврху утврђивања разлога безбједности БиХ.

A2.3. Министарство за људска права и избјеглице

Министарство за људска права и избјеглице надлежно је за праћење и спровођење међународних конвенција и других докумената из области људских права и основних слобода, креирање и спровођење активности на испуњавању обавеза БиХ у погледу пријема у евроатланске интеграције, а посебно у вези са примјеном Европске конвенције о људским правима и основним слободама и њеним протоколима; праћење и израда информација о стандардима и активностима у областима људских права; старање о правима и питањима избјеглица у БиХ након утврђивања њиховог статуса; прихват и збрињавање, на раздобље до 30 дана, бх. држављана који се враћају у Босну и Херцеговину на основу Споразума о реадмисији; креирање и спровођење политике у БиХ у области повратка избјеглица и расељених лица у БиХ, пројеката реконструкције и обезбјеђење других услова за одржив повратак, те креирање политике БиХ према исељеништву.

A2.4. Министарство иностраних послова

Министарство иностраних послова надлежно је за спровођење утврђене политике БиХ, те за развој међународних односа, заступање БиХ у дипломатским односима према другим државама и међународним организацијама; сарадњу са међународним организацијама, предлагање Предсједништву Босне и Херцеговине учлањење, односно учешће БиХ у раду међународних организација; припремање билатералних и мултилатералних споразума; вршење послова у вези са боравком и заштитом права и интереса држављана БиХ на сталном и привременом боравку у иностранству и домаћих правних лица у иностранству, те подстицање, развијање и координација сарадње са исељеништвом из БиХ.

Министарство иностраних послова у области спровођења имиграцијске легислативе припрема Савјету министара БиХ, приједоге одлука о државама чијим држављанима није потребна виза за улазак у БиХ, приједлоге одлука за државе чији држављани могу ући у БиХ с другим документом осим пасоша, као и приједлоге одлука ослобађања од прибављања визе носиоца посебних врста путних исправа. Такође, Министарство иностраних послова реализује миграциону политику посредством издавања виза у Дипломатско-конзуларним представништвима БиХ.

A2.5. Министарство правде

Министарство правде надлежно је за административне функције везано за правосудне органе на државном нивоу; међународну и међуентитетску правосудну сарадњу; обезбјеђивање да законодавство БиХ и његово спровођење на свим нивоима буду у складу са обавезама БиХ које произилазе из међународних споразума; сарадњу са Министарством иностраних послова и ентитетима на изради међународних билатералних и мултилатералних споразума; опште дјеловање као централно координирајући орган за обезбјеђивање усклађености законодавства и стандарда правосудног система међу ентитетима, екстрадицију; послове управне инспекције над извршавањем закона; те за питања удружења грађана, вођење регистара удружења грађана и невладиних организација које дјелују на територији БиХ.

Министарство правде одговорно је за инспекцију управних поступака свих министарстава и других цивилних органа, укључујући оне за управљање миграцијама и азилом.

A2.6. Министарство цивилних послова

Министарство цивилних послова је надлежно за послове држављанства, упис и евиденцију грађана, заштиту личних података, пријављивање пребивалишта и боравишта, личне исправе, путне исправе, те друге послове прописане законом.

У области имиграција задужено је за дефинисање путних исправа за странце.

A2.7. Дирекција за европске интеграције

Дирекција за европске интеграције основана је Законом о Савјету министара БиХ 2002. године, са задатком да координира процес интеграције Босне и Херцеговине у Европску унију. Дирекција је преузела надлежности бившег Министарства за европске интеграције Босне и Херцеговине. Дирекција за европске интеграције је надлежна, између осталог, за координацију послова на усклађивању правног система БиХ са стандардима за приступање ЕУ (*acquis communautaire*).

A2.8. Суд Босне и Херцеговине

Суд БиХ има јурисдикцију над кривичним дјелима којима се нарушавају државни закони БиХ, ако су иста предвиђена законом, и може дјеловати у циљу рјешавања међуентитетских спорова код имплементације закона. Он може и пресуђивати код предмета који се односе на међународне уговоре као и питања о спровођењу међународног и домаћег кривичног закона.

У оквиру своје кривичне надлежности, Суд Босне и Херцеговине је надлежан за кривична дјела утврђена Кривичним законом Босне и Херцеговине и другим законима Босне и Херцеговине. У оквиру управне надлежности Суд Босне и Херцеговине је надлежан да одлучује по тужбама против коначних управних аката, донесених у вршењу јавних овлаштења. У оквиру апелационе надлежности Суд Босне и Херцеговине је надлежан да одлучује по жалбама против пресуда или одлука које донесе Кривично или Управно одјељење овог суда, ванредним правним лијековима против правоснажних одлука које су донијела одјељења Суда, осим захтјева за понављање поступка.

Суд БиХ у области спровођења имиграцијске легислативе одлучује, као другостепени орган, по тужбама странаца на рјешења Министарства безбједности у поступцима по захтјеву за међународну заштиту, а и у области имиграционог законодавства све одлуке Министарства безбједности су подложне судском преиспитивању.

A2.9. Уставни суд БиХ

Уставни суд БиХ дјелује на државном нивоу те има искључиву надлежност одлучивања о свим споровима који проистекну из Устава између два ентитета, или између Босне и Херцеговине и једног или оба ентитета, или између институција Босне и Херцеговине као и надлежност да одлучи да ли је било која одредба устава или закона једног ентитета у складу са Уставом. Апелациона јурисдикција Уставног суда је установљена уставном одредбом по којој Суд "има апелациону надлежност за питања из Устава која се појаве на основу пресуде било којег суда у Босни и Херцеговини". Уставни суд је надлежан да утврди компатибилност закона са Уставом БиХ, са Европском конвенцијом о људским правима и основним слободама и њеним протоколима, или са законима Босне и Херцеговине; или у погледу постојања или домаћаја неког општег правила међународног јавног права.

Б. Органи на ентитетском нивоу

Давање већих надлежности државним органима за управљање миграцијама имало је директан утицај на улогу ентитетских органа. Прије оснивања Граничне полиције БиХ (раније Државна гранична служба) 2000. године, ентитетска министарства унутрашњих послова држала су релативно широке надлежности код управљања миграцијама, укључујући обавезе граничне контроле и дјеловање „Одјела за странце“ унутар сваког министарства унутрашњих послова. Тренутно, обавеза спровођења управљања миграцијама унутар територије пребачена је са кантоналног/регионалног нивоа министарстава унутрашњих послова на Службу за послове са странцима унутар Министарства безбједности. Служба је и основана с циљем да се измјени ситуација недовољног финансирања и децентрализације система у којем су дјеловали инспектори за странце и која је резултирала неефикасношћу, јер је надлежност инспектора за странце престајала ван граница кантона/ентитета у којем су били запослени. Поред тога, овласти инспектора варирале су у зависности од релевантног кантоналног/ентитетског нивоа законодавства. Лоша комуникација између инспектора за странце, ентитетских и државних тијела резултирала је мањкавостима како у хармонизирању активности тако и у централизирању података.

Б1. Република Српска

Б1.1. Министарство унутрашњих послова Републике Српске

Надлежности Министарства унутрашњих послова Републике Српске укључују, између осталих цивилних и безбједносних истражних одговорности, подршку државним органима надлежним за управљање миграцијама, а првенствено Служби за послове са странцима, у поступцима пријаве и одјаве боравка странаца и на захтјев Службе за послове са странцима пружа подршку у поступцима присилног удаљења странаца из БиХ, те врши послове провјере идентитета и држављанства у вези захтјева за повратак бх. држављана по споразумима о реадмисији.

Б1.2. Министарство управе и локалне самоуправе

Министарство управе и локалне самоуправе врши управне и друге стручне послове који се односе на држављанство, матичне књиге, лично име, јединствени број грађана и врши друге послове у складу са законом и другим прописима Републике Српске и Босне и Херцеговине.

Б2. Федерација БиХ

Б2.1. Министарство унутрашњих послова Федерације БиХ

Министарство унутрашњих послова Федерације БиХ надлежно је, за спрјечавање и откривање кривичних дјела међународног криминала и тероризма, неовлаштене трговине дрогом и организованог криминала, проналажење и хватање починитеља тих дјела, расписивање и објављивање ИНТЕРПОЛ-ове међународне, федералне и међукантоналне потраге, сарадњу са надлежним тужилаштвима у вези обраде кривичних случајева, послове држављанства Федерације, заштиту људских права и грађанских слобода у области унутрашњих послова, те за друге послове из своје надлежности.

У области имиграционог законодавства дужно је, на захтјев Службе за послове са странцима, пружити подршку Служби за послове са странцима у поступцима присилног

удаљења странаца из БиХ, те врши послове провјере идентитета и држављанства у вези захтјева за повратак бх. држављана по споразумима о реадмисији.

Б2.2. Кантонална министарства унутрашњих послова

Кантонална министарства унутрашњих послова у области имиграционог права надлежна су за подршку Служби за послове са странцима, у поступцима пријаве и одјаве боравка странаца и на захтјев Службе за послове са странцима на подршку у поступцима присилног удаљења странаца из БиХ, те врши послове провјере идентитета и држављанства у вези захтјева за повратак бх. држављана по споразумима о реадмисији.

Б3. Брчко дистрикт БиХ

Полиција Брчко дистрикта БиХ у области имиграционог права дужна је, на захтјев Службе за послове са странцима, пружити подршку Служби за послове са странцима у поступцима присилног удаљења странаца из БиХ, те врши послове провјере идентитета и држављанства у вези захтјева за повратак бх. држављана по споразумима о реадмисији.

АНЕКСИ

- АНЕКС 1.   ЗБИРНИ ПРЕГЛЕД МИГРАЦИОНИХ КРЕТАЊА**
- АНЕКС 2.   ИЗДАТЕ ВИЗЕ У ДИПЛОМАТСКО-КОНЗУЛАРНИМ ПРЕДСТАВНИШТВИМА БИХ У 2016. И 2017. ГОДИНИ**
- АНЕКС 3.   ИЗДАТЕ ВИЗЕ НА ГРАНИЦИ БИХ У 2016. И 2017. ГОДИНИ**
- АНЕКС 4.   ОДБИЈЕНИ УЛАСЦИ НА ГРАНИЦИ БИХ У 2016. И 2017. ГОДИНИ**
- АНЕКС 5.   ОТКРИВЕНИ НЕЗАКОНИТИ ПРЕЛАСЦИ ГРАНИЦЕ БИХ У 2016. И 2017. ГОДИНИ**
- АНЕКС 6.   ИЗДАТЕ БОРАВИШНЕ ДОЗВОЛЕ ЗА ПРИВРЕМЕНИ БОРАВАК У БИХ ЗА 2016. И 2017. ГОДИНУ**
- АНЕКС 7.   ИЗДАТЕ БОРАВИШНЕ ДОЗВОЛЕ ЗА СТАЛНИ БОРАВАК У БИХ ЗА 2016. И 2017. ГОДИНУ**
- АНЕКС 8.   ИЗРЕЧЕНЕ МЈЕРЕ ПРЕМА СТРАНЦИМА У 2017. ГОДИНИ**
- АНЕКС 9.   ПОДНЕСЕНИ ЗАХТЈЕВИ ЗА АЗИЛ НАДЛЕЖНИМ ДРЖАВНИМ ОРГАНИМА ОД 2008. ДО 2017. ГОДИНЕ**
- АНЕКС 10.   БРОЈ ИЗДАТИХ РАДНИХ ДОЗВОЛА ЗА СТРАНЦЕ У БИХ ЗА 2016. И 2017. ГОДИНУ**

ЗБИРНИ ПРЕГЛЕД МИГРАЦИОНИХ КРЕТАЊА

АНЕКС 1.

ПОКАЗАТЕЉИ / ГОДИНЕ	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Број издатих виза у ДКП-има	10.139	9.284	9.623	11.126	11.482	12.107	16.351	16.970	22.862	28.751
Број издатих виза на граници	684	345	327	248	150	93	58	120	66	57
Број одбијених улазака у БиХ	3.102	5.103	3.514	3.830	2.998	2.079	1.987	2.432	2.243	2.313
Број незаконитих прелазака државне границе	543	381	322	324	389	228	189	179	218	766
Улазака	368	188	180	203	283	164	116	133	141	607
Изолазака	175	193	142	121	106	64	73	46	77	159
Број привремених боравака	5.971	7.512	8.131	7.661	8.838	9.953	11.022	12.633	11.519	11.372
Број сталних боравака	215	359	315	308	401	713	763	808	799	750
Број отказа безвизних или привремених боравака	484	530	397	364	947	430	817	670	508	282
Број отказа безвизних или привремених боравака са протјеривањем			73	104	182	123	59	52	31	38
Број отказа сталних боравака	32	36	106	191	54	57	83	63	52	66
Број рјешења о протјеривању	787	474	410	309	562	279	380	294	418	927
Број странаца стављених под надзор	198	191	354	266	520	274	251	210	313	897
Имиграциони центар	198	191	312	218	453	236	218	193	311	860
На одређено подручје или мјесто			42	48	67	38	33	17	2	37
Број закључка о дозволи извршења рјешења о протјеривању	172	22	19	8	14	1	5	5	18	1
Број странаца враћених из БиХ по споразумима о реадмисији		87	101	81	292	117	57	29	156	358
Добровољни повратак из БиХ уз асистенцију Службе за послове са странцима					160	159	169	179	246	628
Број добровољних повратака миграната (уз помоћ ИОМ-а)	44	226	341	244	88	209	104	197	148	379
Држављана БиХ	16	73	87	71	88	209	104	197	148	379
Страних држављана из БиХ	28	153	254	173	0	0	0	0	0	0
Прихват странаца по споразуму о реадмисији са Републиком Хрватском	248	122	119	88	75	75	55	42	105	311
Број особа које су затражиле азил у БиХ	95	71	64	46	53	100	45	46	79	381
Број издатих радних дозвола странцима у току године	2.993	2.592	2.325	2.607	2.573	2.563	2.197	2.465	2.628	2.593
Број странаца који су стекли држављанство БиХ	1.159	945	827	718	817	649	676	641	682	667
Број емиграната који воде поријекло из БиХ што укључује потомке бх. исељеника рођене у земљи домаћина (процјена Министарства за људска права и избјеглице БиХ)						2.000.000				
Популација у БиХ (Босна и Херцеговина у бројевима 2016, Агенција за статистику БиХ, 2016 и „Службени гласник БиХ“ бр. 60/16)						3.531.159				

**ИЗДАТЕ ВИЗЕ У ДИПЛОМАТСКО-КОНЗУЛАРНИМ
ПРЕДСТАВНИШТВИМА БИХ У 2016. И 2017. ГОДИНИ**

АНЕКС 2.

Ред. бр.	ДРЖАВА	2016	2017	+/- (%) (2017/2016)
1	Авганистан	27	51	88,89%
2	Азербејџан	1	6	500,00%
3	Алжир	15	25	66,67%
4	Ангола		1	-
5	Бангладеш	44	45	2,27%
6	Бјелорусија	42	47	11,90%
7	Боливија		3	-
8	Ботсвана	2	1	-50,00%
9	Бразил	5	8	60,00%
10	Буркина Фасо	3		-100,00%
11	Вијетнам	101	149	47,52%
12	Гамбија	1	1	0,00%
13	Гана	13	9	-30,77%
14	Гвајана	1	1	0,00%
15	Гвинеја	1		-100,00%
16	Гренада	2	1	-50,00%
17	Грузија	93	159	70,97%
18	Доминиканска Република	6	11	83,33%
19	Египат	557	608	9,16%
20	Еквадор		1	-
21	Еритреја	16	4	-75,00%
22	Етиопија	60	86	43,33%
23	Замбија		5	-
24	Зимбабве	6		-100,00%
25	Израел		1	-
26	Индија	537	529	-1,49%
27	Индонезија	316	274	-13,29%
28	Ирак	122	130	6,56%
29	Иран	231	291	25,97%
30	Јамајка	3	1	-66,67%
31	Јемен	204	215	5,39%
32	Јерменија	26	84	223,08%
33	Јордан	1.011	960	-5,04%
34	Јужна Африка	47	50	6,38%
35	Казахстан	20	64	220,00%
36	Камбоџа	2	3	50,00%
37	Камерун	12	15	25,00%
38	Кенија	22	18	-18,18%
39	Кина	497	572	15,09%
40	Киргистан	26	31	19,23%
41	Колумбија	488	985	101,84%
42	Комори	246	254	3,25%
43	Конго Демократска Република	8	3	-62,50%
44	Конго Република		2	-
45	Кореја, ДНР		2	-
46	Косово*	734	754	2,72%
47	Костарика	3		-100,00%
48	Куба	12	7	-41,67%
49	Кувajt	1		-100,00%
50	Лаос	1	2	100,00%
51	Лесото	2	4	100,00%
52	Либан	5.066	5.090	0,47%
53	Либија	250	485	94,00%
54	Мадагаскар		1	-
55	Малави		1	-

**ИЗДАТЕ ВИЗЕ У ДИПЛОМАТСКО-КОНЗУЛАРНИМ
ПРЕДСТАВНИШТВИМА БИХ У 2016. И 2017. ГОДИНИ**

АНЕКС 2.

Ред. бр.	ДРЖАВА	2016	2017	+/- (%) (2017/2016)
56	Малдиви	2	1	-50,00%
57	Малезија	1	6	500,00%
58	Мали	1	22	2100,00%
59	Мароко	41	38	-7,32%
60	Мауританија	4	5	25,00%
61	Мијанмар	3	6	100,00%
62	Мозамбик	2	1	-50,00%
63	Молдавија	19		-100,00%
64	Монголија	10	32	220,00%
65	Намибија	1	2	100,00%
66	Непал	32	32	0,00%
67	Непознато држављанство	350	151	-56,86%
68	Нигер		2	-
69	Нигерија	20	16	-20,00%
70	Обала Слоноваче	8	3	-62,50%
71	Пакистан	149	184	23,49%
72	Палестина	138	175	26,81%
73	Перу	123	122	-0,81%
74	Руанда	2	3	50,00%
75	Руска Федерација	89	88	-1,12%
76	Сао Томе и Принципе	1		-100,00%
77	Саудијска Арабија	10.023	14.573	45,40%
78	Света Јелена		5	-
79	Света Луција	1	2	100,00%
80	Свети Винсент и Гренадини		1	-
81	Сенегал	2	7	250,00%
82	Сијера Леоне	1	4	300,00%
83	Сиријска Арапска Република	246	310	26,02%
84	Сомалија	26	9	-65,38%
85	Судан	49	72	46,94%
86	Тајланд	29	28	-3,45%
87	Танзанија	2	15	650,00%
88	Таџикистан	13	17	30,77%
89	Того		1	-
90	Тонга		1	-
91	Тринидад и Тобаго	5	9	80,00%
92	Тунис	37	51	37,84%
93	Туркменистан	4	7	75,00%
94	Уганда	14	62	342,86%
95	Узбекистан	34	13	-61,76%
96	Украјина	24	24	0,00%
97	Филипини	382	536	40,31%
98	Хаити	2	2	0,00%
99	Хонг Конг		1	-
100	Централна Афричка Република	1	1	0,00%
101	Чад	1	2	100,00%
102	Џибути	4		-100,00%
103	Шри Ланка	83	59	-28,92%
УКУПНО:		22.862	28.751	25,76%

* Овај натпис не прејудуцира статус Косова и у складу је са УН Резолуцијом Савјета безбједности 1244 и мишљењем Међународног суда правде о косовској декларацији о независности.

ИЗДАТЕ ВИЗЕ НА ГРАНИЦИ БИХ У 2016. И 2017. ГОДИНИ

АНЕКС 3.

Ред. бр.	ДРЖАВА	2016	2017	+/- (%) (2017/2016)
1	Азербејџан		1	-
2	Алжир		1	-
3	Бангладеш	1	1	0,00%
4	Бенин	1		-100,00%
5	Бурунди		1	-
6	Гана	3		-100,00%
7	Грузија	3		-100,00%
8	Египат		1	-
9	Етиопија	1	1	0,00%
10	Замбија		1	-
11	Зимбабве		1	-
12	Индонезија	1		-100,00%
13	Ирак	5	6	20,00%
14	Иран	3		-100,00%
15	Јерменија		7	-
16	Јужна Африка	3		-100,00%
17	Јужни Судан		1	-
18	Казахстан	4	5	25,00%
19	Камерун	6	1	-83,33%
20	Кенија	2	2	0,00%
21	Кина	1		-100,00%
22	Киргистан		2	-
23	Колумбија	2		-100,00%
24	Конго, ДР	4	1	-75,00%
25	Либан	1		-100,00%
26	Либија	1	1	0,00%
27	Мали	2		-100,00%
28	Мароко		1	-
29	Мауританија		1	-
30	Намибија	3	2	-33,33%
31	Нигерија	5	1	-80,00%
32	Пакистан	2		-100,00%
33	Палестина	1	1	0,00%
34	Перу		7	-
35	Руанда		3	-
36	Саудијска Арабија	1		-100,00%
37	Сијера Леоне	1		-100,00%
38	Тајланд	3		-100,00%
39	Таџикистан	1	2	100,00%
40	Тринидад и Тобаго		1	-
41	Тунис	1		-100,00%
42	Уганда	4	2	-50,00%
43	Филипини		2	-
УКУПНО:		66	57	-13,64%

ОДБИЈЕНИ УЛАСЦИ НА ГРАНИЦИ У 2016. И 2017. ГОДИНИ

АНЕКС 4.

Ред. бр.	ДРЖАВА	2016	2017	+/- (%) (2017/2016)
1	Авганистан		6	-
2	Азербејџан	1		-100,00%
3	Албанија	42	72	71,43%
4	Алжир		2	-
5	Аргентина		1	-
6	Аустралија	3		-100,00%
7	Аустрија	72	39	-45,83%
8	Бангладеш	14	30	114,29%
9	Бахами		2	-
10	Бахреин		1	-
11	Белгија	6	7	16,67%
12	Бјелорусија	16	12	-25,00%
13	Бугарска	3	1	-66,67%
14	Вијетнам	1	1	0,00%
15	Гана	1		-100,00%
16	Грузија	2	12	500,00%
17	Грчка	3		-100,00%
18	Данска	1	2	100,00%
19	Доминиканска Република	8	3	-62,50%
20	Египат	6	2	-66,67%
21	Еквадор	2	3	50,00%
22	Замбија	1		-100,00%
23	Зимбабве		1	-
24	Израел	1	1	0,00%
25	Индија	6	7	16,67%
26	Индонезија	2	2	0,00%
27	Ирак	1		-100,00%
28	Иран	3	4	33,33%
29	Ирска	1	1	0,00%
30	Источни Тимор	9		-100,00%
31	Италија	19	14	-26,32%
32	Јамајка		2	-
33	Јемен		1	-
34	Јерменија		4	-
35	Јордан	1	1	0,00%
36	Јужна Африка	4		-100,00%
37	Казахстан	16	13	-18,75%
38	Камерун		1	-
39	Канада	1	1	0,00%
40	Капе Верде		1	-
41	Катар	1		-100,00%
42	Кина	2	45	2150,00%
43	Киргистан	1		-100,00%
44	Колумбија	147	105	-28,57%
45	Конго Демократска Република	1		-100,00%
46	Косово*	644	870	35,09%
47	Куба	11	4	-63,64%
48	Кувајт		1	-
49	Латвија		1	-
50	Либан	9	3	-66,67%
51	Либија	3	1	-66,67%
52	Литванија	1	1	0,00%
53	Мађарска	9	8	-11,11%

ОДБИЈЕНИ УЛАСЦИ НА ГРАНИЦИ У 2016. И 2017. ГОДИНИ

АНЕКС 4.

Ред. бр.	ДРЖАВА	2016	2017	+/- (%) (2017/2016)
54	Македонија	26	20	-23,08%
55	Мароко	2	4	100,00%
56	Молдавија	4		-100,00%
57	Непал		1	-
58	Непознато држављанство	13	1	-92,31%
59	Норвешка	4		-100,00%
60	Њемачка	79	34	-56,96%
61	Обала Слоноваче	1		-100,00%
62	Пакистан	6	3	-50,00%
63	Палау	1		-100,00%
64	Палестина	3		-100,00%
65	Перу	51	72	41,18%
66	Пољска	31	10	-67,74%
67	Румунија	1	3	200,00%
68	Руска Федерација	1	6	500,00%
69	Саудијска Арабија	21	41	95,24%
70	Света Луција		1	-
71	Сенегал		1	-
72	Сиријска Арапска Република	4	4	0,00%
73	Сједињене Америчке Државе	3	2	-33,33%
74	Словачка	2	1	-50,00%
75	Словенија	35	16	-54,29%
76	Србија	104	138	32,69%
77	Судан	5		-100,00%
78	Тајланд	1	2	100,00%
79	Таџикистан	1		-100,00%
80	Тринидад и Тобаго	4	4	0,00%
81	Тунис	5	16	220,00%
82	Турска	286	400	39,86%
83	Уганда	1		-100,00%
84	Узбекистан		1	-
85	Уједињено Краљевство	4	3	-25,00%
86	Украјина	1	3	200,00%
87	Филипини	3	7	133,33%
88	Финска		1	-
89	Француска	7	11	57,14%
90	Холандија	4	5	25,00%
91	Хрватска	383	192	-49,87%
92	Црна Гора	34	4	-88,24%
93	Чешка Република	3	2	-33,33%
94	Швајцарска	10	6	-40,00%
95	Шведска	3	2	-33,33%
96	Шпанија	18	7	-61,11%
97	Шри Ланка	3		-100,00%
УКУПНО:		2.243	2.313	3,12%

* Овај натпис не прејудицира статус Косова и у складу је са УН Резолуцијом Савјета безбједности 1244 и мишљењем Међународног суда правде о косовској декларацији о независности.

**ОТКРИВЕНИ НЕЗАКОНИТИ ПРЕЛАСЦИ ГРАНИЦЕ БИХ
У 2016. И 2017. ГОДИНИ**

АНЕКС 5.

Ред. бр.	ДРЖАВА	2016	2017	+/- (%) (2017/2016)
1	Авганистан		86	-
2	Азербејџан	1		-100,00%
3	Албанија	7	13	85,71%
4	Алжир		117	-
5	Бангладеш		2	-
6	Белгија	16		-100,00%
7	Босна и Херцеговина	52	39	-25,00%
8	Индија	4	4	0,00%
9	Ирак	1	7	600,00%
10	Иран	2	20	900,00%
11	Ирска	1		-100,00%
12	Италија	9	1	-88,89%
13	Јерменија		3	-
14	Јордан	1		-100,00%
15	Колумбија	5		-100,00%
16	Комори		6	-
17	Конго, ДР		1	-
18	Косово*	16	44	175,00%
19	Куба	2	9	350,00%
20	Кувајт		3	-
21	Либан	1		-100,00%
22	Либија		51	-
23	Македонија		1	-
24	Мароко	2	43	2050,00%
25	Непал		5	-
26	Непознато држављанство		1	-
27	Њемачка	2		-100,00%
28	Пакистан	8	119	1387,50%
29	Палестина	1	8	700,00%
30	Пољска		1	-
31	Руска Федерација		1	-
32	Сиријска Арапска Република	7	62	785,71%
33	Словенија	1	2	100,00%
34	Србија	19	20	5,26%
35	Тунис		1	-
36	Турска	25	82	228,00%
37	Француска	2	1	-50,00%
38	Холандија	3		-100,00%
39	Хрватска	16	3	-81,25%
40	Црна Гора	6	1	-83,33%
41	Чешка Република		6	-
42	Шведска		1	-
43	Шри Ланка	8	2	-75,00%
УКУПНО:		218	766	251,38%

* Овај натпис не прејудицира статус Косова и у складу је са УН Резолуцијом Савјета безбједности 1244 и мишљењем Међународног суда правде о косовској декларацији о независности.

**ИЗДАТЕ БОРАВИШНЕ ДОЗВОЛЕ ЗА ПРИВРЕМЕНИ БОРАВАК У БИХ
ЗА 2016. И 2017. ГОДИНУ**

АНЕКС 6.

Ред. бр.	ДРЖАВА	2016	2017	+/- (%) (2017/2016)
1	Авганистан	2	2	0,00%
2	Азербејџан	12	7	-41,67%
3	Албанија	37	40	8,11%
4	Алжир	9	15	66,67%
5	Аргентина	2	4	100,00%
6	Аустралија	33	20	-39,39%
7	Аустрија	388	405	4,38%
8	Бангладеш	5	5	0,00%
9	Барбадос	2		-100,00%
10	Бахреин	7	12	71,43%
11	Белгија	4	10	150,00%
12	Бјелорусија	11	9	-18,18%
13	Боливија	1	1	0,00%
14	Бразил	18	21	16,67%
15	Бугарска	31	25	-19,35%
16	Буркина Фасо	1		-100,00%
17	Венецуела	1	2	100,00%
18	Гамбија	1	1	0,00%
19	Гана	9	7	-22,22%
20	Гватемала	2	2	0,00%
21	Грузија	2	1	-50,00%
22	Грчка	33	39	18,18%
23	Данска	17	10	-41,18%
24	Доминиканска Република	1	1	0,00%
25	Египат	116	179	54,31%
26	Еквадор	1	1	0,00%
27	Естонија	1	1	0,00%
28	Етиопија	3	6	100,00%
29	Замбија		1	-
30	Зимбабве	1		-100,00%
31	Израел	10	10	0,00%
32	Индија	38	33	-13,16%
33	Индонезија	15	14	-6,67%
34	Ирак	15	15	0,00%
35	Иран	36	40	11,11%
36	Ирска	7	5	-28,57%
37	Исланд	2	1	-50,00%
38	Италија	244	247	1,23%
39	Јамајка	1		-100,00%
40	Јапан	3	5	66,67%
41	Јемен	12	21	75,00%
42	Јерменија	3	7	133,33%
43	Јордан	65	80	23,08%
44	Јужна Африка	7	10	42,86%
45	Казахстан		1	-
46	Канада	33	25	-24,24%
47	Катар	23	37	60,87%
48	Кенија	8	12	50,00%
49	Кина	503	373	-25,84%
50	Кипар	1	1	0,00%
51	Киргистан	3	4	33,33%
52	Колумбија	6	7	16,67%
53	Конго Демократска Република	2	2	0,00%
54	Кореја Демократска Република		1	-
55	Кореја, Република	6	7	16,67%
56	Куба	1		-100,00%

**ИЗДАТЕ БОРАВИШНЕ ДОЗВОЛЕ ЗА ПРИВРЕМЕНИ БОРАВАК У БИХ
ЗА 2016. И 2017. ГОДИНУ**

АНЕКС 6.

Ред. бр.	ДРЖАВА	2016	2017	+/- (%) (2017/2016)
57	Кувајт	109	132	21,10%
58	Латвија	2	1	-50,00%
59	Либанон	17	20	17,65%
60	Либија	191	132	-30,89%
61	Литванија	2	3	50,00%
62	Луксембург		2	-
63	Мадагаскар	1	1	0,00%
64	Мађарска	11	15	36,36%
65	Македонија	629	571	-9,22%
66	Малезија	5	12	140,00%
67	Мали		9	-
68	Малта	1	1	0,00%
69	Мароко	16	17	6,25%
70	Мауританија	2	2	0,00%
71	Мексико	6	6	0,00%
72	Мијанмар	1	1	0,00%
73	Микронезија		1	-
74	Мозамбик		1	-
75	Молдавија	25	21	-16,00%
76	Намибија	2	1	-50,00%
77	Непал	5	5	0,00%
78	Непознато држављанство	6	5	-16,67%
79	Нигер	1	1	0,00%
80	Нигерија	1	3	200,00%
81	Никарагва	1	1	0,00%
82	Нови Зеланд	4	2	-50,00%
83	Норвешка	12	13	8,33%
84	Њемачка	381	399	4,72%
85	Обала Слоноваче	1		-100,00%
86	Оман	10	11	10,00%
87	Пакистан	25	27	8,00%
88	Палестина	28	26	-7,14%
89	Панама		2	-
90	Парагвај	1		-100,00%
91	Перу	1	2	100,00%
92	Пољска	49	47	-4,08%
93	Португалија	5	7	40,00%
94	Руанда		1	-
95	Румунија	30	42	40,00%
96	Руска Федерација	187	180	-3,74%
97	Саудијска Арабија	79	74	-6,33%
98	Свазиленд	1	1	0,00%
99	Сингапур	1		-100,00%
100	Сиријска Арапска Република	166	231	39,16%
101	Сједињене Америчке Државе	255	266	4,31%
102	Словачка	31	36	16,13%
103	Словенија	177	190	7,34%
104	Сомалија	2	2	0,00%
105	Србија	2.239	2.210	-1,30%
106	Судан	14	21	50,00%
107	Тајланд	3	1	-66,67%
108	Танзанија	2	3	50,00%
109	Таџикистан	3	5	66,67%
110	Тунис	11	13	18,18%
111	Турска	2.727	2.577	-5,50%
112	Уганда	2	2	0,00%

**ИЗДАТЕ БОРАВИШНЕ ДОЗВОЛЕ ЗА ПРИВРЕМЕНИ БОРАВАК У БИХ
ЗА 2016. И 2017. ГОДИНУ**

АНЕКС 6.

Ред. бр.	ДРЖАВА	2016	2017	+/- (%) (2017/2016)
113	Узбекистан	6	4	-33,33%
114	Уједињени Арапски Емирати	35	69	97,14%
115	Уједињено Краљевство	99	103	4,04%
116	Украјина	64	71	10,94%
117	Филипини	14	16	14,29%
118	Финска	7	15	114,29%
119	Француска	55	52	-5,45%
120	Холандија	51	56	9,80%
121	Хонг Конг	1		-100,00%
122	Хондурас	1	2	100,00%
123	Хрватска	1.038	1.005	-3,18%
124	Централноафричка Република		1	-
125	Црна Гора	718	672	-6,41%
126	Чад	2	2	0,00%
127	Чешка Република	36	38	5,56%
128	Чиле	3	3	0,00%
129	Швајцарска	49	53	8,16%
130	Шведска	21	25	19,05%
131	Шпанија	42	43	2,38%
132	Шри Ланка	1	2	100,00%
УКУПНО:		11.519	11.372	-1,28%

**ИЗДАТЕ БОРАВИШНЕ ДОЗВОЛЕ ЗА СТАЛНИ БОРАВАК У БИХ
ЗА 2016. И 2017. ГОДИНУ**

АНЕКС 7.

Ред. бр.	ДРЖАВА	2016	2017	+/- (%) (2017/2016)
1	Азербејџан	1		-100,00%
2	Албанија	2		-100,00%
3	Алжир	1	1	0,00%
4	Аустрија	39	26	-33,33%
5	Белгија	2		-100,00%
6	Бјелорусија	3	4	33,33%
7	Бразил		2	-
8	Бугарска	4	3	-25,00%
9	Грузија		1	-
10	Грчка	3	3	0,00%
11	Данска		1	-
12	Египат	14	14	0,00%
13	Индија	3	13	333,33%
14	Индонезија	1	1	0,00%
15	Ирак	1		-100,00%
16	Иран	17	12	-29,41%
17	Ирска		1	-
18	Италија	9	10	11,11%
19	Јерменија		1	-
20	Јордан	11	8	-27,27%
21	Казахстан	1		-100,00%
22	Канада	1		-100,00%
23	Кина	161	129	-19,88%
24	Киргистан	1	3	200,00%
25	Конго, ДР		1	-
26	Кореја, ДР	1		-100,00%
27	Кореја, Република	2	1	-50,00%
28	Кувајт	1	1	0,00%
29	Латвија	1		-100,00%
30	Либан	2		-100,00%
31	Либија	2	2	0,00%
32	Литванија	1		-100,00%
33	Мађарска	1		-100,00%
34	Македонија	59	69	16,95%
35	Малезија	3	2	-33,33%
36	Мароко	4	1	-75,00%
37	Мексико	1		-100,00%
38	Молдавија	6	11	83,33%
39	Њемачка	41	41	0,00%
40	Пакистан	3	2	-33,33%
41	Палестина	5	3	-40,00%
42	Перу	1		-100,00%
43	Пољска	5	8	60,00%
44	Румунија	16	11	-31,25%
45	Руска Федерација	23	32	39,13%
46	Саудијска Арабија	1	1	0,00%
47	Сиријска Арапска Република	8	15	87,50%
48	Сједињене Америчке Државе	14	12	-14,29%
49	Словачка	6	7	16,67%
50	Словенија	9	17	88,89%
51	Србија	6	7	16,67%
52	Судан	8	2	-75,00%
53	Тајланд	1	1	0,00%
54	Тунис	2	1	-50,00%
55	Турска	75	60	-20,00%
56	Узбекистан	2	1	-50,00%
57	Уједињено Краљевство	7	6	-14,29%

**ИЗДАТЕ БОРАВИШНЕ ДОЗВОЛЕ ЗА СТАЛНИ БОРАВАК У БИХ
ЗА 2016. И 2017. ГОДИНУ**

АНЕКС 7.

Ред. бр.	ДРЖАВА	2016	2017	+/- (%) (2017/2016)
58	Украјина	36	17	-52,78%
59	Филипини	1	1	0,00%
60	Финска		1	-
61	Француска	4		-100,00%
62	Холандија	8	3	-62,50%
63	Хрватска	92	101	9,78%
64	Црна Гора	50	75	50,00%
65	Чешка Република	5		-100,00%
66	Швајцарска	8	1	-87,50%
67	Шведска		1	-
68	Шпанија	3	2	-33,33%
УКУПНО:		799	750	-6,13%

Ред. бр.	ДРЖАВА	Отказ боравка		Отказ безвизног или привременог боравка са протјеривањем	Протјеривање	Стављање под надзор у Имиграциони центар
		Безвизни и привремени боравак	Стални боравак			
1	Авганистан				64	38
2	Азербејџан				2	1
3	Албанија	2			85	83
4	Алжир	1	1		32	70
5	Аустрија	6	3		1	
6	Бангладеш				3	3
7	Белгија	1				
8	Бугарска	2			2	1
9	Гамбија	1			1	
10	Гана					1
11	Грузија				1	
12	Грчка	1		1		
13	Данска			1		
14	Египат	2			4	3
15	Етиопија				1	1
16	Индија	1		1	6	5
17	Индонезија				3	
18	Ирак	2			7	12
19	Иран				21	29
20	Италија	4	1		1	2
21	Јерменија	1	1		2	
22	Јордан	1			4	3
23	Камерун				2	1
24	Катар				1	
25	Кина	17	23	1		1
26	Комори				6	6
27	Конго, ДР				1	1
28	Косово*	1		2	159	166
29	Куба				4	4
30	Кувајт	1		3	3	3
31	Либан					3
32	Либија	4		1	14	24
33	Мађарска	1				
34	Македонија	18	3		4	2
35	Мароко				7	20
36	Мауританија					1
37	Мексико				1	
38	Монголија			1	1	7
39	Непал				3	3
40	Непознато држављанство	3			6	
41	Нигерија	1				
42	Норвешка	1				
43	Њемачка	5	2		5	2
44	Оман				1	
45	Пакистан	1			79	61

Ред. бр.	ДРЖАВА	Отказ боравка		Отказ безвизног или привременог боравка са протјеривањем	Протјеривање	Стављање под надзор у Имиграциони центар
		Безвизни и привремени боравак	Стални боравак			
46	Палестина				1	5
47	Перу		1			
48	Пољска	14	3		1	1
49	Румунија	16		7	1	
50	Руска Федерација	2		2	4	6
51	САД	6			6	
52	Салвадор	1				
53	Саудијска Арабија				16	
54	Сирија		2		15	21
55	Словачка		1			
56	Словенија	6		2	3	2
57	Србија	92	1	11	111	29
58	Судан		3			
59	Тунис				3	5
60	Турска	34	12	3	189	220
61	Уједињени Арапски Емирати				1	1
62	Уједињено Краљевство	1	1		3	
63	Украјина		1			
64	Филипини				3	
65	Француска	2			1	
66	Холандија			1		1
67	Хрватска	24	5		7	3
68	Црна Гора	3	1	1	11	3
69	Чешка Република				7	1
70	Џибути				1	1
71	Швајцарска		1			
72	Шведска				1	
73	Шпанија	3				
74	Шри Ланка				5	4
УКУПНО:		282	66	38	927	860

* Овај натпис не прејудицира статус Косова и у складу је са УН Резолуцијом Савјета безбједности 1244 и мишљењем Међународног суда правде о косовској декларацији о независности.

ПОДНЕСЕНИ ЗАХТЈЕВИ ЗА АЗИК НАДЛЕЖНИМ ДРЖАВНИМ ОРГАНИМА ОД 2008. ДО 2017. ГОДИНЕ

АНЕКС 9.

Ред. Бр.	ДРЖАВА	2008		2009		2010		2011		2012		2013		2014		2015		2016		2017		УКУПНО		
		Захтјева	Особа	Захтјева	Особа	Захтјева	Особа	Захтјева	Особа	Захтјева	Особа	Захтјева	Особа	Захтјева	Особа	Захтјева	Особа	Захтјева	Особа	Захтјева	Особа	Захтјева	Особа	
1	Авганистан					11	11	2	2			6	6	10	10	6	6	3	3	37	41	75	79	
2	Азербејџан																			3	3	3	3	
3	Алжир			1	1	1	1	10	10	2	2	8	8	3	3					77	77	102	102	
4	Бангладеш											6	6	2	2	1	1			2	2	11	11	
5	Без држављанства											1	1									1	1	
6	Гамбија																			1	1	1	1	
7	Грузија			1	1																	1	1	
8	Египат							1	1					1	1			1	1			3	3	
9	Еритреја									3	3											3	3	
10	Етиопија					3	3	1	1					1	1							5	5	
11	Индија	6	6																			6	6	
12	Ирак			3	3	2	2					1	1	4	4	4	4	4	4	6	8	26	28	
13	Иран					1	3	2	3	1	1	2	2	1	1					9	10	16	20	
14	Јерменија											1	1	3	3	2	5					6	9	
15	Јордан																	2	3	1	1	3	4	
16	Казахстан					1	1															1	1	
17	Камерун	1	1	1	1	1	2	1	2					1	1	4	4	2	2			11	13	
18	Кенија																	2	2			2	2	
19	Кина			1	1	1	1															2	2	
20	Конго ДР													1	1	1	1			1	1	3	3	
21	Конго, Република															1	1					1	1	
22	Куба															1	1			2	2	3	3	
23	Кувајт																			1	3	1	3	
24	Либан																			3	3	3	3	
25	Либија									2	2										21	21	23	23
26	Мађарска											1	1									1	1	
27	Македонија	4	7																		1	1	5	8
28	Мали															1	1					1	1	
29	Мароко							5	6	2	2			2	2			2	2	26	26	37	38	
30	Мауританија																			1	1	1	1	
31	Мијанмар									1	1											1	1	
32	Молдавија									1	1											1	1	
33	Непал																			3	3	3	3	
34	Нигерија			1	1			1	1			1	1							1	2	4	5	
35	Њемачка			1	1	1	1															2	2	
36	Пакистан	1	1			1	1	4	4			2	2					11	12	65	65	84	85	
37	Палестина	1	2					4	4	2	2	1	1	1	1	3	3	1	1	6	6	19	20	
38	Пољска	1	1																		1	1	2	2
39	Румунија					1	1															1	1	
40	Руска Федерација			1	1															7	15	8	16	
41	САД													1	1							1	1	
42	Сијера Леоне															5	5					5	5	
43	Сиријска Арапска Републ			1	2	1	1			22	35	36	59	4	4	5	5	17	18	31	47	117	171	
44	Словенија																				1	1	1	1
45	Сомалија							1	1			1	1	2	2							4	4	
46	Србија	28	73	17	55	12	35	7	9	3	3	4	8	1	1	3	3	6	8	4	4	85	199	
47	Судан													4	4							4	4	
48	Таџикистан																				1	1	1	1
49	Тунис			1	1			2	2	1	1										3	3	7	7
50	Турска	1	1	1	1							1	1			2	3	13	19	20	29	38	54	
51	Украјина													1	1	1	1					2	2	
52	Филипини																	1	1	1	1	2	2	
53	Француска			1	1																	1	1	
54	Хаити					1	1															1	1	
55	Хрватска	2	2	1	1											1	1	1	1			5	5	
56	Цент. Афричка Република													1	1							1	1	
57	Црна Гора															1	1					1	1	
58	Шри Ланка	1	1									1	1	1	1						2	2	5	5
УКУПНО:		46	95	32	71	38	64	41	46	40	53	73	100	45	45	42	46	66	79	340	381	763	980	

**БРОЈ ИЗДАТИХ РАДНИХ ДОЗВОЛА ЗА СТРАНЦЕ У
БИХ ЗА 2016. И 2017. ГОДИНУ**

АНЕКС 10.

Ред. бр.	ДРЖАВА ПОРИЈЕКЛА	2016	2017	+/- (%) (2017/2016)
1	Албанија	3	7	133,33%
2	Алжир	3	1	-66,67%
3	Аустралија	3	4	33,33%
4	Аустрија	37	40	8,11%
5	Азербејџан	5	1	-80,00%
6	Бахреин	6	11	83,33%
7	Бангладеш	2	2	0,00%
8	Белгија	3	4	33,33%
9	Бјелорусија	2	3	50,00%
10	Боливија	2	1	-50,00%
11	Бразил	5	7	40,00%
12	Бугарска	12	6	-50,00%
13	Црна Гора	62	60	-3,23%
14	Чешка Република	11	11	0,00%
15	Данска		1	-
16	Египат	53	88	66,04%
17	Естонија		1	-
18	Етиопија	2	3	50,00%
19	Финска	1		-100,00%
20	Француска	8	6	-25,00%
21	Гана		1	-
22	Грчка	3	5	66,67%
23	Холандија	14	19	35,71%
24	Хрватска	197	162	-17,77%
25	Индија	15	12	-20,00%
26	Ирак	10	15	50,00%
27	Иран	14	15	7,14%
28	Ирска	2	1	-50,00%
29	Италија	128	98	-23,44%
30	Израел	4	2	-50,00%
31	Јапан	1	2	100,00%
32	Јемен	7	20	185,71%
33	Јордан	16	24	50,00%
34	Јужна Африка	1	2	100,00%
35	Камерун		1	-
36	Канада	6	6	0,00%
37	Катар	32	35	9,38%
38	Кенија	1	1	0,00%
39	Кина	171	130	-23,98%
40	Киргистан	1		-100,00%
41	Колумбија	1		-100,00%
42	Комори		1	-
43	Кореја, Демократска Република	1	1	0,00%
44	Кореја, Република	3	2	-33,33%
45	Куба	1		-100,00%
46	Кувајт	118	110	-6,78%

**БРОЈ ИЗДАТИХ РАДНИХ ДОЗВОЛА ЗА СТРАНЦЕ У
БИХ ЗА 2016. И 2017. ГОДИНУ**

АНЕКС 10.

Ред. бр.	ДРЖАВА ПОРИЈЕКЛА	2016	2017	+/- (%) (2017/2016)
47	Либан	8	11	37,50%
48	Либија	31	24	-22,58%
49	Мађарска	4	2	-50,00%
50	Македонија	51	54	5,88%
51	Малезија	1	5	400,00%
52	Мали		3	-
53	Мароко	2	1	-50,00%
54	Непал	1	1	0,00%
55	Нигерија	2	2	0,00%
56	Њемачка	40	51	27,50%
57	Обала Слоноваче	1		-100,00%
58	Оман	5	7	40,00%
59	Пакистан	8	7	-12,50%
60	Палестина	2	3	50,00%
61	Перу		1	-
62	Пољска	8	8	0,00%
63	Румунија	6	9	50,00%
64	Руска Федерација	67	46	-31,34%
65	Саудијска Арабија	63	65	3,17%
66	Сијера Леоне		1	-
67	Сиријска Арапска Република	77	95	23,38%
68	Сједињене Америчке Државе	33	39	18,18%
69	Словачка	9	14	55,56%
70	Словенија	66	47	-28,79%
71	Србија	752	679	-9,71%
72	Судан		2	-
73	Шпанија	13	8	-38,46%
74	Шри Ланка	1		-100,00%
75	Швајцарска	5	7	40,00%
76	Шведска	4	4	0,00%
77	Таџикистан	1	1	0,00%
78	Турска	322	378	17,39%
79	Уједињени Арапски Емирати	55	68	23,64%
80	Уједињено Краљевство	13	13	0,00%
81	Украјина	10	15	50,00%
УКУПНО:		2.628	2.593	-1,33%